

Izberite Gorenjsko kreditno banko za svojo banko

LETO XXIV. — Številka 99

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 25. 12. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

DOHITEVANJE ZAMUJENEGA

Na Gorenjskem se prav tako kot v republiškem merilu nikogar ne moremo pohvaliti, da bo otroško varstvo kaj kmalu urejeno. Za kar največje število otrok v varstvu se ne zavzemajo samo starši, pač pa družba v celoti. Ni še sicer docela prodrlo spoznanje o pomembnosti varstva in vzgoje predšolskih otrok v vzgojno-varstvenih ustanovah za nadaljnji razvoj otroka in za enak start v življenje. Ne manjka pa nam samo take osveščenosti, pač pa tudi denarja za širitev prostora v vzgojno-varstvenih ustanovah. Razvitejše občine si sicer pomagajo s samoprispevki, več možnosti imajo tudi pri najemanju posojil, medtem ko manj razvite občine s svojo finančno nemočjo le še prispevajo k diferenciaciji tudi po tej strani. Kljub delnemu napredku, pred tem si ne smemo zatiskati oči, pa je vendar še vse premalo otrok v varstvu. Program republiške skupnosti otroškega varstva predvideva, naj bi se število otrok v varstvu v naslednjem letu povečalo za 10 odstotkov. V nekaterih občinah bo to uspelo, druge spet ne. Na regionalnem posvetovanju o politiki otroškega varstva v Kranju ta teden so celo ugotovili, da ni tako majhno število otrok, ki jih ne zajamejo prav nobene oblike varstva. Z družbeno akcijo bi morda uspeli, da bi za take otroke poskrbeli za varstvo v okvirih možnosti, ki jih že imamo (razne specializirane organizacije), a so premalo izkoriščene.

Rešitev za otroško varstvo pa bo treba iskati še naprej. Samoprispevek za varstvene ustanove ne more biti trajna rešitev, prav tako pa bo, vsaj tako kaže, republiških kreditov za gradnjo varstvenih ustanov vsako leto manj. Že program sam očitno kaže na novo usmerjenost — republika bo vse manj prispevala v zidove, več pa bo dajala za neposredno pomoč otrokom kot so otroški dodatki, pomoč novorojenčku in pomoč socialno ogroženim otrokom. Zato si bodo v občinah morali pomagati na druge načine. Ker je jasno, da je trenutno aktualni samoprispevek le prehodna oblika investiranja v otroško varstvo, naj bi vire iskali drugje. Mar ne bi bilo uspešno takšno sodelovanje z delovnimi organizacijami, da bi le-te namensko prispevale denar za otroško varstvo ob istovrstnih razbremenitvah delovnih organizacij pri nekaterih drugih prispevkih. Vsekakor pa bi pri razdelitvi sredstev za otroško varstvo veljalo upoštevati družbeni dogovor v posamezni občini. Ne tako majhno vlogo pri tem bi morale imeti družbenopolitične organizacije. Problem varstva naj ne bo samo problem delavcev temeljnih izobraževalnih skupnosti in vzgojno-varstvenih zavodov, pač pa družbeni problem, ki se ga je treba lotiti z vso odgovornostjo.

L. M.

NAMESTO VOŠČILNIC

Delovna skupnost uredništva in uprave Glasa je sklenila, da namesto novoletnih voščilnic podari denar, namenjen za voščilnice, osnovni šoli Lučine v Poljanski dolini.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA GLASA

TITO NA BRDU — V četrtek dopoldne je prišel na krajši obisk v Slovenijo predsednik republike Josip Broz Tito z ženo Jovanko. Na železniški postaji v Kranju so ga pozdravili predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar, sekretar komiteja občinske konference zveze komunistov Franc Rogelj in komandant ljubljanskega armadnega območja generalpolkovnik Stane Potočar. V vili Brdo pa so Tita pozdravili še član izvršnega biroja predsedstva ZKJ in član federacije Edvard Kardelj z ženo Pepco, predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič, predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Tone Kropušek in sekretar sekretariata CK ZK Slovenije inž. Andrej Marinc. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Priprave na gradnjo šol in vrtcev

Danes teden smo pisali, da je kranjska občinska skupščina razpravljala o poročilu koordinacijskega odbora za gradnjo šol in vzgojno-varstvenih ustanov v občini. Zapisali smo, da je skupščina

sprejela predlog odbora, da se zaradi povečanih stroškov za uresničitev programa ne zmanjša gradbeni program, pač pa da se začasno odloži nakup zemljišč, ki v prvi fazi niso potrebna, da se le delno

uredijo športni objekti ob šolah in da v vseh objektih ne bodo nabavljali nove opreme.

O tem bo torej prihodnji mesec v občini javna razprava.

Osnovno pri tem je, da začrtani program ne bo zmanjšan in da bo kot vse kaže, spomladi že stekla gradnja vseh objektov.

Predvidoma konec leta 1973 bo v kranjski občini pet novih podružničnih šol (Kokrica, Orehek, Naklo, Trboje, Besnica), dve novi centralni šoli (Vodovodni stoln in Predoslje). Posebna osnovna šola, tri šole, ki so bile nedavno tega doerajene, dobijo vrtičke (Plavina, Senčur, Strazišče), nadalje je v programu adaptacija oziroma dozidava šole na Jezerskem in nena zadnje v kratkem bo znano tudi, ali bo na Primskovem nova šola, ali bodo sedanjo preuredili in povečali.

(Nadalj. na 32. str.)

Za združitev zavarovanj

Odborniki kranjske občinske skupščine so na zadnji seji razpravljali tudi o predlogu za združitev zdravstvenega zavarovanja za kmete in za delavce. Kot je znano so se za podobno združitev pred nedavnim že odločili v dolenskih občinah.

Odborniki kranjske skupščine so predlog o združitvi podprli. Enakega mnenja je bil tudi delavski svet za zdravstveno in socialno varstvo pri občinski skupščini. Poudarjali so, da na Gorenjskem ta odločitev ne bi smela biti problematična, saj je od vseh zavarovancev na Go-

renjskem le 7,6 odstotka kmetov.

Sodeč torej po sedanjih razpravah je tudi na Gorenjskem že gotovo, da bo o takšnem predlogu prihodnje leto stekla javna razprava. Pogoji za uresničitev predloga pa je uspešen izid referendumu. Če bodo torej tudi v drugih gorenjskih občinah za predlog o združitvi in če se bodo zanj odločili tudi na referendumu, bi bili lahko z začetkom 1973. leta obe zdravstveni zavarovanji na področju komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj združeni.

A. Z.

XII. NOVOLETNI SEJEM OD 16. — 26. DECEMBRA

Priznanja ob občinskem prazniku

Skupščina občine Škofja Loka je na zadnji seji potrdila predloge komisije za odlikovanje, komu naj letos podeli že tradicionalna priznanja ob občinskem prazniku.

Veliko plaket bo do letošnjega praznika prejeli trije kolektivi in štirje posamezniki. Kolektivu Alpine jo bodo podelili za dosežene uspehe pri modernizaciji proizvodnega procesa in razvoju ter prizadevanjih za reševanje družbenoekonomskih problemov krajevnih skupnosti Ziri, odboru »Po stezah partizanske Jelovice« za 15-letno uspešno delo pri organiziranju zimskih športnih prireditel in pobočjih Jelovice in za uspešno delo pri obujanju tradicij narodnoosvobodilnega boja, planinskemu društvu Škofja Loka pa za 65 let delovanja in še posebno za razvijanje planinske dejavnosti med odraslimi in mladino.

Najvišje priznanje ob občinskem prazniku bo prejel tudi Anton Jobst iz Žirov za 60 let prizadevnega dela v glasbeni dejavnosti v domačem kraju, Miloš Mlejnič za dolgoletno sodelovanje pri gospodarskem razvoju občine, Vinko Primožič za 25-letno uspešno vodenje podjetja Kroj in Janez Šter za dosežene uspehe in izgradnjo tovarne Alples v Železnikih in načrtno vključevanje podjetja v mednarodno delitev dela ter dolgoletno družbenopolitično delo.

Malo plaket pa bodo prejeli: ing. Janez Ahačič, Lado Bernard, Darji Eržnožnik in Viki Zakelj. Praktične nagrade pa bodo podelili Francu Benedičiču, Tomažu Demšarju, Lojzetu Kodru, Matku Luznarju in Stanislavu Široku.

Priznanja bodo podelili na slavnostni seji občinske skupščine, ki bo 8. januarja v žireh. — lb

JESENICE

● V torek, 21. decembra, je bila skupna seja tovarniške konference ZM v Železarni Jesenice in občinske konference ZM Jesenice. Na seji so razpravljali o predlogu programa dela za prihodnje leto, o proračunu, o nalogah in akcijah ZM v prihodnje in o boljšem sodelovanju obeh mladinskih organizacij v občini. D. S.

KRANJ

● V stebrišni dvorani Gorenjskega muzeja v Kranju je bila v petek zadnja seja komiteja občinske konference ZK v tej mandatni dobi. Na dnevnem redu so bile kadrovske priprave za organe novoizvoljene občinske konference ZK, ki se bo sestala na prvi seji takoj po novem letu. Na seji so se obenem poslovali od članov komiteja, ki jim poteka mandat in od nekaterih dosedanjih sekretarjev osnovnih organizacij ZK. T. M.

● Seje organizacij zveze komunistov v kranjski občini se nadaljujejo. Na njih razpravljajo o stališčih 21. in 22. seje predsedstva zveze komunistov Jugoslavije. — O sklepih 21. seje predsedstva ZKJ, nadalje o sklepih 3. konference ZKS in 24. seje CK ZKS pa je v sredo popoldne razpravljala tudi politični aktiv ZKS NOV.

● Pri občinskem sindikalnem svetu Kranj sta se ta teden sestali komisija za informiranje in komisija za podpore. Komisija za informiranje je obravnavala delovni program. A. Z.

RADOVLJICA

● Na zadnji seji v tem letu se bo v torek popoldne sestala radovljiska občinska skupščina. Poleg sprejetja nekaterih odlokov bodo razpravljali tudi o demografskih in ekonomskih podatkih v občini.

● V krajevnih organizacijah socialistične zveze v občini se nadaljujejo seje političnih aktivov, na katerih razpravljajo o pripravi konferenc socialistične zveze. Konference kot vodstvene organe krajevnih organizacij socialistične zveze pa nameravajo ustanoviti na Bledu, v Radovljici, Gorjah in v Bohinjski Bistrici. A. Z.

TRŽIČ

● Včeraj popoldne sta bili v Trziču dve seji. Ob štirih se je sestala predsedstvo občinskega sindikalnega sveta, uro kasneje pa je bilo zasedanje plenuma občinskega sindikalnega sveta. —jk

● Včeraj je bila v Trziču zadnja letošnja seja upravnega in nadzornega odbora Gorenjske turistične zveze. Člani odbora so si najprej ogledali kratek film o Trziču, nato pa so obravnavali dokončen projekt Gornji Jadran, teze za nadaljnji razvoj turizma v Trziču. —jk

V torek je obiskal Iskro Elektromehaniko Kranj podpredsednik ministrskega sveta Sovjetske zveze in predsednik državnega gospodarskega plana Nikolaj Konstantinovič Bajbakov s spremstvom. S predstavniki združenega podjetja in kranjske Iskre se je pogovarjal o proizvodnji tega podjetja.

Za osnovno šolo v Cerknem

Občinska konferenca ZM na Jesenicah in tovarniška konferenca ZM v železarni Jesenice sta se pred nedavnimi sestali in se dogovorili, da letos ne bodo pošiljali novoletnih čestitk. Denar, ki bi ga sicer uporabili za nakup čestitk, bodo namenili za gradnjo osnovne šole v Cerknem.

Glavni stanovanjski problemi borcev rešeni

V četrtek je bila v Kranju seja sveta za zadeve borcev in vojaških vojni invalidov pri skupščini občine Kranj. Ko so obravnavali poročilo o reševanju borčevske problematike, so člani sveta ugotovili, da so glavni stanovanjski problemi borcev in udeležencev NOB rešeni, kar pa seveda ne pomeni, da se ne bodo pojavljali novi. Člani sveta so obravnavali tudi poročilo komisije za stanovanjske zadeve in reševali prošnje borcev za družbeno pomoč. —jk

Vietnamski mladinci v Kranju

Danes dopoldne je v Kranj dopotovala delegacija zveze mladine za osvoboditev Južnega Vietnama, ki je že več kot teden dni na obisku v Jugoslaviji. Ob 10. uri jih bo sprejel predsednik skupščine občine Kranj Slavko Založkar. Zatem se bodo mladinci iz Vietnama pogovarjali s predstavniki kranjskih družbenopolitičnih organizacij. Popoldne pa si bodo ogledali zanimivosti Bleda in Bohinja. —lb

Uspehi ali neuspehi komunistov so tudi uspehi ali neuspehi borcev

Na političnem aktivu borcev NOB kranjske občine je v sredo, 22. decembra, govoril Vinko Hafner, član CK ZKS in podpredsednik IS skupščine SRS. Zadnje dogodke na Hrvaškem je označil kot odraz razmer in problemov v celotni zvezi komunistov Jugoslavije, ne samo v zvezi komunistov Hrvaške. Tovariš Hafner se je zadržal predvsem pri globljih vzrokih krize in možnostih za njeno razreševanje. V povojnem razvoju je prišlo v naši družbi do velikih socialnih sprememb. Po eni strani velik napredek glede življenjske ravni, gospodarstva in družbenih odnosov, po drugi strani pa velike spremembe v socialnem položaju ljudi. Pred petindvajsetimi leti smo bili bolj enaki, kajti vsi smo bili revni. Danes so razlike velike, v takih razmerah pa je idejna enotnost težje dosegljiva. Težje je postaviti v ZK take cilje, ki bi vsem enako ustrezali.

S tem so povezani tudi ekonomski problemi širših družbenopolitičnih skupnosti in nerešena sistemska vprašanja, ki so lahko povod za spodbujanje nacionalističnih in celo separatističnih teženj, kot je to sedaj primer na Hrvaškem. Ne gre podcenjevati tudi vpliva zunanjih sil. Vedeti je namreč treba, da smo še vedno trn v peti reakcionarnim kapitalističnim silam na zahodu, kot tudi, da smo v globokem idejnem sporu z deželami administrativnega socializma in tako torej predmet pritiska z obeh strani.

Tovariš Hafner je poudaril pomen 21. seje predsedstva ZKJ in politične aktivnosti ZK po tej seji na Hrvaškem in v vsej Jugoslaviji in dejal: »Doživeli smo po eni strani hud udarec, ker nismo odločno ukrepali in s tem dopustili, da nas je kriza na Hrvaškem potisnila na rob državljanske vojne, pa tudi veliko zmago, ki jo izpričuje odmev na sejo predsedstva po vsej Jugoslaviji in hitro osveščanje in ukrepanje hrvaških komunistov.«

V razpravi po uvodnih besedah tov. Hafnerja je sodelovalo več borcev, ki so vsi podprli oceno tovariša Hafnerja, hkrati pa kritično spregovorili o slabostih in napakah v naši družbi. Omenjali so primere zaslužkarstva, spekulativstva in drugih oblik prisvajanja tujege dela brez lastnega truda, kar bi morali preprečiti. Ljudje to vidijo in upravičeno kritizirajo. Komunisti in borci, kot so poudarjali, morajo biti pobudniki pri odстранjanju nepravilnosti in slabosti na vseh področjih našega življenja in družbenega razvoja ter usmerjevalci k osrednjim, skupnim ciljem v izgradnji socialistične družbe.

Končno so se sprejeli sklepi, da se volilne konference organizacij ZB odložijo na jesen 1972 in da bodo sedaj le članski sestanki, na katerih bodo pretresali naloge in naloge tovariša Tita v današnjih razmerah in stanje v svojih organizacijah. K. M. T. M.

Brez poslovne izgube

Gospodarske organizacije kamniške občine so v prvem polletju ustvarile 143 milijonov dohodka. Na začetku leta so predvidevali, da bo celotni dohodek v gospodarstvu letos porastel za 10 odstotkov, toda zdaj je že na dlani, da bo porastel za 21 odstotkov.

V kamniški občini je zabeležen vsestranski razmah gospodarstva. Tovarna Stol je zgradila novo tovarniško halo za proizvodnjo pisarniškega pohištva. Tovarna usnja je modernizirala in razširila proizvodne obrate. Tovarna Titan nadaljuje z izgradnjo druge etape rekonstrukcije. Tudi v Svitanitu so nabavili nove stroje in povečali pro-

izvodnjo. Obrtno montažno podjetje Alprem, ki ima že izdelan elaborat o rekonstrukciji, ni moglo uresničiti načrtov zaradi zaostrenih kreditnih pogojev in celotne investicijske politike, ki se izvajajo za umiritev gospodarstva.

Da v kamniški občini res dobro gospodarijo, najbolje govorijo naslednje ugotovitve:

Nobena gospodarska organizacija v občini ne izkazuje poslovne izgube. Gospodarstvo občine Kamnik nima nepokritih investicij. Osebnih dohodkov so naraščali počasneje kot celotni dohodek. Delovne in druge organizacije v občini so upoštevale spre-

jete družbene dogovore in samoupravne sporazume.

Le na področju gostinstva in turizma niso doseženi želeni uspehi, sicer pa so v kamniški občini upravičeno zadovoljni in ponosni na letošnje uspehe. J. Vidic

Mercator

Možnost nakupa na potrošniški kredit

JE SAMO DO NOVEGA LE-
TA TRAJA 5% POPUST PRI
NAKUPU V NASI BLAGOV-
NICI V TRŽIČU
ZATO POHITITE — KON-
KURENCNE CENE

Pohištvo za Antarktiko

Vzemite naslov za šalo, resnica pa je, da je Franc Vogrinec, direktor tovarne Stol Kamnik, izjavil: »Naše podjetje je poznano, razen v domovini, tudi po širnem svetu, saj smo že prodali svoje izdelke na vseh kontinentih sveta — razen Antarktike.«

Nadalje je direktor Vogrinec povedal primer, kako znana je tovarna Stol po svetu. »Dobili smo že pisma naših poslovnih partnerjev iz Kanade in Avstralije,« je dejal Vogrinec, »ki so bila naslovljena samo s Stol, Kamnik, brez navedbe države. Morda bo kdo rekel, da je to iznajdljivost poštarjev, vendar je lahko tudi obratno.«

Zvedeli smo tudi to zanimivost: Nova tovarniška hala pisarniškega pohištva na Duplici je zazidana na površini 10.000 m². Dolžina hale je 200

metrov. Skupni investicijski stroški z opremo so znašali 18 milijonov dinarjev. Pretežno so bila to lastna sredstva, drugo pa premostitveni kredit. Novo tovarniško halo so odprli šele pred kratkim, toda vsi krediti za to tovarno bodo izplačani že do konca leta.

Ko bi povsod najemali in tako hitro vračali kredite, bankam nikoli ne bi zmanjkalo denarja, ne bi bilo nepokritih investicij in nelikvidnosti.

J. Vidic

Nekatera podjetja manj uspešna kot lani

Industrijska podjetja na Gorenjskem so letos dosegla v povprečju za 35 odstotkov večjo vrednost proizvodnje kot lani, merjeno po družbenem proizvodu. Vendar pa realno povečanje ni bilo tako veliko. Okrog 20 odstotkov povečanja vrednosti moramo pripisati povečanju zmogljivosti in višjim osebnim dohodkom. Če pa uspeš-

nost merimo le po dejanski povečani vrednosti, so podjetja v škofjeloški občini letos za 13,5 odstotka boljše kot lani, prav toliko v Radovljici, na Jesenicah za 14 odstotkov in v Kranju za 8 odstotkov.

V škofjeloški občini so bile najuspešnejše Loške tovarne hladilnikov, ki so vrednost

proizvodnje povečale za 36 odstotkov, prav toliko tudi Gorenjska predilnica, sledi Elra z 32 odstotki, Alpina z 22 odstotki itd. Slabši rezultat kot lani pa so dosegli Jelovica, ki je kar za 11 odstotkov manj uspešna kot lani, sledi Iskra iz Železnikov z 9 odstotki in Alpines, ki je letos za 5 odstotkov manj uspešen kot leto prej.

Še nekaj pripomb

Puštal pri Škofji Loki je z urbanističnim načrtom mesta Škofje Loke namenjen za zeleni pas in rekreacijsko področje, razen starega vaškega jedra, kjer se hiše in drugi objekti lahko obnavljajo, vendar le v skladu z zahtevami zavoda za spomeniško varstvo. Na predlog političnih organizacij Puštala je bil izdelan osnutek zazidalnega načrta, ki naj bi v nekaj, ki jih določa urbanistični načrt, pokazal, kje in kaj je še možno pozidati. Predlog zazidalnega načrta je bil tudi javno razgrnjen. Občani Puštala so dali precej pripomb, ki jih je obravnaval svet za urbanizem in komunalo, ven-

dar vsem ni mogel ugoditi. O spremembah v zazidalnem načrtu so razpravljali tudi na sredini seji škofjeloške občinske skupščine. Ker so predstavniki krajevne skupnosti Puštala imeli še nekatere pripombe oziroma so zahtevali, da se še enkrat preuči možnost dodelitve nekaterih lokacij, odborniki odluka o spremembi urbanističnega načrta na območju mesta Škofja Loka in zazidalnem načrtu Puštala niso sprejeli. Imenovali pa so posebno komisijo, ki bo preučila dodatne predloge in poročila predložila januarski seji skupščine. —lb

Hotel Transturist odprt

Ze nekaj dni je v Škofji Loki odprt nov hotel Transturist. Stoji v parku ob Kidričevi cesti. Bela betonska stavba z velikimi površinami se lepo ujema z okolico. Obiskovalce, ki jih tudi v prvih dneh ni malo, je prijetno presenetila tudi notranja oprema. Zelen tapisom, lepi leseni stropi in pohištvo temno rjavega oreha, vse to pa kombinirano z veliko cvetja in zelenja, daje prijeten občutek domačnosti.

Transturist je hotel visoke B kategorije. Ima 46 sob s 96 ležišči. Sobe so eno-, dvo- in troposteljne. Restavracija, več klubskih prostorov in kavarina imajo skupno 250 sedežev. V prvem nadstropju pa je poseben dnevni prostor s TV prejemnikom za penzijske goste. Hotel ima tudi bazen, ki ga bodo v teh dneh napolnili z vodo. V kratkem

bo urejena tudi savna, kozmetični in frizerski salon. Hotel bodo opremili tudi s slikami škofjeloških slikarjev.

Med prvimi gosti so bili v hotelu upokojeanci podjetja Transturist. Uprava podjetja jim je pripravila sprejem z zakusko, zatem pa so si ogledali tudi gradnjo novih mehaničnih delavnic na Trati.

Za smučarje bo zanimiv tako imenovani »paket« storitev. Poslužili se ga bodo lahko, če bodo v hotelu ostali vsaj tri dni. V ceno od 82 do 92 dinarjev je vračunan celodnevni penzion v hotelu, prevoz z avtobusom do Luče, neomejeno število voženj z žičnico na Starem vrhu ter kopanje v bazenu. Čeprav so hotel šele odprli, je povpraševanje precejšnje in kaže, da bo že v letošnji zimski sezoni zaseden. —lb

gorenjska kreditna banka

**Ko boste praznovali
novoletne praznike
v krogu svojcev
in znancev, ki delajo
v zamejstvu,
jim poleg najboljših
želja**

svetujte

**naj denarne zadeve
urejajo
pri svoji banki**

gorenjski kreditni banki

**KRANJ • BLED • JESENICE • RADOVLJICA
TRŽIČ • ŠKOFJA LOKA • ŽELEZNIKI • ŽIRI**

Več za razvoj samoupravnih odnosov

V torek je bil na seji občinske konference ZKS Škofja Loka za novega sekretarja komiteja izvoljen dipl. oec. in politolog Tine Kokelj. Rojen je bil 18. februarja 1942. leta v Mlaki nad Lušo. Kot srednješolec se je aktivno vključil v delo mladinske organizacije, ob prihodu na univerzo pa je takoj začel delati v študentskem gibanju. Pred štirimi leti se je zaposlil v občinski upravi v Škofji Loki kot analitik. Že po treh mesecih je postal načelnik oddelka za gospodarstvo. Takoj

se je vključil tudi v delo na terenu. Je predsednik KS Škofja Loka, član IO republiškega sveta sindikata družbenih dejavnosti, opravlja pa še nekatere druge funkcije. Izkoristila sem priložnost in ga zaprosila za nekaj besed o nalogah in delu organizacije ZKS v Škofji Loki.

»Gospodarstvo v loški občini v zadnjih letih beleži zelo dobre rezultate. Narodni dohodek se je skoraj podvojil, za 50 odstotkov so se povečale industrijske zmogljivosti, doseženi so bili pomembni

uspehi v kmetijstvu, šolstvu in drugod. Res pa je tudi, da je razvoj samoupravnih odnosov zaostajal. Boj za samoupravne odnose pa je razredni boj. Za nas komuniste je odločujoče merilo, kako in koliko bomo v tem boju sodelovali, kako bomo sodelovali pri reševanju družbenih protislovij, kako bomo razvijali samoupravne odnose. Za tistega, ki deluje proti uveljavljanju teh načel, ki ovira razvoj ni mesta v naših vrstah, prav tako ne more opravljati javnih funkcij in zasedati vodilnih položajev.«

OK ZKS Škofja Loka je v zadnji mandatni dobi posvetila veliko pozornosti uresničevanju ustavnih dopolnil.

»Uresničevanje ustavnih dopolnil je še vedno naloga slehernega komuniste. Določila dopolnil kot npr. odločilni položaj delavca v združenem delu, razpolaganje delavca z ustvarjenim dohodkom in s tem direktno vplivanje na enostavno in razširjeno produkcijo, podlaga za reševanje bistvenih vprašanj družbeno-ekonomskega položaja delavca in samoupravnih odnosov. Še posebno pa se bomo morali prizadevati pri uresničevanju drugega dela ustavnih sprememb, ko bo boljše določen in z dosedanjimi spremembami usklajen družbeno-politični sistem občine, krajevne skupnosti itd.«

»Katero so naloge komunistov pri naporih za stabilizacijo gospodarstva?«

»Čeprav smo v zadnjih nekaj letih v občini dobro gospodarili, imamo še vrsto neizkoriščenih možnosti za še boljše delo. Smo v času intenzivnih priprav srednjeročnega in dolgoročnega programa razvoja občine in Gorenjske. Tu se moramo komunisti prizadevati, da v programu vgradimo tudi srednjeročne in dolgoročne politične cilje in vse povežemo v enotni cilj — čimboljše gospodarjenje. Jasna stališča pa moramo zavzeti tudi do nekaterih manjših delovnih organizacij v občini, ki poslujejo na meji rentabilnosti ali pa so že celo dolgo nerentabilne. Ne moremo biti brezbržni do življenja več kot 300 delavcev.«

Tine Kokelj

»Ob hitrem razvoju gospodarstva vedno bolj primanjuje sposobnih delavcev. Boste v prihodnje posvetili več pozornosti izobraževanju?«

»Zvezi komunistov kot avantgardi delavskega razreda ne more biti vseeno, kdo sedi na vodilnih in vplivnih položajih v vzgojno-izobraževalnih institucijah, v gospodarstvu in drugih delovnih skupnostih. Zlasti moramo biti pozorni, kadar gre za vzgojo mladine. Ob splošni vzgoji pa bomo morali bolj poskrbeti tudi za izobraževanje komunistov, predvsem mladih. Ob tem ni brez pomena pravilna in zadostna informativnost o dogodkih doma in v svetu.«

L. B.

Tržičani obiskali obmejne enote JLA

Tako kot v ostalih gorenjskih občinah so tudi v Trzinu slovesno proslavili letošnji dan JLA. Ob tej priložnosti so prebrali tudi najboljše šolske naloge na temo JLA. Tekmovanje v pisanju šolskih nalog o armadi je razpisala komanda obmejnih enot v Radovljici. Komisija je prisodila prvo mesto Martinu Lužar, učenki 8. razreda s Križev. Martina je nalogo prebrala tudi na sprejemu, ki

ga je ob prazniku naše armade v torek priredil predsednik trziške občinske skupščine Marjan Bizjak.

V sredo pa so predstavniki trziške občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij, ZRVS, teritorialne obrambe in tovarne Peko obiskali karavle obmejnih enot na Ljubelju in v Medvodah v Jelendolu. Ob tej priložnosti so karavlo na Ljubelju preimenovali v karavlo kokr-

škega odreda, karavlo v Medvodah pa v karavlo Srečka Perhacca. Slovesnosti se je udeležil tudi nekdanji komandant Kokrškega odreda Janko Prezelj-Stane. Zanimivo pri tem je, da obmejnih enot niso obiskali le predstavniki organizacij in društev, temveč so k vojakom prihajali tudi posamezniki, jim čestitali in prinašali darila.

-Jk

Pomoč otrokom z motnjami

Odveč bi bilo zdaj razpravljati o potrebnosti obstoja dispanzerja za mentalno higieno in nevropsihiatrijo v Kranju, saj so številke o otrocih potrebnih pomoči tega lani ustanovljenega dispanzerja več kot zgovorne. Potrebe so celo tolikšne, da že razmišljajo o razširitvi te službe tako s kadri kot tudi lokacijsko. Kot vsi načrti, so tudi načrti kranjskega dispanzerja odvisni od denarja. Ze sedanja skupina strokovnjakov bi se razšla, če je ne bi vezalo navdušenje za delo z otroki. V naslednjem letu bo verjetno financiranje urejeno tako, da bodo za delo dispanzerja prispevale vse temeljne izobraževalne skupnosti gorenjskih občin.

Delo dispanzerja, ki je usmerjen za delo z otroki, je v polni zasedbi steklo šele letošnje jesen. Največ pacientov — če jim tako lahko rečemo, saj so to le normalno duševno in telesno razviti otroci, vendar z motnjami —

je takih s cerebralnimi motnjami. To je minimalna možganska okvara pri normalnem otroku, ki pa staršem, učiteljem in otrokom povzroča veliko skrbi. Prej so taki otroci veljali samo za skrajno nemirne in poredne, zdaj pa — potem ko je dokazana okvara na možganih — jih obravnavamo povsem drugače. Dobivajo zdravila, pa tudi učitelji jih imajo za enako sposobne kot vse druge otroke. Dostikrat so otroke s cerebralnimi motnjami premestili na posebno osnovno šolo, čeprav tak otrok lahko v redu konča redno osemelko. Idealni zanje bi seveda bili razvojni oddelki na rednih osnovnih šolah. Med 445 otroki, ki že imajo svojo kartoteko v dispanzerju, je otrok s cerebralnimi motnjami več kot 60 odstotkov. Zdravijo pa tudi otroke z napadi nočnega strahu, vedenjsko motene otroke in druge.

Največ motenj v otrokovem razvoju se odkrije v šoli, čeprav bi lahko z boljšo povezavo in izdelanim sistemom zdravstvenih in socialnih služb otrokove motnje lahko odkrili že takoj po rojstvu in jih takrat začeli tudi zdraviti. Uspešnost delovanja dispanzerja pa bo v bodoče odvisna tudi od trdne povezave med to ustanovo ter šolo in starši. V šoli sami se že sedaj kažejo potrebe po specialnih službah. Socialnim delavcem in psihologom se bodo verjetno sčasoma pridružili še logopedi. Ti stro-

kovni delavci naj bi v dispanzer pošiljali le težavnejše primere. Vse bolj se kaže potreba, da bo treba na otroke v šoli gledati ne samo z vzgojnega stališča, pač pa tudi z medicinskega. Ne nazadnje se bo tako zmanjševal tudi osip na šolah. L. M.

Šolski center v Radovljici

Ob koncu zadnjega šolskega leta je bilo v osmih razredih osnovnih šol v radovljiški občini 350 učencev. Od teh se jih je v srednje šole na Gorenjskem vpisalo okrog 270, nekaj pa jih je odšlo na šolanje v Ljubljano. Predvidevanja glede raztresenosti mladih prebivalcev radovljiške občine v prihodnje so podobna. Letos jih je namreč v osmih razredih 390 in velika večina bo želela nadaljevati šolanje na srednjih šolah.

Ko so v občini razpravljali o možnostih izobraževanja mladine na srednjih šolah, so ugotovili, da bi se te še bolj povečale, če bi imeli tudi v občini nekaj več srednjih šol. Trenutno imajo namreč le poklicno kovinarsko šolo v Radovljici in poklicno gostinsko šolo na Bledu. Druge srednje šole, za katere se odločajo učenci pa so v Kranju, na Jesenicah ali pa v Ljubljani. Prav oddaljenost pa pomeni za mnoge precejšen materialni strošek, nekateri pa se raje odločijo

tudi za takojšnjo zaposlitev.

Na zadnji seji občinske skupščine so ustanovili šolski center, ki naj bi začel delati 1. februarja prihodnje leto. V njem so združili poklicno kovinarsko, tehniško strojno in delovodsko strojno šolo v Radovljici ter poklicno gostinsko in tehniško gostinsko ali poslovodsko šolo na Bledu. Razen tega pa so zraven priključili še dom učencev srednjih šol na Bledu.

Odločili so se torej, da v Radovljici razvijejo tudi tehniško šolo. Ker pa imajo podobni šoli tudi v Kranju in na Jesenicah, se bodo glede ureditve oziroma razporeditve srednjih šol na Gorenjskem skušali konkretnije dogovoriti na svetu gorenjskih občin. Predlagajo namreč, da bi v Radovljici poučevali za poklic ključavničarja, orodjarja, strugarja in strojnega tehnika. Za vse te poklice pa bi bilo dovolj učencev, če bi se za takšno dodelitev oziroma ureditev strinjali oziroma do-

govorili tudi v drugih gorenjskih občinah.

Hkrati ob takšni zamisli pa so v Radovljici razmišljali tudi o zagotovitvi pogojev za delo. Sedanjima šolama je občinska skupščina že dodelila poslopje starih šol v Radovljici in na Bledu. Preureditev obeh bo veljala okrog 5 milijonov, k temu pa bo treba dodati še okrog 300 tisoč dinarjev za preureditev sedanje gostinske šole v internat.

V naslednjem obdobju pa nameravajo zagotoviti še sredstva za delo šol. Eno tretjino bi zagotovila občinska skupščina, drugo tretjino naj bi dale delovne organizacije, ostanek pa republiška izobraževalna skupnost. Računajo, da bi takšen način financiranja srednjega šolstva uredili že do konca januarja prihodnje leto. Hkrati pa se nameravajo do takrat v delovnih organizacijah, ki so zainteresirane za strokovnjake, ki bi prišli iz teh šol, dogovoriti za zbiranje sredstev.

A. Z.

OPEKO

kupite najugodnejše pri
Kmetijski zadrugi Bled

Sprejemamo naročila za
dobavo v pomladnih me-
sasih po dosedanjih pogo-
jih in cenah.

Pri plačilu z deviznimi
sredstvi običajen popust

PRIPOROČAMO SE

Turistični privilegij

Znani evropski turistični strokovnjak je izjavil, češ da ni nič bolj koristnega za turistično gospodarstvo in turistično politiko neke dežele, kot vsaj ena ali dve izrazito slabi sezoni. Takrat začno ljudje, posebno pa tisti, ki žive ali se ukvarjajo s turizmom, razmišljati...

Zaradi informacij iz raznih turističnih krajev o navalu turistov in polni zasedenosti,

posebno sredi sezone, na kar so vplivali tudi zunanji činitelji, na primer kolera v Spaniji, lahko trdimo, da z zgoraj omenjenim razmišljanjem ne bo nič. Vsaj s takim ne, ki bi bistveno vplival na kvalitetejšo rast našega turizma.

Če govorimo o turizmu v naših razmerah, moramo upoštevati neko posebno okoliščino, ki ne velja toliko za

ostale gospodarske veje. To so naravne lepote in možnosti za rekreacijo, ki jih ponuja narava, to je zemljepisna lega v bližini velikih turističnih krajev z naraščajočo potrošnjo, to so drugi, večkrat omenjeni izjemni pogoji za razmah turizma. Vse to daje turizmu, kot gospodarski veji, poseben privilegij. Zakaj? Samo izrazito slabo vreme v sezoni ali kakšni drugi politični in ekonomski pretresi v deželah našega turističnega trga bi lahko pripeljali do katastrofe v turizmu. Ker pa se to še ni zgodilo in se ne dogaja, dohodek od turizma le vztrajno narašča, narašča devizni priliv, in vse skupaj daje videz, da je vse v redu in da ni vzrokov za razburjanje. S tem nečemo reči, da je položaj slab. Gre za to, kolikokrat bi bila lahko naša turistična bera zaradi pogojev boljša, koliko izrednih možnosti, ki nam jih ponujajo ti pogoji, ne izkoristimo.

Zadostuje, če primerjamo dosežke nekaterih drugih evropskih turističnih dežel s podobnimi ali kvečjemu slabšimi naravnimi pogoji z našimi, ugotovimo, da bi lahko mi dosegli nekajkrat večji promet, zlasti devizni dotok, kot ga dosegamo v sedanjih razmerah. Zato so vsakoletni ugodni rezultati našega turizma bolj ali manj relativni.

Zapisali smo, da ima pri nas turizem privilegij v odnosu do ostalih gospodarskih panog. Seveda ne mislimo, da ima ta panoga ugodnejše in privlačnejše pogoje gospodarjenja. Narobe. Privilegij tiči v odnosu do kupcev. Samo pomislimo, koliko mora narediti neka industrijska veja, da se utrdi in plasira svoje proizvode na konvertibilni trg. Samo da pridobi tamkajšnjega kupca. Koliko dohodka mora žrtvovati za tržne raziskave, za odpiranje predstavništev, za kadre, ki delajo s trgom, za cenejšo proizvodnjo, da bi bila vsaj na meji konkurenčnosti! Ta, za izvozno industrijo pomemben proces (in sredstva), je v turizmu minimalen. Samo poatek, da v Franciji, kjer je naš perspektivni turistični trg, ki že sedaj polni naše zmogljivosti, nimamo stalnih turističnih predstavnikov.

Kaže torej, da raven organiziranosti in poslovnosti našega turizma še nekoliko ustreza sedanjemu prometu in ponudbi, nikakor pa ne prometu, ki bi ga lahko in morali doseči, če bi vsaj približno izkoristili naravne (privilegirane) možnosti in naraščajočo moč naših turističnih trgov.

J. Košnjek

Posredujemo prodajo

KARAMBOLIRANEGA VOZILA

OSEBNI AVTO RENAULT R-8, letnik 1970, z 21.300 prevoženimi kilometri, začetna cena je 12.000 din.

Ogled vozila je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava, PE Kranj. Pismene ponudbe z 10 % pologom od začetne cene sprejemamo do srede, 29. decembra do 12. ure.

Odslej tudi živila instalacijski material obutev in usnjena galanterija

V
BLAGOVNICI

N nama

ŠKOFJA LOKA
Danes odpiramo
NOVI PRIZIDEK

N nama

ŠKOFJA LOKA

V novih prodajnih prostorih je potrošnikom odslej na voljo tudi najširši asortiment
ŽIVIL, DELIKATES, SADJA IN ZELENJAVE,
MESA IN MESNIH IZDELKOV
VSEH VRST PIJAC IN SADNIH SOKOV
INSTALACIJSKEGA MATERIALA
MODNE MOSKE, ŽENSKÉ IN OTROSKE
OBUTVE
in
USNJENE GALANTERIJE

Povečana in razširjena pa je tudi izbira pohištva gospodinjskih aparatov akustike ter izpopolnjena restavracija.

Odslej torej vse blago v eni hiši
tudi

V
BLAGOVNICI

N nama

ŠKOFJA LOKA

Kdaj blagovnica v Železnikih?

Že pred dobrim letom smo zapisali, da Veletrgovina Loka iz Škofje Loke pripravlja Na kresu v Železnikih gradnjo sodobne blagovnice. V njej naj bi bila samopostrežna trgovina z delikateso in oddelek za prodajo tehničnega blaga in gospodinjskih aparatov. Čas vselitve je že potekel, a lopate še vedno niso zastavili. »Zakaj ne? Kdo je kriv za zastoje?« sprašujejo občani, ki na trgovino težko čakajo. Morda je za zavlačevanje gradnje odgovorna Veletrgovina Loka ali podjetje za stanovanjsko in komunalno gradnjo Lokainvest, ali kmet Anton Mesec, ki se ne more ločiti od kozolca in sadovnjaka?

Trgovski prostori v Železnikih so isti kot so bili pred vojno in ne morejo zadovoljiti potreb potrošnikov. Zato je gradnja blagovnice upravičena. Veletrgovina Loka je pripravila idejni načrt in z Lokainvestom sklenila pogodbo o poslovno tehničnem sodelovanju. Lokainvest mora priskrbeti vsa potrebna dovoljenja za gradnjo in prevzeti tudi izvedbo del. Veletrgovina Loka pa naj zagotovi denar. Od tedaj pa so se gradbeni stroški podvojili. Namesto 2500 dinarjev za meter prodajne površine bo morala Veletrgovina Loka odšteti 5000 dinarjev ali več. Sprejet pa je bil tudi odlok o obveznem 30-odstotnem pologu za vse negospodarske investicije, kar je gradnjo podražilo še za tretjino. Odlok velja do decembra 1972. leta. Veletrgovina Loka pologa ni pripravljena plačati, pač pa bo do decembra prihodnje leto zagotovila denar za gradnjo. Nekaj bo zbrala lastnih sredstev, ostalo pa s pomočjo kreditov.

Lokacija za blagovnico je določena v sadovnjaku kmeta Antona Mesca Na kresu 3 v Železnikih. Tako je bilo določeno že z urbanističnim načrtom leta 1958, ko je bila parcela izbrana za gradbeno in nacionalizirana. Vendar je še naprej ostala v posesti Antona Mesca oziroma njegove matere, ki je tedaj gospodarila. Na vlogo Lokainvesta za določitev lokacije trgovine je pristojna služba pri skupščini Škofje Loka

izdala odločbo o odvzemu zemljišča z določilom, da se za zemljo, kozolec, ki stoji ob robu parcele, in sadno drevje določi primerna odškodnina. Sprva so pri Lokainvestu sklenili postaviti blagovnico tam, kjer stoji kozolec. Lastniku so proti odškodnini 32.000 dinarjev predlagali, da ga prestavi. Odškodnino so določili tudi za zemljo in sadno drevje. Anton Mesec se je pritožil, da kozolca nima kam prestaviti, zahteval pa je tudi višjo odškodnino za zemljo in sadno drevje. Zavrnitev je dala novo pritožbo in zadeva se je začela vleči. Sedaj čaka na odločitev vrhovnega sodišča SFRJ.

Ker se niso uspeli pogovoriti zaradi kozolca, so se pri Lokainvestu odločili za gradnjo sredi sadovnjaka. Čeprav zadeva še ni rešena, bi z gradnjo lahko začeli spomladi, saj je zemlja nacionalizirana in spor teče le zaradi odškodnine.

In kaj še zahteva Anton Mesec? Kozolec je pripravljen podreti, če bi dobil lokacijsko in gradbeno dovoljenje za gradnjo šupe za stroje in seno na nasprotnem robu parcele. Tega mu ne morejo dati, ker so možnosti, da bi se blagovnica kdaj razširila. Podpisal pa je izjavo, da pristane na zamenjavo zemlje, četudi bi bila oddaljena od kmetije, le da je enakovrednega razreda. Če ne, pa zahteva tako odškodnino, da bo lahko kupil drugo.

L. Bogataj

Skrb za prizadete otroke

V kranjski občini je po podatkih za socialno delo 595 otrok z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju. Vsi ti otroci so bili kategorizirani. Komisija za kategorizacijo (sestavljajo jo psiholog, ortopedagog, pediater, nevro-psihater in socialni delavec) je ugotovila, da je med otroki motenimi v razvoju, največ takih z duševnimi motnjami, kar 82 odstotkov. Telesno in obenem duševno je prizadetih 5 odstotkov otrok, samo telesno pa 12 odstotkov.

Večina duševno prizadetih otrok je vključena v posebno osnovno šolo, saj je stopnja njihove duševne prizadetosti lažja. Le manjši del — 16 odstotkov — teh otrok je srednje in težje duševno prizadetih. V posebno osnovno šolo je vključenih — kot navaja poročilo kategorizacijske komisije — tudi dokaj nje število mejnih primerov inteligentnosti. Zaradi zahtevnosti pouka pa otroci, ki so na meji inteligentnosti, ne morejo dohajati pouka na redni šoli. Redno bi se lahko šolali le ob izdatnejši pomoči učiteljev in staršev. Tako pomoč pa je posebno težko izvedljiva tam, kjer žive otroci v neurejenih družinah, ali v družinah, kjer starši otrokom niso sposobni pomagati. Po mnenju komisije za kategorizacijo vsi otroci s slabšo inteligenco sodijo v nor-

malno šolo, treba pa jim je pomagati: s socialnim delom v družini, pomoč pri učenju pa naj organizirajo šole same.

Medtem ko se otroci, ki končajo osemletno šolanje na posebni osnovni šoli, razmeroma lahko vključijo v poklicno dejavnost, pa je drugače s srednje duševno prizadetimi, ki niti za šolanje niso sposobni. Ti otroci so bili do lanskega leta v večini primerov doma, le trije so se delovno usposabljali v zavodu v Črni na Koroškem. V dveh oddelkih za delovno usposabljanje srednje duševno prizadetih otrok pri posebni osnovni šoli v Kranju je trenut-

no 13 otrok. Število otrok je glede na potrebe veliko premajhno. Otroke iz oddaljenih krajev občine že zaradi neurejenega prevoza ni mogoče v kijačiti v omenjena oddelka, vendar pa tudi prostorska utesnjenost in pa finančna sredstva ne dovoljujejo povečanja števila otrok v oddelkih.

Komisija za kategorizacijo v občini Kranj tudi meni, da bi bilo potrebno vse otroke, ki so bili kategorizirani, spremljati tudi kasneje, po končanem šolanju na posebni osnovni šoli ter po končanem usposabljanju v zavodih za telesno ali duševno prizadeto mladino.

Dokončna ugotovitev žrtev nacističnega nasilja

Na zadnji seji komisije za zapornike, internirance in deportirance pri občinskem odboru ZZB NOV Jesenice so pregledali dokončno dokumentacijo o preganjanju naših ljudi med drugo svetovno vojno. V to delo je bilo vloženo mnogo truda, posebno še zato, ker je živelo pred vojno na Jesenicah mnogo ljudi z vseh strani Jugoslavije in mnogo primorskih

rojakov, ki se po vojni niso več vrnili na Jesenice. Treba je bilo vsestransko ugotavljati prek popisa, kakor tudi pregleda iz okupatorjevih zapisov, ki so v muzeju v Begunjah. Tov. Tušar Stane, kustos odelka NOB pri tehničnem muzeju Železarne, ki je vodil in urejeval to delo, je k temu napravil tudi obširno razlago, tako da je ta dokumentacija res popolna.

Pri pregledu dokumentacije lahko ugotavljamo, da so prebivalci sedanje jeseniške občine prispevali velike žrtve za svobodo in neodvisnost svojega naroda. 1435 ljudi te občine je šlo skozi zapore v Begunjah in nemalo jih je šlo dalje v koncentracijska in druga taborišča. Skozi St. Vid nad Ljubljano, kjer je bilo zbirno taborišče za deportirance, je šlo 480 naših ljudi in skozi Medvode oziroma Goričane 424. Pri teh številkah niso všteti otroci.

Na gestapu na Jesenicah je bilo več ali manj časa zaprtih 71 ljudi. Zaradi mučenja jih je umrlo v zaporih in koncentracijskih taboriščih 120, talcev pa je bilo ustreljenih 146. Končno je tu še 85 vojnih ujetnikov, ki so bili ob zlomu stare Jugoslavije odpeljani v Nemčijo.

Na seji so se tudi dogovorili, da bodo januarja prihodnjega leta pripravili srečanje preživelih predvojnih revolucionarjev, ki so bili leta 1940. internirani v Ivanjici v Srbiji in so bili izpuščeni pred začetkom druge svetovne vojne. Veliko jih je izgubilo svoja življenja v boju z okupatorjem, več jih je umrlo v vojnih letih in tako jih je danes živih le še okoli 15. Prav zaradi tega so člani komisije sklenili, da se jih ob 30-letnici moramo spomniti. Na to srečanje na bodo povabili tudi tri nekdanje španske borce, ki živijo na področju jeseniške občine.

srš

POSLANSKA PISARNA

ODGOVOR TELEFONSKIM NAROČNIKOM

● Pisali smo o želji telefonskih naročnikov v Dupljah, da bi se s PTT podjetjem Kranj pogovorili glede cene in nadaljnjega razvoja telefonskega omrežja na njihovem območju. 13 telefonskih naročnikov v Dupljah Podjetje za PTT promet Kranj takole odgovarja:

»Znano vam je, da se omrežje avtomatskih telefonskih central na Gorenjskem razvija v skladu s smernicami generalnega plana razvoja PTT prometa v Jugoslaviji in skladno s potrebami na določenem območju. Na področju ATC Kranj smo v zadnjih nekaj letih morali zadovoljiti potrebe po novih telefonskih priključkih tako, da smo v Predvoru, na Jezerškem, v Senčurju, Cerkljah, Mavčičah, Zabnici in pred kratkim v Naklem stare in nove naročnike vključili v končne avtomatske telefonske centrale.

Z montažo avtomatske telefonske centrale v Naklem so bili izpolnjeni pogoji za uresničitev prošnje s področja Dupelj. V glavnem so bili vsi zainteresirani seznanjeni s stroški, ki bodo poleg pogovorov po števcu (po telefonski tarifi) bremenili naročnike.

Vsaka avtomatska telefonska centrala ima namreč lahko vključene telefonske naročnike ožjega (v kraju, kjer je ATC) in širšega okoliša. Naročniki širšega okoliša pa morajo razen vzdrževanja telefonske naprave in pogovorov po števcu plačevati še vzdrževanje telefonskega voda.

Upamo, da smo pojasnili pravilnost in utemeljenost sedanjih računov in prosimo, da jih naročniki čimprej poravnajo. V nasprotnem primeru jim bomo morali telefon izključiti iz prometa.

ZELIJO KONKRETNE ODGOVORE

● Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti Huje, Planina, Čirče so na poslansko pisarno naslovili več vprašanj, na katera želijo konkretne odgovore.

Zanima jih, kako bo z gradnjo vzgojno varstvene ustanove za predšolsko in šolsko mladino na področju krajevne skupnosti. Pravijo, da so sedanje razmere nevzdržne. — Pritožujejo pa se tudi čez cesto. Pravijo, da bi bilo treba čimprej urediti naslednje cestne odseke: Savska cesta od tovarne Inteks proti Čirčam, cesto na Planini, Zupančičevo cesto od hišne številke 10 do 29. Razen tega sprašujejo, če je mogoča povezava z Ručigajevo ulico in Planino. Pri Staretovi in Nadižarjevi ulici oziroma poti pa predlagajo, da se najprej uredi lastništvo.

Ker imajo na Planini že vrsto let težave z vodo in so se komunalna dela za novo naselje že začela, prebivalce zanima, če bo na nov vodovod povezano tudi staro oziroma sedanje naselje. Razen tega predlagajo, da bi bilo ponekod na Planini treba urediti javno razsvetljavo. Veliko luči manjka v samem naselju, pa tudi gozdček proti Čirčam bi bilo treba osvetliti. Nazadnje pa jih tudi zanima, kakšne so možnosti za ureditev platoja pred kranjskim pokopališčem.

POJASNILO: O rubriki Poslanska pisarna, ki smo jo pred nekaj tedni uvedli v našem časopisu, smo dobili že več pohval. Povedati moramo, da smo jo uvedli zato, da o mnenjih, prošnjah, težavah in kritikah posameznikov in organizacij z različnih krajev zvedo tudi drugi in zato, da njo pripomoremo k pozitivni neposredni stikov volivcev oziroma občanov s poslanci in različnimi službami ter organizacijami v občini. Eden od vzrokov pa je tudi ta, da vprašanje, ki je javno zastavljeno (objavljeno) terja tudi čimprejšnji javni odgovor. Pripomnimo naj, da je bilo prek poslanske pisarne (sedež pisarne je v občinski stavbi, Trg revolucije 1, soba 6 — tajnik Pavle Lužan) na različne službe in druge naslovljenih že več vprašanj, ki smo jih tudi objavili. Na kar precej vprašanj pa še ni odgovorov. Zato bomo v eni prihodnjih števil objavili vsa vprašanja, na katera še ni odgovora.

Drugo, kar smo pojasnili je, da gradivo, ki ga objavljamo, dobivamo v poslanski pisarni. Včasih se posamezniki ne strinjajo z različnimi mnenji, kritikami in vprašanji in se obračajo na naše uredništvo. Prav je, da se v takšnih primerih oglašajo tudi v poslanski pisarni, kjer bodo morebitni nesporazumi najlažje rešili, mi pa bomo njihovo stališče tudi objavili.

Sicer pa bomo v uredništvu veseli vsakega nasveta, pripombe in mnenja kako bi rubriko lahko še bolj popestrili. Zato vas vabimo, da nam sporočite svoja mnenja.

A. Zalar

Večje nadomestilo za brezposelne

Oktobra letos je bilo v Sloveniji 16.041 brezposelnih delavcev. Pravico do denarnega nadomestila je imelo le 323 brezposelnih delavcev; drugi namreč ne izpolnjujejo zakonskih pogojev. Začasno brezposelni delavec namreč lahko uveljavi pravico do denarnega nadomestila le, če njegovi dohodki skupaj z dohodki članov njegove ožje družine ne dosegaajo zneskov, ki so določeni po zakonu. Do sedaj dobi pravico do denarnega nadomestila tisti brezposelni delavec, ki ima mesečno manj kot 460 din mesečnega dohodka na člana njegove ožje družine ali 920 din skupnega letnega katastrskega dohodka od zemljišč, ki so njegova lastnina oziroma lastnina članov njegove ožje družine.

Pred kratkim je Izvršni svet SRS predložil republiški skupščini predlog zakona o spremembi zakona o denarnem nadomestilu delavcev med začasno brezposelnostjo. Zakon naj bi sprejeli po hitrem postopku, veljati pa naj bi začel s 1. januarjem. Zaradi povečanja življenjskih stroškov bi zgoraj omenjeni znesek, ki je eden od pogojev za pridobitev pravice do denarnega nadomestila, zvišali od 460 na 535 (oziroma 920 na 1070).

Denarno nadomestilo med brezposelnostjo znaša 50 odstotkov poprečnih mesečnih akontacij osebnega dohodka delavca v zadnjih treh mesecih pred prenehanjem dela. Skupaj z nadomestilom pa se delavcu izplačuje še dodatek za ožje družinske člane, ki jih preživlja, v višini 5 odstotkov na člana, vendar tako, da denarno nadomestilo in dodatek za družinske člane skupaj ne presežeta 75 odstotkov osnove.

Komunalne skupnosti za zaposlovanje določajo tudi najnižji in najvišji znesek nadomestila. Na predlog skupščine republiške skupnosti za zaposlovanje bo naslednje najnižje nadomestilo za brezposelne znašalo 500, najvišje pa 1500 din. J. Vidlič

Cenejše zavarovanje živine

Zveza kmečkih društev za vzajemno pomoč SRS nam je poslala sestavek, ki ga je napisal diplomirani veterinar Martin Hribar. Sestavek obravnava dejavnost Društva kmetov kranjske občine in organizacijo cenenege zavarovanja živine. Na željo zveze objavljamo sestavek, in sicer v nekoliko skrajšani obliki.

»Društvo kmetov za vzajemno pomoč v Kranju je

Ali bo ostalo le pri papirjih?

Odbor gospodarskega zbora zvezne skupščine za kmetijstvo in gospodarstvo je na svoji zadnji seji postavil zvezni vladi naslednje vprašanje: kdaj bo zvezni izvršni svet predložil zvezni skupščini dokončne in konkretne ukrepe v kmetijstvu, kar sta sklenila zbor narodov in gospodarski zbor zvezne skupščine v nedavni razpravi o aktualnem položaju v kmetijstvu.

Na to vprašanje je odgovoril zvezni sekretar za kmetijstvo Ivan Kuštrak. Dejal je, da zvezni vladi niso dali dovolj časa za pripravo ukrepov v kmetijstvu, vendar bo izvršni svet vseeno predložil najnujnejše rešitve. Del konkretnih rešitev pa bo vsebovala resolucija o temeljnih družbenih in gospodarskih politikah v letu 1972. Te rešitve se bodo nanašale predvsem na kreditnomonetarni sistem in devizni režim.

-jk

Olajšave pri uvozu kmetijskih strojev

Zvezni izvršni svet je predlagal zvezni skupščini, naj spremeni zakon o carinskih tarifih. Pri tem naj bi imeli jugoslovanski delavci, ki so zaposleni v tujini, nekatere olajšave pri uvozu. Zvezni izvršni svet med drugim predlaga, da bi naši delavci, ki so zaposleni v tujini, lahko uvažali nekatere vrste orodja za storitveno, obrtniško in kmetijsko dejavnost po 10-odstotno znižani carinski stopnji, vendar pod pogojem, da takšnega orodja pri nas ne izdelujemo ali pa je domača proizvodnja premajhna.

-jk

bilo ustanovljeno pred dobrim mesecem in je razen ostalih nalog začelo reševati tudi vprašanje cenejšega zavarovanja živine. Društvo kmetov je kmečka organizacija, katere namen je vsestransko pomagati kmetom in vplivati na kmetijske gospodarske organizacije, politične in oblastne dejavnike, da bi hitreje reševali pereče kmetijske probleme. Kranjsko društvo kmetov ima 380 članov in je povezano z Zvezo kmečkih društev, ki ima sedež v Ljubljani. Vanjo je včlanjenih že 25 društev. Član društva kmetov lahko postane vsak kmet, ki izpolni pristopno izjavo in plača 10 dinarjev pristopnine, ki je obenem tudi letna članarina.

Veterinar Martin Hribar nato nadaljuje: »Upravni odbor društva v Kranju je na zadnji seji sklenil, da bo tudi na območju kranjske občine uvedel zavarovanje vzajemne garvstva živine na društveni vzajemni osnovi. Tako zavarovanje mora biti čim cenejše in mora pospeševati razvoj živinoreje. Kakšno je tako zavarovanje? Vzajemno varstvo živine je samo za člane društva in je popolnoma prostovoljno. Živino sprejemajo v varstvo vsako leto novembra in decembra za

obdobje od 1. januarja do 31. decembra. Zavarovanje se vsako leto obnavlja. Živino sprejema v varstvo veterinar in še dva člana društva, ki poznata živino. Sprejema se samo zdrava živina, ki se zaznamuje z ušesnimi številkami in se vpiše v »Hlevski list«.

Kakšni so prispevki za varstvo živine?

Če plača član 60 dinarjev, ima pravico do brezplačnega zdravljenja živali in v primeru pogina do odškodnine po 6 dinarjev za kilogram žive teže živali, ko je bila le-ta še zdrava. Če plača član 80 dinarjev letno za eno žival, ima pravico do brezplačnega zdravljenja in v primeru pogina dobi 8 dinarjev za kilogram žive teže. Če pa gre žival v zakol, dobi lastnik živali razliko med vsoto, ki jo je dobil pri klavnicni in vrednostjo. Primer: krava je bila teža 500 kilogramov in je bila zavarovana po 60 dinarjev. Če pogine, dobi lastnik 3000 dinarjev, če pa je bila zaklana in je dobil lastnik klavnice 1500 dinarjev, dobi od društva še ostalih 1500 dinarjev.

Tovariš Hribar nato pojasnjuje pomen vzajemnega varstva živine za kmeta. Pravi,

da je varstvo popolnoma v rokah kmetov in sami odločajo o prispevkih, odškodninah itd. Strokovnjaki kmetom le svetujejo in izvršujejo njihove sklepe. Zaradi varnosti je ustanovljen meddruštveni varnostni sklad, in to za primer večjih škod, ki jim eno društvo ne bi bilo kos. Del tega denarja gre tudi za izobraževanje kmetov. Kaj bo z denarjem, ki ostane na koncu leta, odločajo kmetje sami. Primer iz Brežic kaže, da je bil ostanek denarja uporabljen za zdravljenje živine v decembru, za nepredvidene škode, ostanek pa je upravni odbor društva določil za preprečevanje bolezni in nesreč, nekaj denarja pa je dal tudi meddruštvenemu varstvenemu skladu.

Kranjsko društvo kmetov sporoča, da vsak kmet, ki želi zavarovati svojo živino pri vzajemnem varstvu v Kranju, to z dopisnico sporoči na naslov: Društvo za vzajemno pomoč Kranj, Zg. Brnik številka 79, pošta Cerklje pri Kranju, 64207. Tam lahko dobi vsak tudi podrobnejše informacije. Prijave sprejemajo do 15. januarja 1972. leta. Po tem datumu bo komisija začela sprejemati živino v vzajemno varstvo!

J. Košnjek

Spet podražitev umetnih gnojil

V nedeljo, 19. decembra, je bila v Stražišču seja zadruženega sveta kmetijske zadruge Sloga iz Kranja. Zadružniki so najprej obravnavali kooperacijske pogodbe za 1972. leto in pri tem ugotovili, da se bodo srečali z vrsto težav. Na prvem mestu je podražitev umetnih gnojil od 9 do 23 odstotkov. Skok cene bo zanesljivo vplival na že tako majhno porabo gnojil, le-ta pa na slabšo kvaliteto krmnih rastlin in padec stalaža goveje živine. Poraba umetnih gnojil pri nas je že tako in tako majhna, razen tega pa so proizvajalci umetnih gnojil ustavili dobave, ker niso vedeli, kdo bo premiral njihovo proizvodnjo. S 1. oktobrom so bile namreč zvezne premije ukinjene in je bila ta obveza prenešana na republike. Ker kaže, da se bo to vprašanje uredilo, lahko pričakujemo, da se bodo umetna gnojila spet pojavila na trgu. Po splošnih ocenah je republika že zagotovila dovolj denarja za regresiranje in premiranje kmetijske proizvodnje. Vprašanje pa je, če bo denarja dovolj zaradi podražitve umetnih gnojil.

Na nedeljski seji zadruženega sveta so razpravljali tudi o novi ceni mleka. Čeprav so cene zamrznjene, slovenski proizvajalci mleka želijo, da

bi se odkupna cena mleka sukala okrog 1,90 dinarja, prodajna pa naj bi bila 2,80 dinarja za liter mleka. Fiksna cena naj bi bila okrog 1,60 dinarja, ostanek pa naj bi bil odvisen od kvalitete in moči mleka. Organizatorji proizvodnje, v tem primeru so to zadruge, pa naj bi dobile od litra mleka 0,20 dinarja. Zadružniki so dobili pojasnilo, da je malo upanja, da bi se cena mleka do konca januarja dvignila. Nekatere republike so s tem pohitele in povisale ceno mleku pred zamrznitvijo. Slovencem pa zaradi nesporazuma med družbenim in zasebnim sektorjem to ni uspelo. Člani zadruženega sveta Sloga so ponovno zastavili vprašanje, kdaj se bo pri kranjski mlekarni osnoval poslovni odbor, v katerem bodo tudi zasebni proizvajalci mleka. Stvar se že nekaj časa vleče, obljublja in odlašaja, vendar od vsega skupaj še ni nič. Nekateri razpravljavci so menili, da se mlekarne teh odborov boji. Ti odbori bi namreč spremljali poslovanje mlekarne ter skrbeli, da se sredstva, ki so jih ustvarili zasebni proizvajalci mleka, ne bi odtuževala. Kmetom je jasno, da mora imeti mlekarne denar tudi za razširjeno reprodukcijo; prav tako ne nameravajo mlekarne »pljačkati« kot je dejal ne-

kdo. Želijo le enakopravno sodelovanje pri delitvi ustvarjenega dohodka. Kmetje nočejo mlekarne, ki bi životarila! Take poslovne odbore naj bi ustanovili tudi pri mesarskih podjetjih in klavnicah.

Zadružni svet kmetijske zadruge Sloga je razpravljal tudi o spremembi obrestne mere pri zadružni hranilno-kreditni službi. Pri kratkoročnih kreditih bo obrestna mera 10-odstotna (sedaj 9), pri dolgoročnih kreditih pa bo obrestna mera 8 odstotkov (sedaj 7). Seveda pa bi republika še naprej registrirala obrestno mero. Prav tako so poudarili, da bi se morala pri dolgoročnih kreditih doba vračanja podaljšati vsaj na 10 let, višina kredita bi dosegala lahko tudi 8 milijonov starih dinarjev. To za sedanje razmere gospodarjenja ni preveč. Vedno bolj bodo gledali, da bodo dobili kredit tisti zadružniki, ki imajo že svoje vloge pri hranilnokreditni službi.

Na koncu seje so se dogovorili, da bo zadruška Sloga prispevala denar v občinski sklad za zdravljenje mastitisov, obenem pa se bo trudila, da bo zaposlila svojega veterinarja, ki bi skrbel za preventivno zdravljenje ter pospeševal živinorejo. J. Košnjek

Kaj je rodovniški pes?

Mnogokrat se ljubitelji psov pogovarjajo o rodovniških psih. Nekateri tudi pravijo, da imajo doma rodovniškega psa, toda na žalost, zaradi tega ali drugega razloga, nimajo potrditve o tem. Kaj pa je pravzaprav rodovniški pes?

Rodovniški pes je čistopasemski pes, ki mu kinološka zveza izda dokument o poreklu, t. i. rodovnik. V rodovniku so vpisani vsaj starši, stari starši in prastari starši psa, t. j. trije čisti rodovi, pa tudi podatki o psu, kot so ime in spol psa, naziv psarne, datum skotitve ter o lastniku in vzreditelju psa, pa tudi številka vpisa v register mladih psov in številka vpisa v rodovno knjigo. Mlade — neocenjene pse čistorodnih staršev vpišemo najprej v register mladih psov. V rodovno knjigo pa se vpišejo čistopasemski psi iz registra mladih psov, ki so pozitivno ocenjeni in se jih lahko uporablja za pasemsko vzrejo.

Pri pasemskih živalih se namreč določene lastnosti pravilno dedujejo in tako pri potomcih lahko pričakujemo lastnosti staršev. Zato je veliko boljše kupiti čistopasemskega psa kot pa križanca, pri katerem ne vemo, katere dedne lastnosti bodo prevladale. Seveda pa se prenekatere lastnosti čistokrvnih psov razvijejo le s pravilno nego in vajo psov.

V Jugoslaviji imamo štiri samonikle pasme: kraškega in hrvaškega ovčarja, šarplaninca in dalmatince. Zadnja dva sta javnosti bolj poznana, predvsem dalmatince, ki je razširjen po vsej Evropi. Dalmatince je lovski pes, medtem ko so ostali trije pastirski psi. Kraški ovčar ali kraševac se je oblikoval na našem Krasu kot čuvaj ovčjih čred. O kraških (ilirskem) ovčarju je pisal pisatelj Janez Jalen v zgodbi Ovčar Marko. V Slovenski Bistrici je selekcijska postaja, ki skrbi za pospeševanje načrtnega razvoja te pasme. Kraški ovčar je pogumna in dobrodušna žival ter odličen čuvaj. Vdan je svojemu gospodarju, toda nezaupljiv do tujcev. S šarplanincem sta si deloma podobna, vendar sta to dve samostojni pasmi.

Dr. mag. S. Bavdek

Poznavalca abstraktne umetnosti

Ob razstavi Kiara Meška v Mestni hiši v Kranju

O slikarstvu Kiara Meška je Marjan Tršar napisal že več člankov, posebno pa nas je opozoril na vprašanje izvedbene zadostnosti v likovni umetnosti v sedmi številki Sodobnosti, ko je pisal še posebej ob Meškovi retrospektivni razstavi v Mestni galeriji v Ljubljani. Zdi se mi potrebno opozoriti na to iz dveh razlogov: prvič je Meško na tej retrospektivni razstavi postavil na ogled podobno kritikov (»Poznavalca abstraktne umetnosti«, ki jo razstavlja tudi v Kranju) in jo tudi osmešil s svojo najnovejšo likovno govorico, ki pa ji prav kritik Marjan Tršar oporeka, češ, da je tehnično prelittje vsebine v adekvatne forme zavestno malomarno in nedorečeno in da hoče slikar očitno z nepopolnostjo prizadevati gledalca. Najnovejši stopnji Meškovega slikarstva, ki jo slikar sam imenuje »elektrika epske klasičke«, predvsem nekaterim slikam, očita Tršar preveliko dozo hotene nespretnosti, ki že naravnost žali estetska do-

jemanja gledalcev, ki tega šoka zaradi postavljenih meja ne morejo več sprejemati kot nekaj novega, pač pa samo še kot stopnjevanje, kot močnejše ponavljanje prejšnjega. Seveda obstaja za vsako stvar več razlag, več možnih variant ene in iste stvari, toda menim, da ob vsem povedanem lahko še sam spregovorim in pridodam neko misel, ki me ob slovenskem slikarstvu zadnje čase preganja, preganja od pogovora z nekaterimi slikarji, od pogovora, ko smo to misel tako rekoč iznašli. Za Meška je bilo vse do najnovejše faze značilno iskanje v slikarstvu, ki se je ukvarjalo z iluzijskimi realizacijami, igral se je s perfektno tehnično izvedbo, mikale so ga strukture in tako dalje. Slikar je vedno bolj obdeloval detajl, več pozornosti je posvečal tako rekoč eni sami potezi čopiča, parcialni graditvi slike, kot pa celoti. Celoti v smislu vedute, široke kompozicije, skratka neki širini, ki jo zamenjamo pri vseh slikarjih,

kar jih je vzgojila naša akademija. Gre za slovensko posebnost, morda za dedovanje po naših kmečkih prednikih, ki se je izkristalizirala v skrbi za dobro zemljo, ki se vali izpod pluga, varno vodenega s trdo roko, medtem ko oko sledi brazdi, torej detajlu, ne vidi pa vsega polja. Verjetno se je prav tega ozkega pogleda naenkrat prestrašil tudi Meško in da bi mu ušel, se je premaknil s svojim slikarstvom od drobne stvari k širši, kompozicijsko urejeni sliki, kjer pa mu naenkrat vsa tehniška izvedba ne pomeni prav ničesar — nasprotno: še bolj se je, da bi ne zapadel ponovno v minuciozna lovljenja drobnih efektov; skratka, želi, da gledalcu ne bi bilo treba hoditi z nosom ob slik in drobnogledno se naslanjati pri posameznih užitkih, ki mu jih nudi posamezen delček platna, temveč ga hoče odriniti, da bi od daleč opazoval slikarsko misel.

To je misel, ki sem jo hotel že dolgo spraviti v svet in je pač najbolj prav, da gre med gledalce prav ob Meškovem slikarstvu, ker je odgovor tudi na njegovo sliko, s katero smeši kritike, pa naj velja, da tako kot slikar ob svojem delu tudi mi premišljujemo o njegovem.

A. Pavlovac

Jože Eržen

Lansko leto je diplomiral Jože Eržen na ljubljanski akademiji in že se je predstavil z veliko samostojno razstavo v avli skupščinske stavbe v Kranju. Že pred tem je razstavljal leta 1969 na skupinski razstavi v Ljubljani in točno čez eno leto od prve samostojne razstave v Kranju ga ponovno srečujemo v galeriji v Prešernovi hiši. In to ne z majhnim izborom, temveč z kiparsko snovanjem kar obširnimi opusom portretov in portretnih študij, skratka s kvantiteto, ki jo redkokje še srečamo v tolikšnem obsegu. Prav to pa nas deloma skrbi ob mladosti avtorja, mladega po letih in po umetniškem stažu, kajti, in ne da bi hoteli negirati vrednote, za mladost je značilna dejavnost, manjka ji premišljenega stopanja cilju naproti.

Res je sicer, da na marsikaterem področju velja pravilo, da se rodi iz kvantitete tudi kvaliteta, toda na umetniškem področju je to pravilo samo za delo, za vajo, za ponavljajoče napore pri iskanju prave poti do pravega cilja. Cilj pa nikakor ne sme biti v nastopih za vsako ceno, na hitro si sledečih razstavah, kjer nikakor ne moremo predstaviti občinstvu vseh tihih naporov, spopadov s samim seboj, ki umetnika obletavajo kot hude sanje v nočeh brez trdnega spanca. S tem ne mislim odreči kvalitete portretom Jožeta Eržena, hočem ga samo opozoriti,

da je premišljen izbor del za razstavo večkrat boljša pot do uspeha, kakor pa razstavljanje vsega, kar je nastalo.

Dela so nastala brez dvoma pod vplivom profesorjev ljubljanske akademije, pri katerih je Eržen študiral, so tu tihi sledovi Draga Tršarja in Slavka Tihca, toda oba preglasi Zdenko Kalin skoraj povsem, vendar pa ne totalno, kajti pod to skorjo šolskega akademizma se od časa do časa preblisne hotenje po osebnih izpovednih notih, po svojskem prijemu. Trde formalistične prvine, ki se pojavljajo, še vse prevečkrat zabriše gladko oblikovana forma, ki jo narekuje prevelika želja po podobnosti s portretirancem. Opuščanje svobodnejših pristopov pa ima za posledico, da ne čutimo kiparjevega prizadevanja za psihološko poglobljeni portret v taki meri, v kolikšni ga tudi zasleduje.

Krivični bi bili, če bi ne priznali tudi velikega dejanja, ki ga je storil: namreč za moderno formo in brezoblično gmoto bi prav lahko skril neproblemsko delo. Tega ni storil, temveč je pogumno zakoračil v današnji dobi, ki daje pristašem sodobnih modernističnih strujanj nekritično vsa priznanja, na pot realističnega oblikovanja, kar pa je danes že redkost in moramo priznati, da navsezadnje pogum na vztrajanje pri taki usmeritvi tudi nekaj velja.

A. Pavlovac

Amaterizem

Menda zares ni težko iskati vzrokov za povsem jasno in znano dejstvo, da amaterske dramske skupine po domala vseh krajevnih skupnostih ne le životarijo, ampak so ponekdo popolnoma prenehale delati. Problem amaterskih dramskih skupin postaja vse bolj očiten in ga ne bi smeli puščati tako zelo ob strani.

Pri tem ne igra odločilne vloge pomanjkanje denarja ali menjava generacij, zaradi katerih nastajajo občutne praznine in vrzeli. Problem ima globlje in vsebolj vznemirljive korenine v sami miselnosti, češ amaterski odri sploh niso več potrebni, saj imamo dovolj dobrih profesionalnih gledaliških ansamblov. Da je to tako, nas prav gotovo lahko prepričajo skoraj prazne gledališke dvorane v malo večjih naseljih in mestih.

Res je, da je kvaliteta amaterskih ansamblov skoraj zanesljivo slabša in se ne more primerjati z visoko in najvišjo kvaliteto izvedbo profesionalnih skupin. Obenem pa bi se morali zavedati, kako široko kulturno poslanstvo opravljajo prav amaterski zbori in skupine, saj v svojih vrstah igralce vzgajajo, poučujejo in jim omogočijo aktivno delovanje na umetniškem področju. In s tem, ko se sami izobražujejo, kulturno vzgajajo, plemenitijo, prinašajo znanje drugim — številnim poslušalcem in gledalcem. Prav gotovo posamezna dramska skupina naredi precej več s svojo, sicer ne najbolj kvalitetno predstavo, kot pa predstava najboljšega gledališkega ansambla, ki ga lahko gledamo na televiziji.

Tega vsekakor ne bi smeli zanemarjati ali pozabljati. Prizadevati si bomo morali, da z odhajanjem starejših generacij amaterske

dramske skupine ne bodo prenehale delati, prizadevati si bomo morali, da bodo imele zagotovljena denarna sredstva. Se bolj kot to pa bi morali spremeniti samo mentaliteto ljudi, kajti dramske skupine še najbolj opravljajo sicer ne tako kvalitetno, vendar zadosti množično kulturno poslanstvo in s tem ohranjajo naše kulturne vrednote.

D. S.

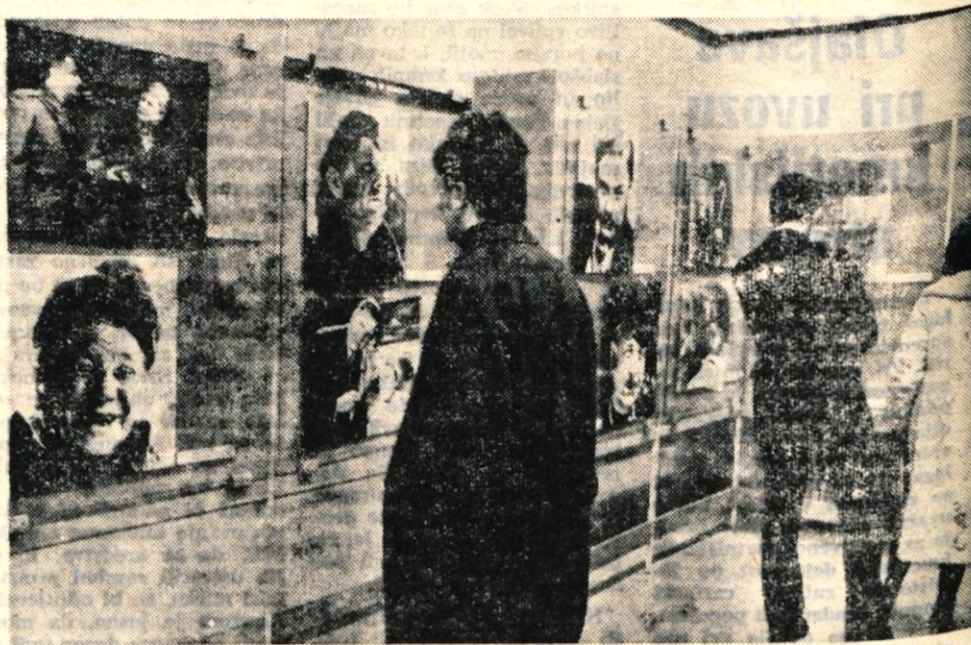

SOBOTA, 25. decembra, ob 15.30 in 17.30 za otroke tovarne Iskra — M. Košuta: **STIRJE FANTJE MUZIKANTJE**; ob 11. uri za otroke tovarne Iskra, ob 15.30 v Voklem in ob 17.30 v Trbojah — Tittelbachova: **DEBELA REPA** — lutkovna predstava;

NEDELJA, 26. decembra, ob 10., 15. in 17. uri za otroke tovarne Sava — M. Košuta: **STIRJE FANTJE MUZIKANTJE**; ob 14. in 16. uri na Zg. Beli — Tittelbachova: **DEBELA REPA** — lutkovna predstava;

PONEDELJEK, 27. decembra, ob 15.30 in 17. uri za otroke tovarne Planika — M. Košuta: **STIRJE FANTJE MUZIKANTJE**; ob 15.30 na Visokem in ob 17.30 na Primskovem — Tittelbachova: **DEBELA REPA** — lutkovna predstava;

TOREK, 28. decembra, ob 15.30 za otroke šole F. Prešeren in ob 17. uri za otroke šole S. Jenko — M. Košuta: **STIRJE FANTJE MUZIKANTJE**; ob 17.30 v Goricah — Tittelbachova: **DEBELA REPA** — lutkovna predstava

V soboto so v galeriji na loškem gradu odprli Severjevo spominsko razstavo. Razstavljen so fotografije z nepozabnimi liki z gledaliških odrov, filmskih platen in malih ekranov. Prikazana je njegova igralska pot, od prvih del, pa do zadnjega, nedokončanega, Bocaccia v televizijski nadaljevalki Decameron. (lb) — Foto: F. Perdan

Za čiste kmete se davki ne bodo spremenili

Na začetku prihodnjega leta bodo začele republike in avtonomne pokrajine samostojno odločati o davčnem sistemu, njihovih virih, takсах in o vseh davščinah, ki jih plačujejo organizacije združenega dela in občani. Slovenski skupščinski organi so že izdelali osnutek zakona o davkih, kar je prvi korak republike pri oblikovanju samostojne davčne politike. Republiška družbenopolitična skupnost bo na ta način lahko uveljavila takšno davčno politiko, ki bo v največji meri prispevala k uresničevanju ciljev njene gospodarske in socialne politike.

Ne bomo ponavljali, da je davčna politika pomembno orožje, ki ga ima vsaka država. Z davčnimi predpisi se

da marsikaj usmeriti in uravnavati, zato je vsak davčni sistem odsev določene družbene ureditve.

Osnutek republiškega zakona temelji na sedanjem sistemu in je le prvi korak k formiranju republiške davčne zakonodaje. Pričakujemo, da bo doživela davčna politika v prihodnje vrsto vsebinskih sprememb, preden bo dobila dokončno obliko. Če sam osnutek izhaja iz stališča, naj bodo občani, ki dosegajo višje dohodke, relativno bolj obdavčeni. Večji poudarek bo tudi na obdavčenju premoženja in dohodkov od premoženja. To pa terja hitrejši razvoj in izpolnitev služb, ki bodo lahko učinkovito ukrepale v primerih davčnih utaj.

Razen davkov, ki so nam že znani, predlaga osnutek zakona o bodoči davčni politiki uvedbo dveh novih davkov: davek na določene premoženjske predmete in davek od nenapovedanega dohodka. Davek na določene premoženjske predmete se bo plačeval za nekatere stroje, orodje in inventar, za gozdove itd. Pri tem so seveda mišljena sredstva večje vrednosti, ki prinašajo občanom dohodek. Osnutek davčnega zakona predlaga, da bi znašal na primer davek od traktorja do 25 konjskih moči 120 dinarjev. Davek od gozda pa naj bi plačevali le tisti lastniki gozdov, ki jim kmetijstvo ni osnovni vir za preživljanje in katerih letni dohodek ra člana družine presega v zakonu določen znesek.

Največja novost v osnutku republiškega zakona o davkih pa je, da bi tudi kmetje plačevali davek od skupnega dohodka tako kot drugi občani in pod enakimi pogoji. S tem bi bili davčni zavezanci in njihovi dohodki ustreznejše obremenjeni. Ta davek bodo morali plačevati tisti, katerih skupni čisti dohodek bo večji od zneska, ki ga bo določila republiška skupščina za vsako leto posebej. Osnutek pojasnjuje, kaj je čisti

dohodek in pravi, da je to dohodek, ki ga je zavezanec dosegel po odbitku vseh prispevkov in davkov.

Za tako imenovane »čiste« kmete se davčne obremenitve ne bodo bistveno spremenile. Povečane obveznosti so predlagane za tiste, katerim kmetijstvo ni osnovni vir za preživljanje. Za te zavezance bi stopnje republiškega davka znatno poskočile, in sicer od sedanjih 18 oziroma 14 odstotkov na 30 oziroma 26 odstotkov. Drugi predlog pa pravi, da bi se stopnja republiškega davka povečala na 24 oziroma 20 odstotkov. Če bo tak predlog sprejet, je vprašanje, če se bo tistim, ki jim kmetovanje ni osnovni poklic, sploh še splačalo obdelovati zemljo.

Tudi pri davčnih olajšavah osnutek zakona ne predlaga bistvenih sprememb. Nekoliko večje olajšave bodo imele kmetje, ki imajo mladoletne otroke. Osnutek davčnega zakona tudi predlaga, da bi se znesek neobdavčenega katastrskega dohodka znižal od 200 na 100 dinarjev.

Vse torej kaže, da so sestavljenci zakona želeli zajeti čim več tistih davčnih zavezancev, katerim daje kmetijstvo le dopolnilni dohodek, ne pa osnovnega. J. Košnjek

Janez Snedec

Velika množica ljudi je v ponedeljek popoldne na predvorskem pokopališču spremlila k zadnjemu počitku kmeta, borca, družbenopolitičnega delavca in iskrenega tovariša Janeza Snedeca s Sp. Bele pri Predvoru. Od njega so se poslovili vaščani, sobojniki iz prve svetovne vojne, soujetniki iz ujetništva v Italiji, tovariši iz narodnoosvobodilnega boja in težkih let povojne izgradnje. V svobodo in socializem je Janez neizmerno veroval. Prav njima je daroval velik kos svojega življenja, časa in truda. To najbolj ve njegova številna družina. To vedo brazde na njivah, ki jih je leta in leta oral v upanju, da bo iz njih vzkalilo bogato seme. To dobro vemo Beljani. Napredek te vasi, v kateri se je rodil in dočkal zadnji dan življenja, je bila njegova prva in zadnja skrb. Zaradi tega so Janeza poznali daleč okoli. Poznali pa so ga tudi zaradi prešernega veselja, pesmi in vriskov. Le redki so zato verjeli, da bo tako kmalu in nenadoma odšel...

Janez Snedec je dočkal napredek vasi in ga je bil otroško vesel. Vendar je globoko v sebi nosil bolečino, da na stara leta, po tolikem garanju za lepši današnji dan, ko je rad pozabil nase in na svoje najbližje, ni zaslužil in dobil najskromnejše podnove. Ko je že vse kazalo, da bo dobil skromno priznanjino, je za vedno zatisnil oči.

Se danes imamo živo pred očmi, kako vesel in srečen je lani 12. decembra ob svoji 70-letnici ogledoval, božal in prenašal rdeče nageljne, kako ponosen je bil na priznanje Osvobodilne fronte. Takrat smo Janezu vsi zaželeli še na mnogo leta. Prepričani smo bili, da jih bo doživel. Tako čil, zdrav in krepak se nam je zdel. Vendar se zahrbtna smrt ni zmenila za iskrene želje... Premagala je njegovo trdno postavo. Podarila mu je nageljne. Vendar so se tokrat zgrinjali nad njegovo krsto. Nageljne in pesem je imel vedno rad kot fant in kasneje kot družinski oče. Zato je lepa slovenska pesem zadonela tudi ob njegovem grobu.

J. Košnjek

D. S.

Programska izhodišča za dolgoročni razvoj Gorenjske

Na zadnji seji sveta gorenjskih občin na Jesenicah so v glavni točki dnevnega reda razpravljali o izhodiščih dolgoročnega programa razvoja Gorenjske. Iz programa, ki ga je pripravil inštitut za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in na osnovi katerega je pripravila komisija za družbeno-ekonomski in samoupravni razvoj Gorenjske pri svetu gorenjskih občin svoja stališča, je očitno, da Gorenjska zaostaja v gospodarskem razvoju, saj je porast gospodarstva nižji kot v republiki.

Prav gotovo se kažejo najvažnejši problemi, ki zavirajo gospodarski razvoj nekdanj močne in gospodarsko dokaj razvite regije v socialno-ekonomski, ekonomsko-tehnični, regionalni in infrastrukturalni, v zaposlovanju, v izoblikovanju modernih podjetij, ustreznih organizaciji družbenih služb itd.

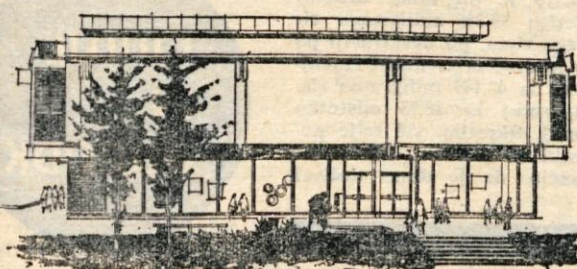
Uspešnega in hitrejšega gospodarskega razvoja ne zavira le sedanja, razmeroma še zelo trdna, zakoreninjena struktura v gospodarskem in družbenem razvoju, ampak tudi problem zaposlovanja kvalificirane in visoko kvalificirane delovne sile. Ta problem bo potrebnost še posebej načrtno in sistematično

reševati, saj podatki sami razkazujejo dosledno in zavzeto izobraževanje: zdaj je na Gorenjskem zaposlenih 2,5 odstotka delavcev z visoko izobrazbo, čez petnajst let pa jih bo gospodarstvo Gorenjske potrebovalo kar 6,3 odstotka. Obenem z zaposlovanjem se pojavlja problem investicij, turizma, prometa itd.

Na zadnji seji sveta gorenjskih občin so poleg gospodarskega razvoja poudarili tudi problem nadaljnjega razvoja negospodarstva, povezave gorenjske regije z drugimi, s Primorsko itd.

Člani sveta gorenjskih občin so podprli predlog, da bi člani komisije za družbeno-ekonomski in samoupravni razvoj pripravili akcijski program o vseh tistih vprašanjih, ki so že dovolj jasna in izdelana.

Člani so na seji tudi sklenili, da bodo na eni prihodnjih sej bolj temeljito obravnavali izgradnjo gorenjskega dela cestnega križa in izgradnje karavanskega predora, kajti strinjali so se, da z odgovorom republiške skupščine, ki ni vsehval konkretnih pojasnil o gradnji ceste, ne morejo biti zadovoljni.

Izjemna priložnost za ugoden nakup!
Od 20. do 31. decembra 1971

v
BLAGOVNICI

N nama

Škofja Loka

10% novoletni popust

za gotovinski nakup
MOŠKE, ŽENSKÉ IN OTROŠKE KONFEKCIJE.

Novoletni popust
poklanja

N nama

ŠKOFJA LOKA

vsem potrošnikom kot voščilo za zadovoljno in uspešno novo leto 1972.

Mednarodna monetarna kriza je končana, bančniki vsega sveta pa imajo še vedno obilo dela s preračunavanjem novih vrednosti valut. Predstavnik desetih najbogatejših dežel sveta so se v Washingtonu po dolgih in zapletenih pogovorih naposled domenili, katera valuta bo izgubila in katera pridobila na veljavi. Dolar je devalviran za 7,89 odstotka, italijanska lira ter švedska krona za odstotek. Japonski jen je revalviran za 7,66 odstotka, zahodnonemška marka in švicarski frank za 4,61, nizozemski gulden in belgijski frank pa za 2,76 odstotka. Zlata pariteta britanskega in francoskega franka se ne bo spremenila. Dosegli so tudi soglasje o novi ceni zlata, izraženi v dolarjih: poslej bo treba za fino unčo zlata (31,103 grama) odšteti 38 dolarjev, doslej pa je veljala 35. Zadnja devalvacija dolarja, ki so ga kot valuto uvedli že leta 1792, je bila leta 1934. Monetarne krize je torej konec, toda kaj so s tem dosegli in kakšen bo poslej položaj na svetovnem trgu? Predvsem je treba povedati, da je s sporazumom deseterica, ki je seveda nujen

kompromis med željami in zahtevami vseh udeleženk, precej zadovoljna večina tistih, ki so sodelovali pri njegovem oblikovanju — vsi ostali pa se lahko samo pri- tožujejo ali pa zadovoljno manejo roke, kakor pač kdo. Resnica je namreč, da se je deseterica domenila o teh re- čeh izključno v svojem oz- kem, skorajda bi lahko rekli družinskem krogu in ne da bi kogarkoli vprašala za mne- nje, čeprav je kajpak jasno, da bodo posledice občutili prav vsi. Jez med bogatimi, manj bogatimi in revnimi skoraj ne bi mogel biti bolj poudar- jen kot je bil. S tem, ko je predsednik Nixon ukinil še dodatno desetodstotno takso na uvoz, ki so jo uvedli av- gusta letos (in zoper katero so kar vsi takoj zagnali velik trušč in hrup), se je razmerje dokončno utrdilo in ustalilo. Američani so sicer morali priznati, da je konec njiho- vega dolarskega gospodar- stva, toda priznanje jim je prav gotovo olajšalo dejstvo, da so pri tem vsekakor po- tegnili daljši konec, saj kar vsi po vrsti priznavajo, da jim bo nova razporeditev va- lut prinesla precejšnje kori-

Devalvacije, revalvacije

sti. Nekateri so brž izračuna- li, da kar okroglih devet mi- ljard dolarjev! Nedvomno bo držalo, da bo devalvacija dolarja delovala v Združenih državah Amerike kot neke vr- ste učinkovita injekcija, ki bo pomembno poživila njiho- ve gospodarstvo. Trdijo, da pomeni to nič manj kot 500.000 do 600.000 novih delov- nih mest in nadaljnji razmah gospodarstva. Dežele, ki so revalvirale svoje valute, bodo sedaj svoje izdelke na ameri- škem tržišču morale prodaja- ti dražje, medtem ko se bodo ameriški na njihovem trgu pocenili.

Tudi pri nas smo ob deval- vaciji dolarja nestrpno prič- kovali, kakšen bo vpliv rešit- ve mednarodne monetarne krize na dinar. Pravzaprav je bilo treba devalvacijo dinar- ja pričakovati. Visoki zunanji primanjkljaji in notranja in- flacija v našem gospodarstvu so razveljavili vse poglavitne funkcije denarja, ki bi jih moral opraviti dinar.

Odprta so bila tri vpraša- nja: kdaj devalvirati, za kol-iko devalvirati in s kakšnimi ukrepi pospremiti devalvacijo.

Na vprašanje kdaj, je dal odgovor razplet svetovne de- narne krize. Na vprašanje za koliko, pa je več odgovorov. Devalvacija nasproti dolarju z razmerja 15 proti 1 na 17 proti 1 pomeni, da se je do- larska vrednost dinarja na- sproti prejšnji dolarski vred- nosti zmanjšala za 11,765 od- stotka. Vrednost dolarja v di- narjih pa se je povečala za 13,33 odstotka. In še tretji podatek, ki potrjuje, da gre za devalvacijo za 18,73 odstot- ka. To je namreč stopnja de- valvacije dinarja v razmerju do zlata. Pred sedanjo deval- vacijo je bil dinar uradno vreden 59,245 miligramov čis- tega zlata, po devalvaciji pa se je uradna vrednost zmanj- šala na 48,147 miligramov zla- ta, torej za 18,73 odstotka manj. Skratka, vsi trije po- datki so pravilni, hkrati pa kažejo, da je dinar doživel

najglobljo devalvacijo med vsemi valutami.

Izvoz našega blaga se bo sedaj lahko povečal. Večji bo tudi devizni dotok od turiz- ma in od naših delavcev v tujini. Vzporedno s tem pa se bo podražil uvoz, kar bo po- večalo stroške v naši prede- lovalni industriji in pri pre- cejšnjem delu investicij.

Devalvacija torej narekuje čimprejšnjo izdelavo dodat- nih in daljnosežnih ukrepov v našem gospodarskem siste- mu in politiki. To tembolj, ker so se cene po letošnji de- valvaciji dvignile za 13 od- stotkov, gostinske storitve ce- lo za 26 odstotkov, izvoz se je zmanjšal, uvoz pa povečal za 25 odstotkov. Prva mnenja slovenskih gospodarstvenikov ob sedanji devalvaciji so: Preprečiti vsakršen dvig no- tranjih cen.

LJUDJE
IN
DOGODKI

Splošno gradbeno podjetje Graditelj Kamnik

Splošno gradbeno podjetje Graditelj Kamnik je bilo ustanovljeno 1. julija 1964 leta iz takratne gradbene enote Novogradnje Tržič. Ker je to podjetje gledalo na obrat v Kamniku bolj mačehov- sko in ni nudilo nobene obe- tajoče prihodnosti, se je ta enota osamosvojila.

Ob ustanovitvi je imelo podjetje le par starih mešal- cev, en kamion in osnove se- paracije. Težke mehanizacije, t.j. buldožerjev, bagerjev ni poznalo. Razen tega je bilo ob likvidaciji matičnega pod- jetja obremenjeno leta 1965 še za 65 milijonov starih di- narjev. Ta dolg je moralo plačati brez kredita.

Ze leta 1964 so začeli z gradnjo večjih objektov v Kamniku in z gradnjo stano- vanj za trg. Postavljeni so bili pred veliko preizkušnjo, ker so bili brez mehanizaci- je, obratnih sredstev in brez ustrežajočega kadra. Velik del dohodka so morali vlagati v opremo, tako da so bili osební dohodki pod popreč- jem v panogi, v občinskem merilu pa na koncu lestvice. Delovni kolektiv se je zavest- no odrekel dohodku, zaveda- joč se, da brez opreme ne bo mogel uspešno delovati.

Podjetje ima danes vso težko mehanizacijo, mehani- cijo za visoke gradnje, se-

paracijo, betonarno itd., tako da lahko prevzame vsako de- lo, razen zelo specialnih tež- kih gradenj.

Z dograditvijo stranskih obratov in nabavo mehaniza- cije so dvignili proizvodnjo. Število zaposlenih se ni po- večalo. Leta 1967 je postal trg v Kamniku premajhen. Dejavnost so postopoma raz- širili na področje Domžal, Mengša, Ljubljane in Kranja. Letos odpade več kot 50 od- stotkov proizvodnje na kraje zunaj občine Kamnik. Med večjimi objekti gradijo vrtce v Črnučah, rekreacijski cen- ter v Mengšu, v Kranju pa tovarniške objekte za Kovin- sko podjetje, Exoterm in Tekstilni center.

Vrednost proizvodnje je na- rasla od začetnih 500 milio- nov starih din v letu 1964 na 2,5 milijarde din letos. Indeks osnovnih sredstev v primeru z letom 1964 pa znaša danes 4000.

Osební dohodek je do leta 1969 zaostajal zaradi vlaganja v osnovna sredstva. Danes pa že dosegajo republiško po- prečje panoge in se podjetje lahko drži dogovorov in osnov, ki jim jih nalaga sa- moupравни sporazum za pa- nogo iz leta 1969. Ker bo gradbena dejavnost v nasled-

Stanovanjski blok v Kamniku

njih dveh letih doživljala stagnacijo, ne planirajo več- jega povečanja proizvodnje, niti števila zaposlenih. Vse- kakor bodo razširili proizvo- dno dejavnost zunaj Kamnika, tako da ne bodo odvisni od trenutnega stanja kamniške- ga gospodarstva. Nadaljevali bodo z gradnjo stanovanj za trg, ker menijo, da bo prav pri tem, kljub močnim re- strikcijam, še najbolj stalna zaposlitev. Zato gradijo sta- novanjsko naselje Graben v Kamniku, pripravljajo pa se že na gradnjo stanovanj v Mengšu in v Domžalah.

Podjetje ima tudi svoj pro- jektivni biro, kateremu je uspelo osvojiti tak način gradnje, ki omogoča plasirati na tržišče poceni stanovanja. V potrdilo tega lahko nave- demo, da bo cena stanovanj, ki so tik pred vselitvijo, le 2350 din za kvadratni meter. Pomembno je, da kljub ne- stalnim cenam, še nobenemu kupcu ni bilo treba doplačati niti dinarja več od pogodbe- no dogovorjene cene.

Podjetje je leta 1964 začelo obratovati s 3 gradbenimi tehnikami in brez kvalificirane- ga kadra za upravljanje z

gradbeno mehanizacijo. Da- nes pa je v podjetju 15 sred- nje in visoko kvalificiranih gradbenih strokovnjakov. Strojno inventarni park s stranskimi obrati pa ima že 45 zaposlenih. Vsi ti strokov- njaki so se šolali s sredstvi podjetja. Podjetje ima zaradi tega najverjetneje najmlajši strokovni kader v svoji pano- gi. Skupno je v podjetju za- poslenih 280 delavcev.

Kamniški Graditelj je to- rej v sorazmerno kratkem času dosegel lepe gospodar- ske uspehe, razvoj in na- predek.

73 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMOB OB CESTI.
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Hitler je tiste dni med 22. in 25. avgustom 1939 sploh rad meditiral v dolgih monologih s svojimi generali, ki še vedno trdijo, da takrat Hitlerjevih 'namenov niso jemali resno', kar pa jim lahko verjame samo tisti, ki ne pozna zgodovine Hitlerjevega vzpona, pri katerem so imeli odločilno besedo prav 'revanšistični generali, ki so se že pred letom 1933 zakleli, da bodo oprali versajsko sramoto'. Zato Halderjevemu sporočilu o 'neresnem jemanju Hitlerjevih vojnih namenov s strani generalov, zbranih 22. avgusta 1939 v Obersalzbergu pri Hitlerju' ne moremo verjeti. Preživeli nemški generali bi radi zvalili krivdo, pri kateri so botrovali, samo na Hitlerja kakor vsi, ki bi morali odgovarjati za vojne zločine. Sicer pa Halder ne more zarihati, da so se generali strinjali s Hitlerjevim mnenjem, da je treba Poljsko takoj napasti in jo zbrisati z evropskega zemljevida.

»Zdaj vladajo ugodne okoliščine,« je dokazoval Hitler. »Glavni seveda zavisi od mene, od mojega bitja, mojih političnih zmognosti... V prihodnosti prav gotovo ne bo nikoli več na svetu moža, ki bi predstavljal in užival večjo avtoriteto kakor jaz. Moje bitje je torej veliki činitelj,« je dvigal svojo 'nadčloveško osebnost', poleg nje pa še Mussolinija kot 'živčno najbolj krepkega moža Italije' in še Franca, medtem ko v Angliji in Franciji 'ni nobene močne osebnosti, nobenega pravega gospodovalca, nobenega moža dejanj'.

Potem je meditiral o novo nastalem mednarodnem položaju po podpisu nemško-sovjetske nenapadalne pogodbe. Zahod je menil prevladati breme morebitne vojne prav na Sovjete, zdaj ko bodo le-ti ostali izven konflikta s Poljsko, je 'velika verjetnost, da se tudi zahod ne bo vmešal' v njegov obračun s Poljsko, toda: o

»Mi moramo biti vseeno z najbrezobzirnejšo odločnostjo pripravljeni na vse in vzeti tveganje nase z jeklenimi živci, z jekleno odločnostjo.«

Govoril je tudi o premoči nemške vojske in kako slabo in nesodobno oborožene so armade nemških nasprotnikov:

»Ja, njihov poseg (misli na Francijo in Anglijo) je nemogoč, izključen... Dolgotrajne vojne ne bo... Nesmisel je, če govore, da hoče Anglija voditi dolgotrajno vojno... Poljska je po svoji neumnosti v položaju, kakršnega sem si želel... Ni se nam treba bati kake blokade... Bojim se samo, da bi mi v teh zadnjih trenutkih pred napadom kak svinjski pes (irgendein Schweinhund) ponudil kak načrt za posredovanje.«

Tudi pri drugem pogovoru z generali, je poudaril, da je prepričan, da blokade, kakršna je bila v prvi svetovni vojni in ki je Nemčijo odrezala od uvoza čilškega solitra (važne surovine za izdelavo smodnika in razstreliv, za katere je poskrbel potem judovski profesor Haber s svojimi izumi), ne bo.

»Računati pa je treba s trgovinsko zaporo in prelomom diplomatskih odnosov s strani zahodnih velisil,« je rekel in menil, da bo to nadomestilo s svojo magično močjo, s katero bo Nemcem še bolj vcepil v meso in kri jekleno odločnost, 'bojno pripravljenost na življenje in smrt'. »Navadil jih bom na najtrša in najtežja bremena... Predolgo obdobje miru bi ne bilo dobro zanje, pomehkužilo bi jih, odvzelo bi jim močatost... Friderik Veliki je dosegel svoj končni uspeh samo z jekleno voljo svojega duha... Zapreti srce proti slehernemu usmiljenju in sočutju... Postopati brutalno... Močnejši ima vselej prav,« je proglašal pravico močnejšega

nad slabotnejšim. »Ta pravica me bo popeljala k zmagi,« je zatrjeval in obljubil, da bo že te dni sprožil tako propagando, ki mora sprožiti vojno, četudi bi lahko sleherni uganil, da je izvita iz trte: »Zmagovalca ne bodo vpraševali, ali je govoril resnico ali ne. Ob začetku in vodenju vojne ne govorimo o pravičnosti, marveč o zmagi,« je pribil.

Kmalu po tem pogovoru pa se je zgodilo, bilo je 23. avgusta 1939, da je Hitler zaradi Ribbentropove odsotnosti moral sprejeti britanskega poslanika Hendersona, ki je prinašal (AdG 4181 F)

CHAMBERLAINOVO PISMO

Iz Chamberlainovega pisma je Hitler razbral, da bo Velika Britanija spoštovala svoje obveznosti do Poljske. Spomnilo ga je indirektno tudi na nemški poraz leta 1918 in na besede s katerimi so Nemci opravičili svoj vstop v vojno leta 1914:

»Zatrjevali so, da bi v primeru, ko bi vlada Njegovega veličanstva jasneje obrazložila svoje stališče (vladi nemškega cesarstva), prav gotovo ne prišlo do velike katastrofe. Ne glede na to, če tej trditvi pripisujete pomen ali ne, se je vlada Njegovega veličanstva odločila in poskrbela, da bi v sedanjem primeru ne prišlo do podobnega tragičnega nesporazuma.«

V primeru sile je vlada Njegovega veličanstva odločena in pripravljena uporabiti vse svoje razpoložljive sile in bi bilo potem težko predvideti konec sovražnosti, ko bi se začele. Bila bi nevarna utvara, da bi se v takem primeru začela vojna pravočasno končala, celo v primeru uspeha in zmage na eni izmed front, na katerih bi se vojna bila.«

To je bila groznja, ki pa se je Hitler ni bal, saj je v Chamberlainovi pripravljenosti na pogajanja za odstranitev napetosti in preprečitve vojne, pripravljenosti, ki jo je Chamberlain v nadaljevanju pisma vnovič poudarjal, videl angleško slabost. Tega seveda ni odkril Hendersonu, marveč je zaigral pred njim sceno užaljenega besa zaradi 'angleškega nerazumevanja do Nemčije' in njega osebnosti. Za napetost med Nemčijo in Poljsko je zvrčal krivdo na Poljake. Poljaki preganjajo in zatirajo pripadnike nemške nacije v svoji državi. Mnogi Nemci na Poljskem tega ne vzdržijo več in so prisiljeni k begu v Nemčijo. To je bilo seveda res, le da jih k 'begu' niso prisilili Poljaki, pač pa Hitler sam, ko je svoji peti koloni na Poljskem ukazal, naj določeno število Nemcev s Poljske demonstrativno 'zbeži' v Nemčijo, ker bi brez takih pobegov le težko govorili o 'nasilju nad nemško manjšino na Poljskem, o zatiranju, ki ga je kriva tudi Anglija s svojim 'bianco-čekom', ki ga je dala Poljski. Le kako nepremišljena in slepa je Anglija.

»Iz moža, čigar velika želja je bila, da postane njen največji prijatelj, je napravila svojega sovražnika,« je igral vlogo zavrženega, nesrečnega ljubimca ali razočaranega in ogoljufanega prijatelja.

Tako se je zakliral pred Hendersonom. Toda komaj je angleški poslanik zaprl za seboj vrata, se je Hitler zakrohotal in rekel: »Chamberlain ne bo preživel tega pogovora. Njegova vlada bo padla še nočjo!«

Seveda pa je Hitler tokrat moral odgovoriti na Chamberlainovo pismo in odgovor popoldan istega dne izročiti Hendersonu, kakor ga je le-ta prosil.

HITLERJEV ODGOVOR

Seveda ni ničesar govoril o kakih pogajanjih za rešitev sporih vprašanih in za preprečitev vojne, marveč je obšel Chamberlainov predlog z obtožbami proti Poljski, 'incidentom', popolnem preziranjju 'njegovega resnično velikodušnega predloga Poljske marca letos', obsojal 'angleškega ga-

rancijo', ki je Poljake delala še bolj trmoglave, da počenjajo nad Nemci na svojem ozemlju iz dneva v dan večja 'grozodejstva', o nemški volji in pripravljenosti Nemcev, da 'vzamejo nase raje sleherni skrb in nesrečo, kot da bi pljunili na svoje nacionalne interese in na svojo racionalno čist', mimo tega pa je Zahodu tudi zagrozil, da bo v hipu mobiliziral vse nemške vojne sile, 'mobiliziral v trenutku, čim bi zahodne sile uresničile mobilizacijske mere', ki jih je omenjal Chamberlain, ni pa povedal, da je nemška mobilizacija pravzaprav že v teku in da se redne enote nemške armade že zbirajo v bližini poljskih meja, da bi zavrnile sleherni incident s poljske strani z vso silo.

Hitler je hotel vojno. To je nehoti vrgel v obraz tudi Hendersonu, ko je rekel, da raje vodi vojno sedaj, ko mu je petdeset let, kakor da bi jo moral voditi pri petirpetdesetih ali celo šestdesetih letih'.

Tudi datum je bil že določen. Vojna naj bi izbruhnila 25. avgusta 1939. Ljudje, ki bodo povzročili 'poljske vpade', so bili že pripravljeni. Zanje sta poskrbela Reinhard Heydrich — 'Himmlerjeva desna roka' in šef gestapa Heinrich Müller. Ta dva sta že poskrbela, kako bodo ob natančno določenem času potekali

VPADI 'POLJSKIH BANDITOV'

na nemško obmejno ozemlje. To je petindvajset let po vojni povedal tudi rekdanji SS-sturmabführer Alfred Naujocks, ki bi moral biti v Nürnbergu leta 1946 obsojen kot vojni zločinec, pa se mu je, edinemu izmed vojnih zločincev, zaprtih v Nürnbergu posrečilo pobegniti in se 'skriti in skrivati celih dvajset let v Hamburgu', kjer se je z njim sestal reporter Quicka in napisal napeto reportažo o njegovem 'junakem begu pred vešali, ki bi ga čakala, če ne v Nürnbergu, pa na Češkem ali Poljskem, ki sta terjali in še vedno terjata njegovo izročitev in kazen za dejanja, ki jih je med vojno počel na Češkem in Poljskem že od prvega dne vojne, saj je bil prav tajni agent in esesovec Naujocks zločinec, ki je začel s svojo akcijo drugo svetovno vojno. To je bila tako imenovana 'Akcija Gleiwitz', ki jo je Heydrich poveril Naujocksu.

Med pripravi vojne proti Poljski je Hitler hotel naprtniti krivdo za prve strele Poljakom, da bi lahko oznanil svetu, da je Poljska napadla Nemčijo. Tega bi takrat seveda nihče ne verjel, prišlo pa bi v zgodovino in naprtili bi Poljakom krivdo za vse milijone žrtev, ki jih je terjala druga svetovna vojna. To bi se prav gotovo zgodilo, ko bi zmagal Hitler, ki je bil takrat prepričan, da bo druga svetovna vojna rešila za prvo in da bo v drugi svetovni vojni zmagovala Nemčija in potem uresničila prerokbo 'o III. nemškem tisočletnem Reichu, ki bi mu moral služiti suženjski ves svet'. Hitler ni hotel preiti v zgodovino kot napadalec. In ker je vedel, da Nemčije re bo nihče napadel, predvsem pa Poljska ne, je potreboval 'poljske bandite' — v poljske uniforme preoblečene esesovce, gestapovce in policiste, izšolane v ta namen v največji tajnosti v policijski šoli v Braunau pri Berlinu. Tam se je vadilo 150 najbolj zanesljivih mladih nacistov, da bi ob natančno določenem času pripravili 'poljske vpade' na obmejne nemške postaje Rattibor, Hohenlunde in Pitschen ter na radijsko postajo Gleiwitz (poljsko Gliwice). Večina teh esesovcev je bilo iz Zgornje Slezije in pravzaprav poljskega rodu, ki pa so ga ti iznarodeli zgornjeslezijski nemčurji prav tako sovražili kakor slovenski nemčurji (celo hitlerjevci jih niso imenovali Nemce, marveč 'folksdočlerje' Slovence.

Program šolanja v tem tečaju je obsegal pouk v poljščini, ekserciranje in vojaške službe po pravilniku poljske vojske, poveljevanje v poljskem jeziku. Sprva tečajniki niso vedeli, zakaj vse to. Povedali so jim le, da jih vadijo v poljskem jeziku zato, ker jih bodo po opravljenem tečaju namestili na poljski meji.

Nekaj dni ga je še pustil in vohljaj za Petrom ter čakal na primeren trenutek. Čakal je tudi na obersturmführerjevo soglasje, da ne bo spet kaj narobe.

Gorskega pa se je ogibal. Nič kaj prijetno se ne bi počutil z njim v tem trenutku. Pa je bilo nepotrebno, kajti Gorski ga ni iskal. A tudi s tem ni bil zadovoljen; za tem je čutil Wernerjev prst.

Potem je zmajal tudi nad Wernerjevim sporočilom. »Ne izpostavljajte se zaradi malenkosti. Imenovanega je treba dobiti pri delu...«

Sledili so še nadrobnejši napotki in spoznal je, da bo še vedno v nevarnosti, v domači vasi. A naročilo je bilo jasno...

Kmalu je Peter padel v nemško zasedo!

Zdaj je tudi Peter odšel po Aleševih stopinjah. Filip pa je napeto čakal, da bo dal Werner poloviti še druge, vendar razen Petra niso vzeli nikogar drugega. Obersturmführer je le od nje ga zahteval vedno več.

»Navežite stike z bataljonom! Navodila sledi!«

Filipu ni šlo v račun, zakaj ga pošilja v nevarnost. Wernerjeva počasnost se mu je zdela škodljiva in vedno pogostejše se je zalotil, kako skrbno in boječe se ozira okoli sebe! Kaj če ga čaka kaka partizanska zaseda, če ga morda lovi kako skrito oko? Ko se je bližal stanovanju, je vselej pazil na vsako malenkost in vsaka sprememba mu je bila odveč! Vse ga je plašilo. Zato je pogosto menjaval stanovanje. In kako nave-

Na trdnem dnu človek zares prav začuti sebe. Dvojna skrivnost pa vsemu daje le še večji užitek.

Vse bolj si je odpuščala in priznavala, da je doživetje najlepše tedaj, ko je za vse druge skrivnost in je tako neposredno, da ji je porok za molčečnost smrt.

Saj bi se najbrž tudi drugi večkrat spozabljali, če bi se upali in bi imeli priložnost. Pa če bi vedeli, da ne bo nobenih prič.

Zaradi moža se ni grizla. Najmanjši glas vesti je takoj zatrla. Poglavitno je, da tega ne izve, poštenjak! Imava otroke, delava trdo, skrbiva drug za drugega. Če mi je mož, to še ne pomeni, da je to tudi mož, ki me osrečuje. Takega potrebujem. In untersturmführer je tak! Ob njem ne bi bilo težko ostati zvesta.

Filip je na njej takoj opazil neko spremembo, razlagal pa si jo je po svoje. Vendar je bil zdaj z Rožo obzirnejši kot včasih, ko si je marsikaj dovolil.

Prirojeni čut je Rozi povedal, kako se mora vesti, da ne bo spet žrtev okolice. Njena vrnitev se je ljudem zdela čudna. Okolica, hladna in nezaupljiva, ji je pomagala k iztreznitvi. K temu so jo silili tudi otroci in še skrb za domačijo. Zrellost in resnoba pa sta še bolj poudarjali njeno prikupnost.

Filip, ki se je že tako dolgo smukal okoli nje, ji je postal dober šele, ko je spoznala, da se v teh razmerah ne bo mogoče shajati z lepim gestapovcem. Dnevi v zaporu so bili doslej njeni

— Ne zavijaj in ne izgublaj časa! Je res ali ne?

— Pa se pogovoriva do kraja... Kaj je še rekel?

Martina se je tresoča umaknila korak nazaj.

— Potem je le res? Povej!

— Ni kaj povedati, dokler ne zvem, kaj je še rekel?

— Nekaj takega, česar ne morem verjeti. Da si nevaren tudi meni, sestri?

Martino je zmrazilo, čeravno ni bilo hladno. Vanjo so zrlle ledene Filipove oči. Tuje in priča-juče.

— In še kaj?

Martina je zdaj zlomljeno kriknila:

— Nastavil si se mu obvezan, krvav, pretepen! Si bil ti? In da si izdajalec, ki je zapeljal tudi mene, svojo sestro?

Se vedno je upala, da ji bo z zanikanjem olajšal težo, ki jo je čutila vsak hip huje. Filip pa je potihlo, preteče z raztrganim glasom začel:

— Ne vpij zdaj tako neumno! Ko da ne bi mogla vedeti, kako se dobi tako dovoljenj! Raje imenujva stvari s pravimi imeni... Dobro me poslušaj! Če boš imenovala to, kar sem naredil, izdajstvo, potem sem izdajalec. Če bova pa rekla, da gledam na življenje in spopad med gestapom in partizani kot nekaj, kar bo nekega dne minilo, bo to pravilneje. Izdajalec sploh ne morem biti že zaradi tega ne, ker sebi nisem nikoli lagal. Vedno sem bil zvest svojemu prepričanju. Razumeš? Zato se ne bodi z bikom tedaj, ko je močan in podivjan, ker te vsak hip, ne da bi to komu kaj koristilo, lahko pritisne ob steno. Kaj še ostane potem? Negibna, krvava vreča. Bik bo še nekaj časa divjal, potem pa bo omagal in le malo bo treba, pa bo spet priklenjen. Je potem nenaravno ali neumno, če se ne bodem z biki? Živeti hočem, živeti po pameti, česar pa nekateri nočejo in ne morejo razumeti. Živeti pa moraš tudi ti, poleg tebe pa celo Aleš in še marsikdo. Le pamet, pamet!

Filip, ki se je zdaj govorniško razvnel, in ko mu ni bilo več treba igrati, ne bi še nehal, pa ga je pretrgala Martina:

— Svinja umazana!

To ji je vrnilo nekaj moči. Zakadila se je vanj in ga hotela spraskati s tako ihto, da jo je komaj še zgrabil za drhteče roke.

— Ne nori, trapa!

Bledega obraza se je iztrgala močnim Filipovim rokam in se naglo obrnila proti vratom.

Filip ni skočil za njo, temveč je mrzlo zarlenal:

— Če hočeš dobro sebi in njemu, ne hodi. Raje me poslušaj!

Filip se je vedel, kot bi vnaprej natanko vedel, kaj bo storila. Martina je obstala za vrati, kot bi ohromela. Šele zdaj je Filip počasi stopil k njej, jo razumevaljoče prijel za ramena in ji pomagal, da je sedla za mizo. Vsak njen gib je bil slaboten, kakor bi pravkar prestajala hudo bolezen. Skoraj neslišno, bolj sebi kakor Filipu je rekla:

— Aleš se torej ni motil!

Po bledem licu so začele polzeti solze...

To je Filip pričakoval, zato jo je nekaj trenutkov prepustil njenim mislim in obtožbam. Potem je spet prešel v napad:

— Kar delam, delam zato, da bi ti pomagal. Kaj ne vidiš, kako...

— To prihrani raje zase. Res bi morala pre-misliti prej, je tiho, obžalujoče rekla in se zazrla v daljavo.

— Če bom molčal, ne bo nič bolje. Zato poslušaj!

Martina je še vrtala.

— Si me ti »priporočil« gestapovcem ali je vmes morda kdo drug? Še vedno je upala, da Filip še ni zaigral vsega.

— To ni pomembno. Glavno je, da zdaj pomaga vsak, kdor more.

Martina je še vedno ždela vsa pretresena od spoznanj, ki jih je doslej nasilno odganjala od sebe. Zato s takim pojasnilom ni mogla biti zadovoljna. In kakor da ga je preslišala, je monotono, kot bi mislila na glas, rekla:

— Zato sva doma še oba! Čudno, da naju partizani pustijo pri miru!

Filip jo je spet nekaj časa pustil, njen obup pa si je razlagal kot znamenje popuščanja. Dotlej je vse delala tako, kot bi se šla slepe miši. Poslej bo drugače.

ivan jan • mrtvi ne lažejo 31

zati stike z bataljonom? Zdaj? Ena skrb večja od druge. Vse skupaj se je pomešalo tudi z vrnitvijo Golobove žene Rože. Saj je vedel, da bo z njo in Golobom poskusil Werner nekaj novega, vendar bi se po njegovih računih morala vrniti oba hkrati in nekoliko pozneje. Zdaj ni vedel, kaj hoče Werner. Karkoli že, poslal mu jo je o pravem času!

Poslej ji ni dal miru. Golobova hiša je bila spet polna Rozinega žgolenja. Moža še ni bilo iz zaporov in nemara ga bodo celo ustrelili. Roza je preveč rada živela, da bi kar naprej mislila na smrt in na svojega postarane moža, čeravno mu ni želela slabega. To je Werner vedel, in zaprl so ju vsakega posebej. Pri njenem zasliševanju je bil samo enkrat, prepustil jo je prikupnemu untersturmführerju. Zasliševanje se je sprevrglo v dvorjenje in zapeljevanje. Untersturmführer je to dobro znal. Nihče pa ne bi mogel reči, da niso varovali njene časti. Nekajkrat so jo odvedli zasliševati šele proti večeru. Pogovor z njo je pokazal, da je bistra, na marsikaj pripravljen ženska.

Ni trajalo dolgo, ko je izpod okna zasliševalnice odpeljal siv dekavec. Ustavil se je na vrtu tihe in lepe vile, iz njega pa sta izstopila untersturmführer in Roza... iz vile, ki jo je še pred vojno, a le od daleč včasih videla skozi zeleno ograjo, sta odhajala šele proti jutru. Roza se je po svoje reševala sama in tudi za moža je skušala zastaviti dobro besedo.

Kdo bo zvedel o taki pustolovščini? In untersturmführer je bil poleg vsega zelo prijeten in neverjetno krepak fant, pravi mož, ki ji je zbrisal vse dotedanje predstave in govorjenje o služabnikih velikega rajha. Roza se je z njim počutila izredno lepo in počašćeno, kajti oficir je bil uglajen, kavalirski. Ko je slekel uniformo, je bil privlačen, lep človek. Ob njem je svojo nenasitno ženskost lahko sprostila. Gestapovec jo je v presledkih tudi kaj spraševal. Nekaj mu je priznala, vendar ne veliko, niti vsega tistega ne, kar je že vedel. Delala se je nevedno z izgovorom, da je politika nič ne briga. Lepi untersturmführer jo je zelo razvabil. Šele zdaj je prav spoznala, kaj tiči v njej. To je bilo najhuje. In v zaporu. Njena nemirna kri je bila zdaj še bolj poželjiva. Na ljubezenske užitke je čakala kakor pijanec na alkohol. Šele med zapornicami se je skušala stregnuti. To so bile grenke ure, kajti okolica jo je opominjala na globino, ki jo je tako čudno pogoltnila.

najlepši. Tam ji nihče ni mogel ničesar dati ne vzeti, nihče ji zavidati in jo opazovati. Bila je skrita pred opravljaljkami. Fanta z lepimi očmi, ki so ostale resne tudi med smehom in ljubeznivostmi, tu ne bo več. Le kakšna patrolja se je tu in tam oglasila pri njih, vendar so bili novi.

Zato je bil zdaj Filip ves v ognju. In Roza se mu je vdajala ob mislih na lepega gestapovca. Vojske še ni bilo konec, zato tudi zanjo morda ni vse končano. Bila pa je silno previdna, zato tudi o doživetjih v zaporu Filipu ni povedala vsega.

Martina je bila vsa drugačna. Ni si hotela priznati, da prave moči za beg v gozdove nima že vse od trenutka, ko so ujeli Aleša. Nihče je ni ustavljal in čeravno je čutila, da bi bilo dosti bolje, če bi se Filipu ognila, je bila kar naprej pri njem. Še vedno je v njej gorelo rahlo upanje, da ni vse tako črno, kakor ji je hotel dopovedati Aleš.

Vendar so jo k njemu gnale prav Aleševe besede. Vsa vznemirjenost, ki jo je že toliko časa tlačila, je ob srečanju z na videz mirnim Filipom izbruhnila na dan.

— Kakšne zveze imaš? Govorila sem z Alešem...

Vse je hotela zajeti s temi besedami, ne da bi izrekla še kaj drugega. Filip je pričakoval, da bo prej ali slej zaigrala z odprtimi kartami. Vendar jo je radovedno vprašal:

— Kako je bilo?

— Filip, si res zmožen česa takega? Zdelali so ga.

— Kaj govoriš? Česa zmožen? Kar povej!

— Si res tudi ti govoril z njim?

Filip jo je strmo pogledal in smeh z njegovega obraza je izginil kakor bi trenil. Namesto odgovora je rekel:

— Kadar je hudo, se marsikdo laže!... Raje povej, če so bili s teboj prijazni ali ne?

Martino sta zgrabila nečakanost in nemir.

— Kaj nočeš razumeti, da sem govorila z Alešem? Ti si tisti... je vrisnila ostro in pričakuje ter še vedno željna, da ji ne bi pritrdil. Hotela je resnico, vendar bi zdaj raje slišala laž. Ze zaradi sebe, ker bi se potem čutila še bolj samo in izgubljeno.

— Kdo tisti? je trdno odbrusil Filip in jo nalašč prehitel. — Morda tisti, ki izdaja?

Martina je razprtih, splašenih oči zrla vanj. Namesto nje je to izgovoril on!

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S

25. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pihalni orkestrum pod vodstvom Francija Puharja — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Leo Delibes: Coppelia - baletna suita — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače z domačimi višami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.00 Vrtljak — 16.40 Pet minut z orkestrom dunajskih simfonikov — 16.45 S knjižnega trga — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansamblom Jožeta Kampača — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalci — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Petnajst minut za EP — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Prijetne melodije za sobotni večer — 22.20 Odaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Lahka glasba za razvedrilo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Godala v ritmu — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Dobimo se ob isti uri — 19.40 Popevke iz studia 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Vedri napevi in plesni zvoki — 20.05 Mojstri vokalne polifonije — 20.45 Operni koncert — 21.40 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

N

26. DECEMBRA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Veseli tobogan — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Se pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Vedri zvoki z velikimi orkestri — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Deset minut za EP — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 V svetu opernih melodij — 17.30 Radijska igra: Orvet — 18.50 Glasbena medigra — 19.00

Lahko roč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Z orkestrom Kookie Freeman — 10.00 Nedeljski spreho — 11.35 Svetovna reportaža — 11.35 Opoldanski cocktail — 13.35 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Z orkestrom belgijskega radia — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.40 Igramo za vas — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Christoph Willibald Gluck: Orfej in Evridika (odlomki) — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.40 Salzburški festival 1971 — 23.15 Minute za novo slovensko glasbo — 23.55 Iz slovenske poezije

stenski koledar za leto 1972

z 12 barvnimi slikami
dobijo brezplačno vsi
dosedanji in novi naročniki

Priporočite Glas vsem,
ki še niso naročniki!

P

27. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Minute za mladino — 9.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 10.20 Pri vas doma — 12.10 C. M. von Weber: Koncertna skladba za klavir in orkester v f-molu, op. 79 — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz zborovske zakladnice španskih skladateljev — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Lepe melodije — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom RTV Ljubljana — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Ob lahki glasbi — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Petnajst minut za EP — 20.00 Bedrich Smetana: Prodana nevesta (stereo) — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Nenavadni pogovori — 14.20 Z ansamblom Atija Sossa — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Z orkestrom Paul Bonneau — 16.05 Naš podlistek — 1.20 Kitara v ritmu — 16.40 Popevke na tekočem traku —

T

28. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Slovenske narodne — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Slovenski ljudski napevi v izvedbah na instrumente — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z ansamblom Silva Stingla — 14.40 Na poti s kitaro — 15.40 Majhen recital violinista Karla Žužka — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Les Baxter — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V tork nasvidenje — 18.45 Narava in človek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Petnajst minut za EP — 20.00 Prodajalna melodij (stereo) — 20.30 Radijska igra: Kdo govori? — 21.10 Koncert lahke glasbe — 22.15 Iz albumov Karola Szymanowskega — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Lahka glasba za razvedrilo — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljudje med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Zvoki z orkestrom Werner Müller — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Srečanja ob lahki glasbi — 20.25 V korak s časom — 20.35 Glasbene konture — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih — Slavko Osterc — 23.15 Nocturno s Händlom — 23.55 Iz slovenske poezije

S

29. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Nenavadni pogovori (ponovitev) — 9.25 Vedro lepe melodije — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Odlomki iz slovenskih oper — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Poje akademski pevski zbor Tone Tomšič — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Plesni ritmi z opernih odrov — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom

Mario Ruiz Armengol — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Popevke s slovenskih festivalov — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 S pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Ob lahki glasbi — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Na mednarodnih križpotjih — 17.45 Glasbeni vsakdar — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi — 20.30 Lahka glasba ob kamiru — 20.45 Žive misli — 21.05 Koncertanti jazz — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi — 23.35 Robert Schumann: Andante in varijacije za dva klavirja, op. 46 — 23.55 Iz slovenske poezije

ZMAJ baterije

Č

30. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 10.20 Pri vas doma — 12.10 W. A. Mozart: odlomki iz opere Idomeneo — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesmi iz mladih grl — 14.30 Z ansamblom Jožeta Kampača — 14.45 Enajsta šola — 15.40 Tenorist Anton Dermota poje slovenske narodne — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Capitol — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Godala v ritmu — 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Petnajst minut za EP — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni nokturno — 22.15 Iz opusa Dmitrija Sostakoviča — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Popevke na tekočem traku

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Otroci med seboj in med nami — 14.10 Majhni ansambli — slovenski avtorji — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Orgle v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Kulturni mozaik — 17.45 Iz naših javnih prirediteljev in radijskih oddaj — 18.40 Z orkestrom Ray Conruff — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Pet minut čez osmo — 20.30 Radijska kinoteka — 20.40 Glasbeni soiree — 21.40 Prizori iz domačih oper — 22.00 Festival v Schwetzingenu 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P

31. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Od melodije do melodije — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Male virtuozne glasbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z domačimi godci in ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Otroci pojo pesmice o dedku Mrazu — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Igrajo domači ansambli — 16.00 Vrtljak — 16.40 Signali — 17.10 Veselo silvestrsko otroško popoldne — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Petnajst minut za EP — 20.00 Silvester 1971 — 24.00 Srečno 1972 — 24.01 Prvi ples v novem letu — 02.05 Spomini in želje — 04.05 Z vedrimi melodijami v novoletno jutro

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Operetna glasba — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 18.35 Svet in mi — 17.45 Rad imam glasbo — 18.15 Z orkestrom Hagen Galatis — 18.40 Popevke slovenskih avtorjev — 19.00 Odmeki z opera — 19.20 Igramo za vas — 20.05 Silvester na III. programu — 23.55 Iz slovenske poezije — 24.00 Srečno 1972

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma- looglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnina: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

TELEVIZIJA

S 25. DECEMBRA

9.35 TV v šoli, 16.30 Košarka Zadar : CZ — prenos (RTV Zagreb), 18.00 Po domače, 18.20 Obzornik, 18.35 Dedek Mraz pri nas, 18.55 Mali vitez — serijski film, 19.25 TV kašipot, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Glasbena križanka, 21.35 Filmska burleska: Stan in Olio, 21.55 Odelek S — serijski barvni film, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.00 Kronika (RTV Zagreb), 18.15 Radost Evrope (RTV Beograd), 19.00 Mali šlager (RTV Sarajevo), 19.20 Sprehod skozi čas (RTV Beograd), 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

N 26. DECEMBRA

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.35 Po domače z ansamblom Richija Vadrana (RTV Ljubljana), 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.40 Mestece Peyton — serijski film, 15.28 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 15.30 Rokomet Crvenka : Partizan — prenos, 16.30 Košarka Borec : Jugoplastika — prenos (RTV Beograd), 18.05 Dedek Mraz pri nas, 18.25 Lisjaki, mišjaki — češki film, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Zabava vas Filip Wilson (RTV Ljubljana), 21.25 Videofon (RTV Zagreb), 21.40 Sportni pregled (JRT), 22.10 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

P 27. DECEMBRA

9.05 Odprta univerza (RTV Beograd), 9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Nemščina — ponovitev, 15.55 Angleščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.40 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.00 Dedek Mraz pri nas, 17.25 Veseli tobogan, 18.25 Obzornik, 18.30 Od zore do mraka, 19.00 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.05 Maksimeter (RTV Beograd), 19.50 Cikcak,

20.00 TV dnevnik, 20.50 3-2-1, 21.00 Jean Anouilh: Cecilija ali Sola za očete — predstava MGS, 21.45 Kulturne diagonale, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 16.55 Poročila (RTV Zagreb), 17.00 Vaterpolo Partizan : Stockholm (RTV Beograd), 18.00 TV vrtec, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Znanost, 19.05 Maksimeter (RTV Beograd), 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

T 28. DECEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.35 Ruščina — ponovitev, 15.55 TV vrtec (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.25 Dedek Mraz pri nas, 17.45 Tik-tak, 17.55 Risanka, 18.20 Obzornik, 18.35 Festival v Harlemu — II. del barvne oddaje, 19.00 Mozaik, 19.05 Iz psihatrije: O samomoru pri mladih, 19.30 Sodobno gospodarstvo: Kibernetika — II. del, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Nekateri so pritekli (Izkorenjenjenci) — ameriški film, 22.45 Literarni nočno: Ivan Minatti, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Daljnogled (RTV Beograd), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Reportaža, 19.00 Glasbena oddaja, 19.20 TV pošta (RTV Beograd), 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

P 29. DECEMBRA

8.15 TV v šoli (RTV Zagreb), 14.45 Smučarski skoki — barvni posnetek iz Innsbrucka, 16.45 Dedek Mraz pri nas, 17.05 Doktor Dolittle — serijski barvni film, 17.30 Obzornik, 17.45 Hokej Jugoslavija : Poljska — prenos, 19.30 Naš ekran, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 W. D. Home: Igra v štirih — kdo dobi — predstava MG Ljubljana, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila (RTV Zagreb), 17.30 Risanke, 17.45 Poljudno znanstveni film (RTV Beograd), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Hokej Jugoslavija : Poljska (RTV Ljubljana), 19.10 Vaterpolo Partizan : Madžarska (RTV Beograd), 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

Č 30. DECEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina, 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40

Nemščina — ponovitev, 15.55 Angleščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.25 Dedek Mraz pri nas, 17.40 E. Peroci: Očala tete Bajavaje, 18.15 Obzornik, 18.30 Boj za obstanek — film, 19.00 Mozaik, 19.05 Enkrat v tednu, 19.20 Na sedmi stezi, 19.45 Republika dedka Mraza, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.35 3-2-1, 20.35 Četrtekovi razgledi, 21.35 G. Boccacio: O pastirju, ki je volk postal — Dekameron, 22.20 Kulturne diagonale, 23.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Otroški spored (RTV Skopje), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Ceylon-ski ansambel, 19.00 Srečanja (RTV Beograd), 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

S 31. DECEMBRA

15.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.15 Dedek Mraz pri nas, 17.35 Naočnik in Očalnik, 18.15 Obzornik, 18.30 TV kašipot, 19.00 Mestece Peyton — serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.50 3-2-1, 21.00 Novoletni spored (RTV Ljubljana in Beograd), 9.00 Odpoved sporeda (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 16.55 Poročila, 17.00 Heidi — otroški film, 18.30 Stava stoletja, 19.10 Šport v letu 1971, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

MARKIČ KATARINA izdelava copat

Na novoletnem sejmu vam nudi bogato izbiro moških, ženskih in otroških copat ter ortopedskih copat po ugodnih cenah

PRIPOROČA SE IN VAM ŽELI SREČNO 1972

MARKIČ KATARINA, BEČANOVA 1, TRŽIČ

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnozgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava del akad. slikarja Kiarja Meška.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava akad. kiparja Jožeta Eržena. V kleti razstavlja akad. slikar Henrik Marchel.

Galerijske zbirke so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure. Muzejske zbirke pa si lahko ogledate vsak dan od 10.—12. ure, v sobotah in nedeljah pa tudi od 17.—19. ure.

Kranj CENTER

25. decembra franc. barvni film BORSALINO ob 16. in 20. uri, amer.- franc. barvni film SEHEREZADA ob 18. uri, premiera italij. barvne-filma POPOLNOMA NARAVNO ob 22. uri

26. decembra švedski barvni film PIKA NOGAVIČKA ob 10. uri, franc. barvni film BORSALINO ob 15. in 19. uri, amer. franc. barvni film SEHEREZADA ob 17. uri, premiera nem. barvni filma JAVNA HISA ob 21. uri

27. decembra italij. barvni film POPOLNOMA NARAVNO ob 16., 18. in 20. uri

28. decembra franc. barvni risani film ASTERIX — GALSKI JUNAK ob 16. uri, italij. barvni film POPOLNOMA NARAVNO ob 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

26. decembra šved. barvni film PIKA NOGAVIČKA ob 14. in 16. uri, amer. barvni film DOLINA SMRTI ob 18. in 20. uri

27. decembra šved. barvni film PIKA NOGAVIČKA ob 16. uri, amer. barvni film OD KOD VONJ PO SMODNIKU? ob 18. in 20. uri

28. decembra šved. barvni film PIKA NOGAVIČKA ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

25. decembra amer. barvni risani film RACA, RACMAN IN DRUŠČINA ob 16. uri, amer. barvni film OD KOD VONJ PO SMODNIKU? ob 18. in 20. uri

26. decembra amer. barvni risani film RACA, RACMAN IN DRUŠČINA ob 10. uri, amer. barvni film OD KOD VONJ PO SMODNIKU? ob 15. in 19. uri, amer.-sovjetski barvni film WATERLOO ob 17. uri

27. decembra amer.-sovjet. barvni film WATERLOO ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

25. decembra nemški barvni film PEPEK, STRAH IN TREPET ZA PROFESORJE ob 16. in 18. uri, premiera slov. filma POSLEDNJA POSTAJA ob 20. uri

26. decembra nemški barvni film PEPEK, STRAH IN TREPET ZA PROFESORJE

ob 15. uri, slov. film POSLEDNJA POSTAJA ob 17. in 19. uri

27. decembra nemški barvni film PEPEK, STRAH IN TREPET ZA PROFESORJE ob 18. in 20. uri

Krvavec

26. decembra amer. barvni film CLOVEK IZ OKLAHOME ob 16. in 19. uri

Jesenice RADIO

25. decembra amer. barvni film JUNAKI ZAHODA

26. decembra amer. barvni film JUNAKI ZAHODA

27. decembra amer. barvni film BOBNI VZDOLZ MOHAWKA

28. decembra franc.-nem.-italij. barvni film KATARINA, DOVOLJ SI LJUBILA

Jesenice PLAVZ

25. decembra franc.-nem.-italij. barvni film KATARINA, DOVOLJ SI LJUBILA

26. decembra franc.-nem.-italij. barvni film KATARINA, DOVOLJ SI LJUBILA

27. decembra amer. barvni film JUNAKI ZAHODA

28. decembra amer. barvni film JUNAKI ZAHODA

Dovje Mojstrana

25. decembra amer. barvni film NEPREMAGANI

26. decembra amer. barvni film VRNITEV V BATAAN

Kranjska gora

25. decembra amer. barvni film CLOVEK IZ ARIZONE

26. decembra amer. barvni film PEKLENSKA STEZA INDIANPOLISA

28. decembra amer. barvni film BOBNI VZDOLZ MOHAWKA

Javornik DELAVSKI DOM

25. decembra amer. barvni film VRNITEV V BATAAN

26. decembra amer. barvni film CLOVEK IZ ARIZONE

Škofja Loka SORA

25. decembra amer. barvni film JAGODE IN KRI ob 18. in 20. uri

26. decembra italij. barvni film IZKOPLJI SI GROB ob 17. in 20. uri, amer. barvni film JAGODE IN KRI ob 15. uri

27. novembra šved. barvni film UPOR V ADALENU ob 19. uri

28. decembra jugoslovanski barvni film BITKA NA NERETVI ob 20. uri

Železniki OBZORJE

25. decembra šved. barvni film UPOR V ADALENU ob 20. uri

26. decembra franc. barvni film POT V KATMANDU ob 17. in 20. uri

Radovljica

25. decembra franc. barvni film REKRUT ob 16. uri, franc. barvni film ZIDOV GREHA ob 18. uri, ameriški barvni film DIVJI CLOVEK ob 20. uri

26. decembra amer. barvni film SMESNO DEKLE ob 15.30, amer. barvni film DIVJI CLOVEK ob 18. uri, amer.-italij. barvni film ŽIVIM ZA TVOJO SMRT ob 20. uri

GRADITELJI!

Preskrbite si pravočasno
gradbeni material

LJUBLJANSKE OPEKARNE

Obveščamo vse graditelje in ostale interesente, da bodo imele na voljo vse opečne izdelke preko zime

V industrijski prodajalni je na voljo tudi ves drug gradbeni material in stavbno pohištvo.

Vse informacije daje prodajni oddelek v Ljubljani, Cesta na Vrhovce 2, telefon števil: 61-965 in 61-805 ter zastopnika za Gorenjsko SMOLEJ Andrej, Kranj — Nazorjeva 4 (poleg nebotičnika), telefon števil: 23-138, KZ Bled, telefon števil: 77-425.

Obiščite nas na novoletnem sejmu v Kranju!

Solidne cene — hitra dobava

Že tretjič priznanja OF

Republiška in občinske konference SZDL letos že tretjič razpisujejo pogoje za predlaganje kandidatov za podelitev priznanj OF sloven-

skega naroda. V kranjski občini je ta priznanja doslej prejelo 24 družbenih delavcev, ki so se odlikovali po svoji delovni vnemi in izred-

ni dolgoletni požrtvovalnosti pri družbenopolitičnem delu.

Pri dosedanjih obravnavah kandidatov pa je žirija pri Občinski konferenci SZDL, ki sprejema predloge in podeljuje priznanja, ugotavljala, da je zajetje kandidatov preozko.

Doslej so nam nekatere krajeve organizacije SZDL in ZB, lansko leto izjemoma tudi ena organizacija ZK in RK, predlagale kandidate. Glede na široko razvešanost organizacij SZDL, ZB, ZK in drugih organizacij, je krog kandidatov premajhen. Doslej ni niti ena samoupravna organizacija predlagala svojih zaslužnih delavcev, čeprav deluje na tem področju dosti uspešnih ljudi.

Pozabljene so tudi družbenopolitične in druge delavke, ki z velikim uspehom prostovoljno sprejemajo in opravljajo razne družbene naloge.

S tem kratkim opozorilom skušamo opozoriti vse člane družbenopolitičnih in drugih organizacij na možnost predlaganja kandidatov za prejem priznanja OF. Predvsem bi bilo treba upoštevati občane, ki že več let sodelujejo pri takem delu, pa so bili zaradi skromnosti vedno v ozadju in prezrti.

Žirija za podelitev priznanj OF pri Občinski konferenci SZDL KRANJ

Modna konfekcija KRIM obrat Kranj

V januarju sprejmemo večje število krojačev in šivilj, lahko tudi priučene.

Zaslужek od 900 do 1300 din. Potne stroške na delo povrnemo.

SIMON PRESCHERN

Trbiž (Udine) Italija
tel. 2137

trgovina električnih strojev

AVTORADIO • GLASBILA • RADIO • TELEVIZIJA • SIVALNI STROJI • SVETILKE • KOLESA • OTROŠKI VOZICKI • GORILNIKI ZA OLJNE PEČI • PRALNI STROJI • PISALNI IN RACUNSKI STROJI

Priporočamo se za obisk

Enotnejša merila za razvoj obrti

Obrt je pomembna gospodarska panoga, ki dopolnjuje industrijsko proizvodnjo in gradbeništvo na eni in ugodi potrebam potrošnikov na drugi strani. Hiter razvoj industrije in gradbeništva sili obrt, da svoje dejavnosti prilagodi njihovim potrebam in individualni potrošni. Razvoj industrije in gradbeništva ne vodi v stagnacijo obrti, ampak vpliva na obseg in strukturo proizvodnje in storitev obrti.

Čenrav smo že večkrat ugotavljali, da ima obrt zelo pomembno vlogo v gospodarskem razvoju, so v vseh gorenjskih občinah za njen razvoj premalo zavzemali. Še posebej velja to za storitvene panoge. Značilno za družbeno obrtno delavnice je v tem, da so se v večini primerov preusmerile v proizvodnjo, čeprav so jih ustanovili z namenom, da bi opravljale razne storitve. Prav to velja tudi za samostojne obrtnike, ki se preusmerjajo v serijsko proizvodnjo z izdelovanjem raznih delov za industrijo.

Družbena obrt na Gorenjskem

Na Gorenjskem je 66 obrtnih delovnih organizacij, in sicer v Trzinu sedem, v Šk. Loki 19, v Radovljici 18, v Kranju 10 in v jeseniški občini 12. Akumulacija v obrti družbenega sektorja je visoka v primerjavi z ostalimi panogami in se je lani v primerjavi z letom norej povečala za 29 odstotkov.

Po podatkih, ki jih je zbral in pripravil oddelek za gospodarstvo in finance pri skupščini občine Trzin, je stonja akumulacija v obrtnih delovnih organizacijah gorenjskih občin zelo različna, kar je odvisno od strukture obrtnih delavnic.

Kreditni za obratna sredstva so se lani povečali od 10,8 milijona na 20,3 milijona. Največ so se povečali v občini Kranj, na Jesenicah, v Trzinu, Škofji Loki, najmanjše povečanje pa je opaziti v radovljiski občini, in sicer za 3 odstotke.

Družbene obveznosti, ki pripadajo občini, so v gorenjskih občinah različni, čeprav so si prizadevali, da bi jih poenotili.

Zasebna obrt

Zasebno obrtništvo v gorenjski regiji ni dovolj razvito. Posamezne stroke obrti močno zaostajajo, nekatere celo izumirajo. Prav gotovo bo v prihodnje treba težiti k večjemu razvoju obrti na Gorenjskem, saj obstajajo možnosti, da se zasebna in družbena obrt razvijata, ker je zadosti strokovnega kadra, usposobljene delovne sile in povpraševanje po kakovitih obrtnih izdelkih in storitvah.

Število obrtnih delavnic se neprenehoma spreminja. V primerjavi z letom 1969 se je število rednih obrtnikov zmanjšalo za 89, novih zahtev po registracijah obrti pa ni veliko.

Zaradi neenotnosti in razlik, ki se kažejo v obremenitvah, v kontroli kršilcev zakona o obrtnih delavnicah samostojnih obrtnikov itd., bodo morale vse gorenjske občine v prihodnje stremeti in uskladiti svoje kriterije, uskladiti davčne stopnje na Gorenjskem, amortizacijske stopnje na osnovna sredstva, uskladiti delovanje kontrolnih služb itd. Zasebna in družbena obrt bo prav gotovo morala po novem zakonu dobiti svoje pravo mesto in vrednost.

D. Sedej

Nova zakona pred vrati

V torek je bilo v Kranju posvetovanje o aktualni kmetijski problematiki, katerega so se udeležili predsedniki občinskih konferenc SZDL, predstavniki kmetijskih delovnih organizacij z Gorenjske, predstavniki Gospodarske zbornice ter predsedniki kmetijskih sekcij pri republiški in občinskih konferencah SZDL. Na posvetovanju so obravnavali osnutek zakona o združevanju kmetov, osnu-

tek zakona o ustanovitvi združne zveze Slovenije ter rezultate javne razprave o starostnem zavarovanju kmetov. Udeleženci razprave so vse omenjene spremembe in novosti na področju kmetijske zakonodaje sprejeli ter poudarili, naj jih republiški organi čim prej sprejmejo. Več o značilnostih posameznih predlaganih zakonov bomo še pisali.

-jk

Osrednja proslava na Bledu

Danes teden so se na Bledu sestale predsednice konferenc za družbeno aktivnost žensk iz vseh gorenjskih občin. Razpravljale so o pripravi proslave za 8. marec. Dogovorile so se, da bo prihod-

nje leto osrednja proslava za dan žena v festivalni dvorani na Bledu. Ob tej priliki nameravajo v avli festivalne dvorane pripraviti tudi razstavo.

A. Z.

Ljubljanska NAMA včeraj, danes in jutri

Trgovsko podjetje Nama letos praznuje srebrni jubilej. Ob ustanovitvi pred petindvajsetimi leti je imela le blagovno hišo v Ljubljani in nekaj manjših poslovalnic v drugih krajih Slovenije. Te so se kmalu osamosvojile, toda po letu 1962 se je Nama spet začela širiti. Tako ima sedaj pet velikih blagovnic. Kupec lahko izbira blago na več kot 15.000 metrih prodajnega prostora. Samo v Ljubljani ima tri velike blagovne hiše: Veleblagovnico pri pošti, blagovnico s stanovanjsko opremo v Wolfovi ulici in konfekcijo v Čopovi. Pred tremi leti je odprla blagovnico v Škofji Loki, leto zatem v Kočevju in ta teden najlepšo in najmodernejšo veleblagovnico doslej v Velenju. Ima tri etaže. Na 3000 metrih prodajne površine je potrošnikom na voljo blago od živil do stanovanjske opreme.

Čez leto ali dve pa bo Maribor dobil največjo trgovsko hišo Nama. Nova sodobna

blagovnica bo imela prek 10.000 metrov prodajnega prostora in bo veleblagovnica v pravem pomenu besede, saj bo potrošnikom na voljo vse od šivanke in avtomobila. Nama namreč predvideva, da bo v novi hiši uredila tudi avtomobilski salon.

Kupci širom po Sloveniji verjetno že vedo, da je v blagovnicah tega slovenskega trgovskega giganta mogoče kupiti pohištvo, gospodinske in akustične aparate, lahko izbirajo med številnimi modeli moške, ženske in otroške konfekcije. Vendar to še ni vse. V posameznih oddelkih katerekoli veleblagovnice se ponujajo lepi čevlji, kozmetični izdelki, igrače, perilo pletenine in še dolga vrsta drugih artiklov.

Blagovnica Nama v Škofji Loki je bila odprta junija 1968. leta. Nama je v njeno izgradnjo vložila prek 370 milijonov lastnih sredstev. Trgovina je vsekakor velika pri-

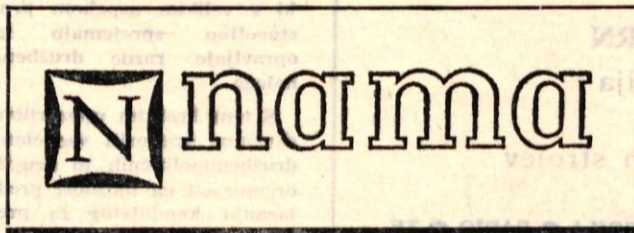
dobitev za mesto, saj do tedaj na Loškem ni bilo trgovske hiše s tolikšno izbiro blaga in sodobno tehniko prodaje. Morda je prav zato prodajni prostor že v nekaj letih postal premajhen, pa čeprav je blago razstavljeno v treh etažah s 1300 kvadrat-

stora bodo potrošnikom na voljo artikli, ki jih do sedaj v Nami še niso mogli kupiti ali pa je bila izbira manjša. Gospodinje bodo gotovo vsele sodobne samopostrežne trgovine, v kateri bodo lahko kupile vse, kar potrebujejo za gospodinjstvo: živila, deli-

Seveda pa bodo v novih prostorih zastopane tudi druge vrste blaga. Povečala se bo izbira športnih potrebščin, konfekcije, pokrival, oblog za tla, tapet in preprog. Več prostora bo dobila tudi restavracija, ki bo razširila gostinski del.

Takšna je Nama danes. Vsako predvidevanje, kaj bo jutri, je težko. Vendar brez cilja ni podjetja. Predvsem, pravijo v Nami, imajo v načrtu razširiti mrežo blagovnic v vse tiste kraje, kjer razvoj drugih gospodarskih panog daleč prebiteva razvoj trgovine in gostinstva. Računajo pa tudi na uveljavitev v tako imenovanih shopping centrih, ki se bodo prav gotovo razvili v nekaterih večjih mestih in postali središče trgovskega in potrošniškega prometa.

Pri Nami tudi obljublajo, da bodo v prihodnje razveselili potrošnike z še večjo izbiro in kvaliteto blaga po zmernih cenah.

nimi metri površine. Da bi ustregla številnim kupcem, se je Nama odločila, da blagovnico v Škofji Loki poveča. Za loško Namo je zrasel prizidek. Novi del bo začel prav danes poslovati. Ob 9. uri bo svečana otvoritev. Na novih 800 metrih prodajnega pro-

katese, meso, sadje, zelenjavo, kruh, mleko in drugo. V novem delu Nama bo tudi oddelk za prodajo zlata, kristala, ur in bižuterije, oddelk za prodajo elektroinštalacijskega materiala, tam bodo lahko kupili barve, lake, kemikalije in drugo.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

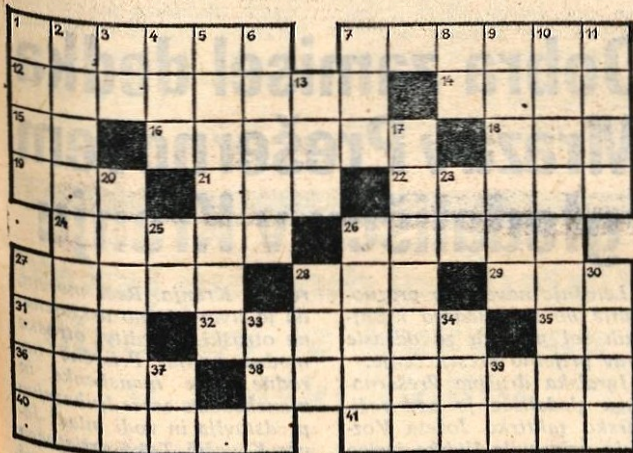
1. GOVEDO, 7. STRAST, 13. OBELIS, 14. KLETKA, 15. SEJEM, 16. SLADKOR, 17. TRAM, 18. UTEK, 19. AJA, 20. IZRODEK, 23. OMO, 26. RAJA, 27. OPEL, 31. ZADREGA, 33. IKONA, 34. NORIJA, 35. KLOZET, 36. ARAKAN, 37. MOSEJA.

IZZREBANI REŠEVALCI

Prejeli smo 108 rešitev. Izzrebani so bili naslednji reševalci: 1. nagrado (30 din) dobi Marija Zupan, Kranj, Stošičeva 5; 2. nagrado (20 din) prejme Janez Klančar, Kranj, Cesta na Brdo 10; 3. nagrado (10 din) pa Karel Milavec, Kranj, Ulica 1. avgusta. 3. Nagrade dobite po pošti.

NAGRADNA KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. kar od sveče kaplja, 7. kraj pri Medvodah, 12. denarno nadomestilo za službeno potovanje, 14. oklopno vozilo, 15. Emil Jannings, 16. nepridipravi, raztrganci, capeti, 18. prislov venkaj, 19. glavna hrana Kitajcev, 21. tatarski poglavar; kaplja, mastna sraga, 22. peščeno obrežje, zlasti ob morju; slaba jed ali pijača, 24. izražanje misli z govorjenjem, 26. dolge ose; ostre rese na klasu, 27. današnji dan, 28. pripovedne pesmi, eposi, 29. ime filmske igralke Gardner, 31. ograjen prostor z nasadom ob ali okoli hiše, 32. pokrajina v Avstriji, 35. veznik, 36. vedno bolj pri nas uporabljena beseda za kljubovanje, zanalašč, 38. borov les, 40. težaki, tisti, ki garažo, 41. južni sadež.

NAVPIČNO: 1. vzvišen prostor v gledališču, 2. prodajalna knjig, 3. Agrokombinat Emona, 4. kratica za polivinilklorid, 5. eno od gesel francoske revolucije, 6. upodablajoči umetnik, 7. grški bog gozdov, rastlinstva in pastirjev, tudi gospod v češčini, 8. latinski veznik, 9. travnata stepa v tropskih krajih, 10. vladavina kneza, 11. mozoljavost, 13. kositer, 17. grška črka (y), v matematiki označba za drugo neznanko, 20. pisec zgodovine mesta Kranja, Josip, 23. znak za kemično prvo litij, 25. avtomobilska oznaka za Benetke (Venezia), 26. podpora, opiranje, 27. porast, dviganje, 28. Hercegovac, junak opere Jakova Gotovca, 30. denar v vzhodni Indiji, 33. tovarna v Kranju (Industrija bombažnih izdelkov), 34. ime slovenske pevke popevk Sršenove, 37. znak za kemično prvo talij, 39. znak za kemično prvo indij.

Rešitev pošljite do četrta, 30. decembra na naslov: Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

loterija

Srečke s končnicami	so zadele din
0	6
32740	500
22860	2000
572760	10.000
556570	10.000
71	10
0791	200
14551	1000
300071	10.000
787591	10.000
489831	10.000
2	6
38412	500
88862	1000
243802	10.000
03	10
63	20
31213	500
10713	500
24663	500
677923	10.000
686183	150.000
94	10
78424	500
24024	2000
320934	10.000
875	50
9555	2000
30405	1000
084315	10.000
56	20
14606	500
85126	500
553246	10.000
7	6
70937	500
02657	1000
699537	10.000
471047	10.000
78	30
848	100
78148	500
346778	10.000
056778	10.000
162228	50.000
59	10
69	10
63589	1000
493779	10.000
237689	10.000

poročili so se

V KRANJU

Fajan Janez in Horjak Nevenka, Koletič Slavko in Jamnik Lidija

V TRŽIČU

Kavar Janez in Karničar Marija, Rožič Filip in Gummerer Margarethe

V SKOFJI LOKI

Leban Darko in Steinberger Silva, Možina Alojzij in Pirc Majda, Jereb Konrad in Maček Antonija, Železnik Janez in Bradeško Franciška

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 6 do 7 din, špinača 8 din, korenček 3 do 3,50 din, slive 6 dni, jabolka 3 din, pomaranče 6 din, limone 8 din, česen 10 din, čebula 3 do 3,50 din, fižol 8 do 10 din, pesa 3 do 3,50 din, kaša 5 din, kokiši 16 do 18 din, ajdova moka 6 din, koruzna moka 3 din, jajčka 1,30 din, surovo maslo 20 do 22 din, smetana 12 do 13 din, orehi 30 din, klobase 6 din, skuta 7 din, sladko zelje 2 din, kislo zelje 4 din, kisla repa 3,50 din, cvetača 8 din, krompir 1 din, med 12 do 13 din, žganje 15 din

V TRŽIČU

Solata 5 din, korenček 3,50 din, slive 5 din, jabolka 4 do 5 din, pomaranče 6 din, limone 7 din, česen 8 din, čebula 3 din, fižol 11 din, pesa 3 din, kaša 4,80 din, med 12 din, banane 7 din, ajdova moka 4,80 din, jajčka 1,30 din, surovo maslo 20 din, smetana 12 din, orehi 32 din, skuta 7,50 din, sladko zelje 3 din, kislo zelje 4 din, kisla repa 4 din, krompir 1,10 din

NA JESENICAH

Solata 5,05 din, špinača 5,20 din, korenček 3 din, slive 7,50 din, jabolka 2,80 din, pomaranče 5,10 din, limone 6 din, česen 9,50 din, čebula 3 din, pesa 1,70 din, kaša 3,70 din, ajdova moka 6 do 6,30 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 0,95 do 1 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 din, orehi 37 din, klobase 4,50 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 1,70 din, kislo zelje 3,20 din, kisla repa 3,20 din, cvetača 5,60 din, krompir 1 do 1,10 din, peteršilj 6,50 din

umrli so

V KRANJU

Janko Friderik, roj. 1909, Sušnik Janez, roj. 1896, Gubanc Anton, roj. 1924, Stefe Jožef, roj. 1910, Burnik Vladislav, roj. 1901, Rudež Ivana, roj. 1903, Stele Alojzija, roj. 1898, Jerala Jožef, roj. 1914, Snedec Janez, roj. 1900, Poganičnik Alojzija, roj. 1891

V TRŽIČU

Mally Justin, roj. 1884 in Stefe Jožef, roj. 1910

V SKOFJI LOKI

Nose Marija, roj. 1893

Zimska košarkarska liga

Tekmovalna skupnost Gorenjske za košarko bo po nekaj letih spet organizirala zimsko košarkarsko ligo za člane. Tekme bodo igrali po ligaškem sistemu. Za prvenstvo so se prijavile naslednje ekipe: Triglav, Kranj, Radovljica, Kroj, Jesenice, Gorenja vas, Kropa, Gotik. Pari prvega kola: Triglav : Gorenja vas, Kranj : Kropa, Kroj : Radovljica, Jesenice : Gotik.

J. A.

Veleslalom na Starem vrhu

V nedeljo ob 10.30 se bodo na Starem vrhu nad Skofjo Loko v veleslalomu za kategorizacijo pomerili mlajši pionirji in pionirke ter cicanbani in cicanke. Tekmovanje je bilo namreč predvideno v Belih vodah, toda zaradi pomanjkanja snega je organizacija tega tekmovanja prevzel SK Transturist iz Skofje Loke. Obenem pa Ločani sporočajo, da nočnega slaloma danes zaradi tehničnih ovir ne bo.

P. P.

Hokej

Tržič : Triglav 0 : 7

Področno tekmovanje za jugoslovanski hokejski pokal, Tržič : Triglav 0:7 (0:3, 0:2, 0:2), igrišče za Virjem, gledalcev 300, sodnika Repina in Župančič (oba Ljubljana).

Streli golov za Triglav: Kotliša 2, Hudobivnik 2, Nadižar 2, Zagorc 1.

Hokejisti Triglava so v prvem kolu hokejskega tekmovanja za jugoslovanski pokal tokrat v Tržiču brez težav odpravili solidne domačine.

dh

slovenija avto

Poslovalnica Kranj, Titov trg 1

Nudimo vam novoletni popust pri nakupu:

- motornega kolesa 200,00 do 300,00 din
- moškega in ženskega kolesa 35,00 din
- otroškega kolesa 20,00 din

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK

V Glasu št. 98 smo pomotoma objavili napačne popuste. Za napako se opravičujemo.

Ljudski pisatelj Janez Jalen (1891 - 1966)

Zapis ob 80. obletnici rojstva

V prejšnji številki Glasa smo nanizali nekaj življenjepisnih podatkov o pisatelju Ovcarja Marka, Trobja brez zvoncev in Bobrov. Danes pa bi radi vsaj v glavnem orisali nekaj značilnih potez tega čvrstega Gorenjca.

KAR METAL BI SE

S pisateljem Finžgarjem ni Jalen le bližnji rojak — njuna rojstna doma sta le nekaj kilometrov vsaksebi — družji ju tudi prav izrazita gorenjska prešernost.

Finžgar je v »Letih svojega popotovanja« večkrat omenil svojo korajžo in pripravljenost, da bi se spoprijel s komerkoli, če bi bilo to potrebno.

Prav tak je bil tudi naš Janez Jalen. Sam je pravil, kak pretepač da je bil v svojih zadnjih gimnazijskih letih v Kranju. Takrat, ko je bival v dvorišni stavbi današnjega »Jelena«. Zanj je v onih dneh skrbela dijaška mamica Jakličeva.

Na zunaj trd in robat možak, no sru na dober kot kmečki kruh, je Jalen še v letih, ko je župnikoval in Ljubnem izžival svojega po letih znatno mlajšega gosta, »ali se greva metat? Ne vem, kdo od naju bo ostal spodaj in odnehall«.

Kdor pa je kdajkoli prišel v stik z Janezom Jalnom, vsak bo rad izpričal, kako imeniten družabnik je bil pisatelj, čeprav večkrat nagativ pa tudi oster. Po gorenjsko je rad »prisekal«: nenoučeni ali na kak solznomehkobnež je uteinil celo zameriti. Bil pa je Jalen tudi izvrsten govornik. In zvest tovariš...

STRAST PISATELJEVANJA

Gospodarsko nadarjeni ljudje — recimo jim kar materialisti — seveda ne bodo mogli nikoli razumeti ljudi, ki se ukvarjajo s pisanjem, pa najsi pišejo povesti in pesmi ali pa študije in eseje. Le malokateri pripadnik našega naroda, ki se je posvetil pisanju, je obogatel. Navadno se pisci s svojimi s srčno krvjo pisanimi deli niti pošteno preživljati ne morejo. Treznemu pustehu se ljudje, ki pišejo to ali ono literarno zvrst, zde celo malo čez les, kot se pravi na Gorenjskem.

A vendar, kdor je obdarjen s strastjo po pisanju, ne bo nehal pisati, dokler — po Prešernovo — ne bo v grobu vtihnili... Tako je pisal tudi Janez Jalen: ne glede na levo in desno. Bil je v svoje pisateljsko poslanstvo trd in uverjen.

Značilno za Jalnove začetne pisateljske korake so bile odklonitve nekaterih urednikov. Mar je bilo njegovo sončno prikazovanje življenja presvetlo, preoptimistično. Moda je takrat — v letih po prvi svetovni vojni — hotela v literaturo uvesti črni pesimizem, strah in obup. Hoten razkroj, dadaizem, futurizem, ekspresionizem, surrealizem — vse se je zavijalo v baladne tone senc in noči. Sončno jasna pastirska idila — v to zvrst sodi večji del Jalnove proze — seveda ni mogla ujeti koraka z modno žalobno histerijo.

Šele čas vojne in okrutne okupacije je vlij v ljudi željo, celo potrebo po branju zgodb iz lepšega sveta, sredi gora in gozdov. Ali so ljudje iskali uteho, ko so z branjem Bobrov bežali v preteklost? Če kaj, to drži: Jalna smo zavzeto brali v najbolj črnih dneh. In bili smo vsaj v onih trenutkih ob branju pomirjeni in srečni...

LOVEC IN GORNIK

Ne smemo vzeti tega doslovno, saj Jalen ni bil nikak lovec na meso pa tudi noben gorski prvopristopnik ali celo alpinist. V obeh dejavnostih je iskal bolj romantiko, lepoto, poezijo.

Seveda ni dvoma, da so bližnje gore in peči okrog domačega Stola fantiča navdale že v prvih polzrelah letih z navdušenjem za gornštvo. Kot planinec je kaj kmalu našel stik z lovci, posebej takimi, ki so na svojih poteh iskali čudežno rožo mogoto, triglavski cvet, ki zaceli vse rane, kot jih je zacelil smrt.

norjenemu zlatorogu, bitju iz bajk naših otroških dni.

Jalen je eden naših najboljših pisateljev, ki so v svojih delih zapeli visoko pesem lepote gora. Mehka doživljaja sredi skalnih gmot — to je zrcalo pisateljevo: mehak v trdi, grobi skorji... Za Trop brez zvoncev pa je literarna zgodovina že odločila, da je to delo najboljša slovenska lovsko-planšarska povest.

Za lov je Jalen skoro v vseh svojih delih znal najti pravo zanesljivo besedo. Posebno v trilogiji Bobri je Jalen umel prikazati lov v vsej svoji mogočni čarobnosti — kot torišče razboritih mož, ki jim ne zatrepeta srce in ne omahne roka, če se srečajo z medvedom ali turom.

VPNITEV NA GORENJSKO

Ker bomo v naslednjem zapisu spregovorili nekaj več o Jalnovem literarnem delu — o žetvi, kot bi sam rekel — naj danes le to še zapišemo, da je davna želja: poslednja njegova postaja je bila na Ljubnem, najslabovitejši vasi v srcu Gorenjske. V ta ljubek kraj se je prišel spočit in umreti...

S Kranjem pa je pisatelja Jalna vezal lep spomin na gimnazijskega profesorja Maksa Pirnata, ki je bistrega študentka vnel za pisateljevanje. Drug tak stik s Kranjem pa je bilo Jalnovo dolgoletno prijateljstvo s profesorjem Vilkom Rusom, ki je bil gotovo eden najboljših in najpriaznevnejših srednješolskih učiteljev slovenščine v letih po osvoboditvi.

(Se bo nadaljevalo)

Črtomir Zorec

Korošci vabijo Gorenjce na Slovenski ples v Celovcu

Vsako leto — zdaj bo že enaindvajsetič — se zbera naš koroški rojaki na velikem Slovenskem plesu v prostorni dvorani Delavske zbornice. Ta dan pridejo v Celovec Slovenci od Zilje, iz Roža in s Podjune pa tudi od vsepovsod drugod, kjer naša beseda še ni zamrla.

Seveda Slovenski ples v Celovcu vsako leto izzveni v duhu sporazumevanja naših rojakov vseh političnih naziranj, ples počastita s svojim obiskom tudi koroški deželni glavar in naš konzul, oba s številnim spremstvom.

Izrecno pa naši koroški rojaki žele, da bi prišlo na njihovo tako reprezentančno prireditev čimveč obiskovalcev tudi iz matične dežele, posebno iz sosednje Gorenjske.

Zato bo turistično podjetje Creina oskrbelo avtobusni prevoz iz Kranja v Celovec in nazaj. Informacije glede ure odhoda in cene lahko dobite v njihovi poslovalnici v hotelu Creina ali pa telefonično (21-022).

Slovenski ples bo v tej sezoni že v soboto, 8. januarja 1972, s pričetkom ob 20. uri.

Sodelovali bodo: kvintet bratov Avsenik, instrumentalni trio Kivačo z Bleda in folklorna skupina iz Zelezne Kaple.

Gotovo ne bomo razočarali koroških rojakov, ki so prepričani, da jih bomo s svojo številno udeležbo podprli v njihovem boju za obstoj slovenstva onstran Karavank.

Zaradi vsakoletnega velikega zanimanja in ker bi gostom radi rezervirali mize, je potrebno, da bi se zainteresirani čimprej zglasili v turistični poslovalnici Creine.

C. Z.

Dobra zamisel dedka Mraza v Prešernovem gledališču v Kranju

Letošnje novoletno praznovanje bo za mladino kranjskih šol pa tudi za odrasle prav prijetno presenečenje.

Igralska družina Prešernovega gledališča je pod režisersko taktirko Jožeta Voznyja pripravila ljubko igrice Štirje fantje muzikantje (po Grimmovi pravljici priredil Miroslav Košuta).

Pred predstavo pa se bo vsakokrat zvrstila tudi otroška modna revija, ki jo je pripravila Konfekcija mladi

rod iz Kranja. Reči moram, da je stvar močno usklajena: na otroški prireditvi otroška modna revija! Pristrčno nerodne male manekenke in manekenčice zares ljubeznivo predstavljajo in vodi mladi Janez Kovačič. Tako prijetnega konferansjeja že dolgo ni smo videli pri podobnih prireditvah.

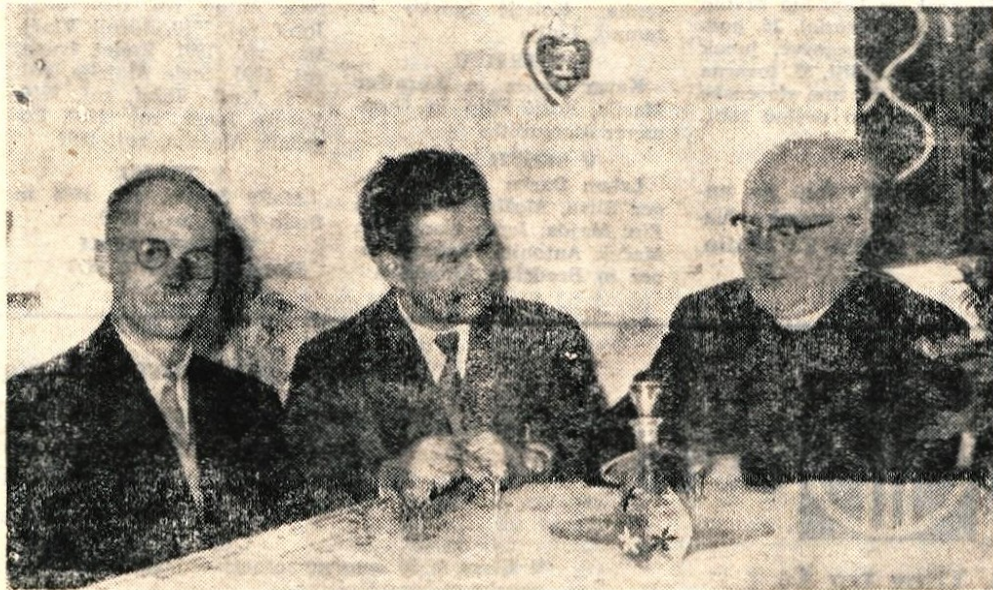
Gre pa vse priznanje in zahvala Konfekciji Mlademu rodu tudi zato, ker je gmotno podprla celotno predstavo, oskrbela zahtevne kostime in se sploh izkazala kot pravi mecen.

Prav takemu sodelovanju gledališča z gospodarskim partnerjem gre tudi zahvala dedka Mraza, ki bo zato letos v zares novem sijaju prišel med svoje otroke s toplo besedo in lepimi darili.

Ob tej hvalevredni gesti podjetja Mladega rodu do mladega rodu v dvorani (predstava se bo ponovila (predstava se bo ponovila menda kar osemnajstkrat!); se nam nehotе utrne misel, kaj ko bi se za sleherni družsko stvaritev igralske družine pri Prešernovem gledališču v Kranju našel mecen ali pokrovitelj. Premier je v sezoni morda le dvoje ali troje — močnih gospodarskih podjetij pa je v Kranju gotovo dosti več.

Ali smemo že sedaj reči, da se Kranjcem vendarle obetajo bolj svitli dnovi?

C. Z.

Pisatelj Janez Jalen (na desni) v prijateljski družbi na Ljubnem

Zaseda pri Kovkarju

Nekega mrzlega decembrskega jutra sta se dva obveščevalca škofjeloškega odre da napotila z Ojstrega vrha nad Železniki proti Gabrški gori. Kdo ve, kaj sta spotoma premlevala, ko sta drobila pot po znanih partizanskih stezah po vseh mogočih grapah, pobočjih, skozi gozdove in čez polja. Prečkala sta cesto, ki skozi Lušo pelje proti Lenartu in Rovtamu ter se napotila proti »Zagrebu«. Šla sta po poti, ki od Luše vodi proti Krivemu brdu. V podnožju tega hriba samevata dve koči. Pri prvi hiši se po domače reče pri Kovkarju, partizani pa so hiši dali tajno ime »Zagreb«. Kurirji in obveščevalci niso rekli: »Grem na javko h Kovkarju,« ampak, »Grem na javko v Zagreb.«

Pri Kovkarju so živele tri ženske: mati in že priletni samski hčerki Julka in Marjanca; od teh živi le še Julka.

Obveščevalca sta se že na 150 metrov približala »Zagrebu«, ko so iz gozda odjeknili strelji brzostrelk in pušk. Obveščevalca sta padla v domobransko zasedo.

Andrej Golar iz Gostec pri Škofji Loki je bil eden od

teh dveh obveščevalcev. Dogodka se takole spominja:

»Z menoj je bil obveščevallec Lojze Šink iz Škofje Loke. Hotela sva proti Mlaki, kjer sta Šinka čakali mama in sestra. Oborožena sva bila samo s pištolami. Po prvih streljih sva stekla nazaj po čisti poti proti potoku. Ze po prvih streljih sem bil ranjen v levo nogo. Po potoku sem bežal, dokler nisem omagal. Domobranci so me ujeli. Ko so me ob potoku vodili proti Kovkarju, sem zagledal mrtvega tovariša Lojzeta Šinka. Eden od domobrancev ga je ustrelil, ko je ranjen ležal ob potoku. Odpeljali so me v »Zagreb«, kjer so mi za silo pomagali obvezati rano.«

Morda je minilo le deset do petnajst minut, ko je po isti poti prišel Jože Trpin-Vitez, načelnik narodne zaščite za Selško dolino. Vitez je doma iz Smoleve nad Železniki, v partizanih pa je bil od 1942. leta. Letošnjo jesen je več dni hodil z menoj po vaseh v Selški dolini, kjer sva zbirala podatke o nekaterih dogodkih iz vojnih dni. Vitez, ki zdaj živi kot upokojenec v Kranju, si je zapomnil imena skoraj vseh ljudi v kraju, kjer je partizanal. Sku-

paj sva odšla na kraj, kjer je bil pred 27 leti ranjen. Nankrat je dobil toliko strellov, da je pravi čudež, da je ostal živ.

Domobranci so ga odpeljali h Kovkarju, kjer je že bil ranjen Andrej Golar. Vitezu so odvzeli orožje in torbico, eden od domobrancev (to je bil Melov iz Lenarta) pa mu je sezul škornje. Misleč, da bo umrl, so naročili Jurjevi Francki iz Luše, naj ga v košu s konjem odpelje v škofjeloško bolnišnico. Domobranci so se umaknili čez hrib, Francka pa je konja obrnila proti Lenartu.

Tistega dopoldneva sem bil tam s skupino partizanov. Slišali smo strele, toda ni smo vedeli, kaj se dogaja. To smo zvedeli šele, ko je Francka pripeljala k Zahribu v Lenartu ranjenega Viteza. Pomagal sem ga odnesti v hišo, kjer mu je Zahribova mama z žganjem očistila rane. Tja je potem prišel dr. Brane Stangel, zdravnik Prešernove brigade, ki je nudil Vitezu prvo pomoč. Od tam so ga odpeljali v bolnico Franja, kjer sta ga operirala dr. Franc Derganc in dr. Franja Bidovec. Zanesljivo vem, da v Selški dolini živita še dva

Julka Pokoren-Kovkarjeva in Jože Trpin-Vitez pred »Zagrebo«, kjer je bil Vitez hudo ranjen. — Foto: J. Vidic

domobrancia, ki sta bila takrat v zasedi (imam njihova imena).

Sicer bi lahko o tej zadevi napisal še kaj več, toda o dogodkih iz tistih dni v Selški dolini pripravljam obširnejšo reportažo, saj sem zato letošnjo jesen obiskal že okrog 40 domačij.

Toda prav ta zaseda in spomini preživeli so me spodbudili na razmišljanje o točnosti opisanih dogodkov. Marsikdo včasih pogodrnja, ko o takih stvareh bere v časopisih, češ, dobro vem, da

ni bilo tako. Andrej Golar trdi, da se je to zgodilo 10. decembra 1944. leta, Vitez pa navaja, da je bilo to 22. decembra. Pravi, da se to lahko ugotovi po dnevniku bolnice Franja.

Ta primer navajam zato, ker je iz njega razvidno, kako je včasih težko zadeti resnico. In še težje je kontrolirati lastne spomine. Po tolikih letih pač ne smemo za meriti ljudem, če se za kakšen dan zmotijo. Končno, saj v partizanih nismo v žepih nosili koledarje. J. Vidic

Nekaj pustnih in postnih običajev iz Bukovice v Selški dolini

Franc Potočnik iz Bukovice v Selški dolini nam je že pred časom na kratko opisal nekaj običajev v zvezi s pustom in postnim časom po njem. Pravi, da ti običaji še niso bili objavljeni, zato jih pošilja za rubriko Gorenjski kraji in ljudje.

PUSTOVA ŽLAHTA

Eden od takih starih običajev, za katerega se risem zasledil, da bi ga objavili v vaši rubriki, je bil pred pustom. Praznovali smo pustovo žlahto. V terek, teden dni pred pustom, je imel god pustov brat, v četrtek pred pustom pa je godovala živa bresa. V teh prazničnih dneh smo dobili za kosilo meso, na pustni dan pa tudi za večerjo. Kdor včasih za te dni sam ni premogel mesa, je imel

vso pravico, da je za meso prosil pri premožnih kmetih. Zanimivo je bilo, da ti ljudje, ki mesa sami niso imeli, niso nikdar prosili zase, ampak vedno le za pusta. Ko je tak človek stopil v hišo, je rekel: »Za pusta bi malo prosil.«

Na pustni terek pri večerji je bilo na mizi suho svinjsko meso in flancati. Krofi so bili na semanj dan. Po večerji je gospodinja vso posodo, ki se rabi v kuhinji,

temeljito pomila. Tudi posoda namreč ni smela imeti v postnih dneh ničesar, kar bi »dišalo« po mesu in zabeli.

Ves post ni bilo na mizi ničesar mesnega. Nobena jed tudi ni bila pripravljena s svinjsko mastjo.

TEHTANJE ZA REKORD LETA

Po obilni večerji na pustni terek so se prišli vsa vaščani v našo hišo vagati. Takrat smo imeli še vago na cente in funte. Vago so obesili na tram, ki je rosil strop. Tisti, ki se je tehtal, se je usedel na vago kot na gugalnico. Kdor je bil tisti večer najtežji, je ta rekord nosil vse leto, do naslednjega vaganja ob pustu.

Tehtanju je bilo važno tudi za dekleta. Dokler namreč dekleta ni tehtalo en cent (56 kilogramov), se ni smelo poročiti. Spominjam se, da se reko dekleta na pustni terek ni hotelo tehtati. Ta je potem kmalu odšla v Ameriko, jaz pa sem bil po tistem trdno prepričan, da mora vsak v Ameriko, kdor se na pustni terek zvečer noče stehtati.

PLES ZA DEBELO REPO IN KORENJE

Ko je bilo tehtanje končano, so odšli vsi starejši na ples. Na pustni terek je bila navada, da je bil ples samo za starejše. Kdor na pustni terek ni plesal, ni imel debele repe in korenja, tako so

menili. Da pa je bila repa debela, si je lahko vsak pomagal tudi s tem, da je pošteno lagal tedaj, ko je za repo vozil gnoj.

Ves post smo potem pošteno stradali. Na predpostno sredo pa je bila boljša južina (kosilo). Na mizo so postavili skledo žgancev, ki so bili zabeljeni z masovnikom. Masovnik je bil kuhan iz mleka, ki je ostal od surovega masla (putra).

NAJDEBELEJSO BABO ZAGAJO

Ravno takrat, ko smo jedli te žgance, obilno zabeljene z masovnikom, so pod Hrastrikom žagali najbolj debelo babo. Nas otroke so starši vedno silili, naj gremo gledat, kako babo žagajo. Seveda bi oni med tem časom pojedli žgance. Prav zaradi tega nismo nikdar hoteli videti žaganja najdebelejše ženske. Otroci smo seveda verjeli v to potegavščino in smo potem še celo leto ugibali, katera ženska je najbolj debela, katera bo prišla v poštev, da jo bodo na predpostno sredo razžagali.

Maškarado na pustni terek so izrabili otroci za beračenje. Okrog so hodili taki, ki so res živeli v pomanjkanju, pa tudi taki, ki darov niso bili najbolj potrebni. Prav zaradi tega smo od njih velikokrat zahtevali, da se morajo odkriti, če so hoteli dobiti klobaso, ki so jo seveda imeli najraje

GOLJUFIJE PRI POBIRANJU PREŠČ

Ravno tako je bilo z obhodi treh kraljev. Razlika je bila le v tem, da so za pusta hodili okrog otroci iz domače vasi in iz bližnje okolice, trije kralji pa so vedno prišli od Škofje Loke. Po prešči — pred praznikom verrih duš — pa so hodili otroci iz Železnikov. Po te prešče so hodili otroci v večjih skupinah in če se je le dalo, so darovalce okrog prinašali tako, da so tisti, ki so prešče najprej dobili, leteli okrog hiše in prišli še enkrat na vrsto. Naša mati pa jih je navadno takoj, ko so prišli, preščela, potem pa prinesla toliko hlebkov, kolikor jih je bilo. Če je potem kdo goljufal, je seveda nekdo drugi ostal brez prešče.

Toliko o starih običajih, ki se jih še spominjam. Oprostite slabi pisavi in napakam, sem pač preprost kmet, ki mi boljše stoji v rokah vile kakor pa pero.

Franc Potočnik
Bukovica

POSTANI ČLAN
KP PAVLIHE
KAKO SE TO LAHKO ZGODI
PAVLIHA TI ODPRE OČI

GORENJSKI
KRAJI
IN LJUDJE

Pogovori o Besnici

(16. nadaljevanje)

Tako je naneslo, da mora s sklepom leta biti tudi konec naših pogovorov o Besnici.

Seveda bi utegnil kdo reči, saj nisi še vsega povedal. Kaj vse bi se še dalo reči o tej prezanimivi gozdni deželici na pragu današnjega velikega Kranja! To je že vse res — toda obiskati moramo še druge gorenjske kraje — da ne bo zamere ne po tej, ne po oni plati. Gotovo pa se bo naše pisanje še kdaj vrnilo v kraje pod Rovnikom in Jelovico, saj se nismo še ničesar pogovorili o Nemiljah in njihovem novem bazenu, niti o Podblici in brinjevcu, ki je le tam še pristen, niti o pogumnih Jamničanih, ki so tako zvesto stali na mrtvi straži v času narodnoosvobodilnega boja. — Dolg, ki ga prenašamo v prihodnje leto, je tudi beseda o možeh, ki so bili bodisi pomembni domačini ali pa zaslužni za to lepo zeleno dolino, za Besnico.

LOVSKO VESELJE

Vsekakor pa si moramo zdaj vzeti čas in dati prostor razgovoru o besniškemu lovišču, o lovcih in »raubiščih«, o lovnem živalstvu pa tudi o »svetih« lovskih šegah.

Najprej je treba ovreči domnevo nepoučenih, da bi se kdo z lovom preživljal. To je bilo mogoče le v prav starih časih; pa še tedaj je bilo prav mogoče, da je lovčeva družina ostala lačna. Tudi tisto o divjih lovcih, da preživljajo sebe in svoje z divjačino, brččas ne bo držalo. Če so »raubišci« prinesli kdaj kaj domov, je bilo to le občasen priboljšek, pa še ta le v strahu použit...

Reči moramo, da je bil lov — vsaj v novejši zgodovinski dobi — ljudem bolj v razvedrilo. Dobička nikoli ni bilo posebnega. Stroški so bili z gonjači, s čuvaji, z gojitvijo, z orožjem in municijo, s poravnavanjem škode po divjadi, z rejo lovskih psov, z vzdrževanjem prež in lovskih koč. Zato so že stari ljudje, seve predvsem trezneži, pusteži in skoporitneži rekali, da je »jaga rit naga«. S tem so hoteli reči, da lov veliko stane in da postane revež, kdor zapravlja z lovom, posebno »na zadnjih pogonih«, t. j. v gostilni, po uspešnem ali neuspešnem lovu, v veselje ali v uteho...

4219 HEKTARJEV

Toliko meri lovišče, ki ga sedaj upravlja Lovska družina »Jošt« (prej se je imenovala »Besnica«). Prostorninsko obsega njeno lovišče kar šest katastrskih občin, med njimi se-

ve obe Besnici, Jošt in Nemilje, pa še del Sorškega polja. Gozdovi pokrivajo celi dve tretjini lovišča. V strnjeh gozdnih sestavih, posebno v brežinah, živi srnjad; v globokih jarkih, obraslih z grmičevjem, je raj gozdnih jerebov, ob robovih gozdov, a blizu poljskih kultur gošpodarijo fazani. V mračnih mokrotnih globelih žive divje svinje, jelenjad pa je v Besnici le prehodna divjad, a se često pojavlja. Jerebic je na besniških njivah bolj malo, za njihove prelete je ravnice premalo. Najlepše doživetje za slehernega lovca pa je poslušanje velikega petelina, ki domuje in poje le na obrobem gorovju, na Dovježu, okrog Kosmate skale, nad Jelenovimi lužami, na Površniku in tam okrog. Tudi gamse imajo Besničani v svojem lovišču, drže se nad Belo pečjo na robu Jelovice. Zajcev je po vsem lovišču po nekaj, dosti pa ne. Tako, da so morali lovci še pred leti osveževati kri z uvozom zajcev iz Češke. V tem letu so bili v nekatere predele besniškega lovišča naseljeni mufloni (vrste divje ovce). O lisicah, jazbecih, kunah, vevericah pa o ključačih, pepelcih, golobih in divjih racah ni mogoče reči, kie se od časa do časa pojavljajo, so pa v lovišču besniških »jagrov« doma ali pa v gosteh.

SVETI HUBERT

Kot so svetniki v sodobnem svetu prišli precej ob veljavo, tako je sveti Hubert, lovski zavetnik, še vedno v časteh. Vsaj pri lovskem krstu se ga »jagri« vedno spomnijo. Temu obredu noben pravi lovec ne uide. »Kandidat« se mora potrebuške vleči na klop, »sodnikov asistent« mu za hlače, na golo, nasuje grobe soli in

nato zalije s poličem vina. Strogi sodnik vzame zdaj lopar in trikrat z vso močjo udari po ubogem novincu, da se mu sol kar zaje v podaljšek hrbta. Potem mora krščenec plačati še »takso«, toliko in toliko litrov vina. Pri udarcih z loparjem sodnik izgovarja: »V imenu svetega Huberta, zaščitnika vseh lovcev — prvokrat! V imenu lovske bratovščine, ki te zdaj krsti — drugokrat! In v imenu lovske pravičnosti in divjadi, ki si jo uplenil — tretjokrat!«

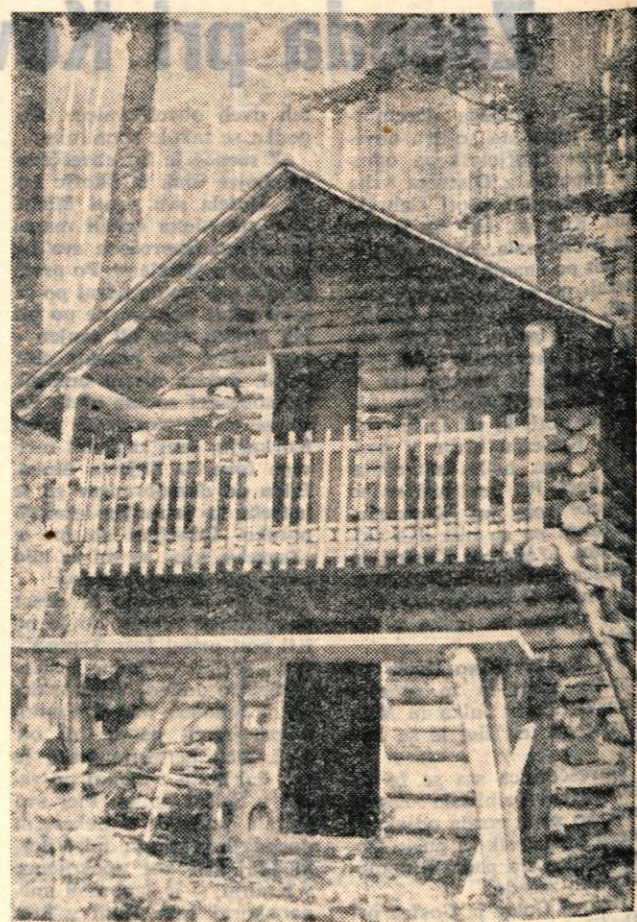
VEČNA LOVIŠČA

Trdno se lovci drže tudi šeg ob pokopu umrlega tovariša. Pospremijo ga na poslednji poti, v večna lovišča, oblečeni v lovske kroje, krsto v jami posujejo s smrekovimi vejicami s svojih klobukov. — V sprevodu, pred krsto, nosi eden od lovcev zlomljeno puško umrlega druga. Ob spuščanju krste v grob, po pokopališču razpostavljeni lovci, streljajo v poslednji pozdrav; razstreseno, kot na brakadi. — Tak je lovski, salva pa je vojaški pozdrav in slovo!

Skoro srhljiv je tudi običaj »pozdrav uplenjeni divjadi«. Lovski plen po zaključku brakade lovci zlože v vrsto, lovski rog monotonno zatrobi, lovci za hip pomolče in se odkrijejo. Nenaavadno in nerazumljivo — a navada gre iz lovskega rodu v lovski rod...

Potem je tu poseben običaj »poslednji grizljaj« — v srnjakov gobček vtakne lovec smrekov vršič, poslednji grizljaj... Še drugačna je šega po odstrelu velike divjadi (gamsa, jelena). Lovski spremljevalec (v državnem lovišču lovec-vodnik) utrga smrekov ali borov vršič, ga rahlo omoči s krvjo uplenjene divjadi, poklekne, se odkrije in na klobuku poda vejico uspešnemu strelcu. Ta si jo zatakne za klobuk. Nato se moža — lovca rokujeta.

Na lovu hodijo pravi lovci tiho, ne govore med seboj.

Koča besniških lovcev pri Jelenovih lužah

Če zakurijo ogenj, ga ob odhodu do poslednje iskre pogase; vse odpadke, papir, embalažo, konzerve škatle — zakopljejo; nobenih sledov lovec ne pušča za seboj.

LATINSKE PRAVLJICE

Kot po vsej Gorenjski, tako tudi v Besnici pravijo, če kdo kako reč pretirava ali pa se jo kar izmisli, »ta je pa lovska«! In ni take zamere, kot če bi rekli, da laže.

Sicer pa je splošno znano, da lovec tudi popolnoma nešolani — kar dobro obvlada — jo latinščino. Kajti tako se pravi lovskega pretiravanju, sprenevanju in izmikanjem. Kaj vse bi tak lovec-latinec postrelil, če ne bi bilo toliko praznega prostora okrog cilja. Tisočero je opravičil za slab strel, vse je krivo, le tak lovec ne, čeprav po nerodnem »fali«.

Po lovu so se besniški lovci v prejšnjih časih zbrali v gostilni »pri Stiheljnu«. Tam so moževali znani »jagri« Jakobč, Krašovec, Mertovec in javorniški kovač Joža Sedlar. Gostje iz Kranja so bili nadučitelj Franc Rožina, Ciril Mohor in Ruda Hlebš.

In še kritica pesmi, napisana po »besniško«: Ta star Dobri za mizo zdi, mem pride Jakobč z dvema psi.

Seveda tem svojim sestankom v Stiheljni gostilnici niso nič drugačne rekli, kot da so to »jagerske šole« v katerih se možakarji uče nošeno govoriti. Kajti na lovu

in doma morajo biti bolj tiho...

POGLAVJE ZA SLOVO

Naše pisanje — tega se dobro zavedamo — ni doseglo kake popolnosti. Lotevali smo se teh in onih stvari pa tudi odprli nekaj vprašanj. In spodbujali k njihovi razrešitvi. Hote smo se ognili nekaterim snovem, ki sta jih temeljito obdelala že Francišek Pokorn v svoji Zgodovini Besnice (1909) in Franc Puhar v študiji Besnica pod vplivom industrijskega razvoja. Pa tudi domačin Franc Kozjek je objavil v Glasu (leta 1967 in 1969) številne črtice o besniški preteklosti, o krajevnih navadah in dogodkih.

Vendar pa bomo vsi čutili globoko zadoščenje, če se bodo v prihodnjih letih uresničili nekateri načrti, ki smo jih v letošnjih zapisih predlagali in če se bodo nekatere krajevne pomanjkljivosti, ki smo jih rahlo ali pa celo med vrsticami grajali, odpravile. Tako naj bi se uredil nevaren cestni odsek »V potokih«, bolje naj bi se oskrbovali spomeniki in obeležja NOB, uredilo pristop k besniškim toplicam in k slapu Šumu; o markiranih potih iz Besnice na Rovnik pa Jošta, na Mohorja se tudi še ni mogoče hvaliti; da o Besniškem jezeru, ki je resda le sen bodočnosti, niti ne kaže biti prevelik optimist — ali pa?

Črtomir Zorec
(Konec)

Bodoči besniški lovci skrbijo za prehrano srnjadi v zimskih dneh

Občinska organizacija zveze rezervnih vojaških stašin je ob 30. obletnici vstaje in ob dnevu JLA razpisala nagradni natečaj za najboljše literarne sestavke in likovne prispevke na temo JLA ali NOB. Obe nagradi sta dobili učenki iz osnovne šole koprškega odreda iz Križev: Martina Lužar za nalogo Ti ne razumeš in Majda Poljanec za likovni prispevek.

Ti ne razumeš!

Stara, lena lokomotiva vleče za sabo pet vagonov. Vleče jih po dolgih rjastih tračnicah, dolgih do tja, kjer je dežela surovega ravnarja z ljudmi, kjer veje bojazen, sovraštvo in trpljenje.

Vagoni so nabito polni, tako da niti ne morem odložiti svojega sestradanega otroka, ki me grabi za vrat in počasi premika usta, iz katerih prihaja nežen, tožen glas.

»Mamica, mamica moja... mamica, kaj ne greva domov? Mamica, veš, kako rad bi sedel za mizo in gledal ven! Mamica, daj, greva domov!«

»Ne, sinek moj, ti ne razumeš. Peljeva se daleč, ne ne, ti ne razumeš... v... taborišče, sine!« Roke so se me bolj oklenile in mala, kurtirava glava se mi je naslonila na prsi. Misli pa mi uha-lajo daleč nazaj, naprej, mišlim na otroka, ki ga imam tu. Ne morem verjeti, da bo moral v taborišče, v taborišče stradati, umreti. Kako težko mi je pri srcu, skoraj nemogoče, a vendar, to je res, to se bo vendar zgodilo!

Solze, ki jih dolga leta nisem

poznala, mi vdirajo v oči. Da, zadnjič sem jokala takrat, pred petimi leti, a takrat sem jokala od sreče, ker sem dobila v naročje tebe in danes jočem, ker te bom izgubila. Vem, zgrabile ga bodo šapaste roke, ga odpeljale... in kdo ve, če bo ostal pri življenju, če ga bom še kdaj prišla za roke... me bo sploh še kdaj poklical.

Tedaj začutim, kako mi je v obraz butnil ledeno svež zrak. Vrata so se odprla nastečaj; v vagon je pogledala obrta glava in z ostrim, osornim glasom poklicala: »Otroke, otroke sem, ven z njimi, dajte, dajte!« »Sine moj, sine, nikar, prosim ne, vzemite mene!« »Otroka, otroka, ne vas!« Potegnil mi ga je iz rok in me pahnil med gnečo mojih ljudi.

Zgrudila sem se, a slišala še, kako je moj otrok klical mamico, prosil, naj ga vendar vzame v naročje. A jaz sem bila daleč, daleč proč in v sanjah omedlevice grabila po njem, ki ga ne bom nikdar več objela.

Dolgočasno nedeljsko popoldne. Vsi smo bili doma, kajti vreme je bilo slabo. Midva z bratom sva se še prav posebno dolgočasila. Da bi nama ure hitreje potekale, sva v sobo prinesla mačka. Lepo sva ga namestila na kavč, da bi zaspal, a kot midva tudi on ni hotel. Na vse načine si je prizadeval priti iz sobe. Cisto po gosposko sem ga prišla in vzela v naročje. Toda on za oblike prijemanja ni imel nikakega posluha. Izpod njegovih oblazinjenih tačic so namreč pokukali ostri zakrivljeni krempljčki. Z njimi je potegnil po moji občutljivi koži.

Krt v postelji

»Auul!« sem zavpila. Oče naju je že prej postrani gledal, ko pa je dobil vzrok, je zarobantil. Vzel je mačka v naročje, seveda ne tako kot jaz, in ga odnesel ven. Pri tem pa je v predsobi nerodno stopil na nekaj mehkega. Gredoč nazaj je natančno pogledal in videl, da je stopil na krta.

»Preklemani maček!« je zaklel.

»Kaj si se prestrašil?« sem nagajivo vprašala.

»Tiho bodi! Kaj to tebi mar, če sem se!«

»Priznal je,« sem triumfalno razglasila. Šla sem k živalici, jo pogladila po svileni kožici in se nasmehnila.

»Oče, če bo naš muc tako priden, imam upanje, da bom imela nekoč krznen plašč prav iz krtovih kožic.«

»Uh! Pačka. Nikoli več te ne pogledam.« Obrnil se je ter odhitel v sobo.

»Tako me pa ne bo zmerjal, ne. Mu bom že kaj naredila, da bo vedel, da se s hčerko tako ne ravna.« Kovala sem maščevalni načrt in sklenila, da mu krta, zavitega v vrečo, položim na blazino. Nakana se mi je posrečila. Potem sem odhitela v sobo gledat film. Ko ga je bilo konec, sem začela:

»Izključite televizijo, saj vidite, koliko je že ura! A nič ni pomagalo.«

»Jutri moram zgodaj vstati!«

»Naj ti bo, sitnica!« je gredoč k televizorju, zamrmral oče in ga izključil.

»Pa je zmagala moja!«

Spravili smo se v postelje. Mir. A kmalu zaslišim:

»Kaj me pa žgečkaš?«

»Jaz?« ga užaljeno zavrne mati.

»Zopet si me!«

Ceprav je mati dokaj popustljiva, ga je tokrat pošteno ozmerjala.

Potem je oče le vstal in prižgal luč. Odgrnil je posteljo in našel podtaknjene krta. Najprej se je stresel, potem pa je z raketno hitrostjo »priletel« v najino sobo.

»Kdo mi je nastavil krta?« je zavpil.

»Maček,« sem se oglasila izpod odeje in komaj zadrževala hihitanje.

»Zelo je bil pameten. Se v vrečko mi ga je zavil. Kdo ga mi je nastavil?« je še enkrat zavpil.

Ni bilo odgovora. Potem pa je dokaj grobo potegnil odejo in rekel:

»Dokaj velik muc si. Kaj muc, lisica, lisica si! Vstani in nesi krta ven!«

»Ga sam ne upaš?« sem ga vprašala.

Dobila sem zaušnico. Vstala sem in molče odnesla krta.

Valerija Kuster, 8. a r. osn. šole Senčur

Dolgi Rudi in šola

Na naši šoli se često zgodi kaj imenitnega: prijetnega ali neprijetnega. Učenci smo zelo pridni zbiralci cvekov. Vozimo jih domov, ker staršem kar dobro rabijo kot nadomestilo za električni tok v času redukcije.

Tudi meni se je pripetilo nekaj zelo imenitnega, kar vam lahko opišem.

V torek je bilo. Sonce je že sijalo skozi okna kabineta za nemški jezik in tovariš je tudi že začel spraševati. S sabo je prinesel piškote v obliki krogcev, plusov in minusov. Kmalu je poklical mene in me vprašal »nekaj« nemškega. Nekaj »nemškega« sem mu jaz tudi odgovoril, kar je bilo dovolj za lep okrogel

kandidatov piškot. Užaljen sem, ker me pri nemščini ob vsaki lekcijski opravljajo z »der lange Rudi«. Sicer pa vsa stvar ni tako huda, ker sem se s tem »dolгим« dejstvom že nekako sprijaznil.

Pogosto je naš rešitelj zvo-nec in vsi zbegani se selimo v drug kabinet.

Rudi Oseli,
8. a r. osn. šole
Stanko Mlakar,
Senčur

Zimska noč

V cerkvenem zvoniku je že zdavnaj odbilo polnoč. Ni mi do spanja. Naslonim se na okno in se zazrem v temnino noči.

Vse naokrog je groba tišina. Vas pod menoj je pusta in molči v svinčenem molku. Ugasnila je še zadnja luč in sedaj sem čisto sama. V sladki melodiji vetra nemoteno poplesavajo drobne snežinke. V lahkotnem plesu sedajo na strehe, ulice, hribe, doline.

Veter enakomerno narašča in gozd za hišo zabuča. Ledeni hlad mi buta v lica in odganja spanec. Zebe!

»Skovik! Skovik!« se oglasi iz daljave.

Tudi sovo zebe in burja je ne pusti pri miru.

Zima... Noč... Mraz!

Ivica Bohinc,
8. a r. osn. šole
Železniki

Prašč

So nekoč pri nas doma prašča klali,

bil je debel in rejen.

Ko so na stol ga dali,

se ustrašil je in jim ušel,

ušel tja v gozd teman.

Klavci tekli, tekli,

tekli so za njim —

ujeli ga pri Kokri.

Mesar tedaj je nož potegnil,

se na široko zasmejal,

prašča našega zaklal.

Mojca Poljanec,
6. a r. osn. šole
Stanko Mlakar, Senčur

Nespremenjene cene

Moj stari oče je kovač. Sedaj je že v pokoju.

V prostem času še vedno rad šari po železu. Večkrat se napoti v vaški »pruž«, kot pri nas pravimo gramozni jami. Ko pa pride domov, vsakič prinese vsaj malo starega železja in pravi: »Ja, bil sem v samopostrežni trgovini. Izbi-ra je bolj slaba, cene pa so

še stare kljub podražitvi.« In kadar izgovarja te besede, se vedro nasmiha v koticu ustnic.

Stari oče je dober šaljivec, zato ga vedno rad poslušam.

Franci Pilar,
6. a r. osn. šole
Stanko Mlakar,
Senčur

Igra na snegu

»Hej, umakni se!« sem vzkliknil in že zdrvel po hribu s svojimi novimi smučmi. »Oseli!« mi je dejal nazaj oni tam sredi hriba. Jaz pa sem se že peljal mimo njega in veselo vijugal med postavljenimi koli.

»Joj, kako je to fino,« so vzkliknili še drugi in se spu-stili za menoj. Toda nekateri so padli, še preden so prišli do vnožja hriba. Drugi pa smo se jim smejali. »Le počakajte!« so se jezili.

Jaz pa sem se nato še bolj zasmel. Toda tudi meni je zmanjkalo tal in štrbunknil sem, kar se je dalo. Takrat pa se je tudi meni nekdo zasmel. A nisem se kregal, temveč sem pograbil sneg, napravil kepo in mu jo zalučal v glavo. Nato sem se hitro pognal naprej po hribu in odšel domov.

Matjaž Tilinger,
6. b r. osn. šole
Simon Jenko, Kranj

Staro leto je že mimo

Staro leto bo že mimo,

novi leto bo prišlo,

vsí si zaželimo,

da bi dobro nam bilo.

Polnoč ura je odbila,

luč ugasne v slovo,

staro leto je že mimo,

novi je prišlo.

Vietnamu zaželimo,

da bi vojna se končala

svoboda zasijala,

mir in bratstvo zavladala.

V novem letu pridno se učimo

veliko znamo že,

da starše razveselimo

z lepimi ocenami.

Branko Benedičič,
6. a r. osn. šole
Cvetko Golar, Škofja Loka

S
ŠOLSKIH
KLOPI

Nakupujemo darila:

Za velike in majhne otroke

Nihče se tako ne veseli no-voletnih daril kot otroci. Nič ni bolj vznemirljivega kot pričakovanje, kaj bo pustil dedek Mrz pod smrečico. Kaj bomo kupili otrokom? Če že sami otroci ne napiše-jo pisma z željami, ki jih mi-mogrede razredčimo in pra-vilno usmerimo že med pisa-njem, je stvar malo težja. Za nobeno darilo ne velja tako strogo pravilo o primernosti kot prav za otroke. Igrače, ki jih bomo kupili, naj bodo resnično primerne otrokovi starosti. Pri tem imejmo ved-no v mislih, da bo otrok z

igračo nekaj počel. Če bo igrača le za gledanje, jo bo pozabil v enem dnevu. Ne moremo zgrešiti, če otrokom kupimo igrače, ki se sestav-ljajo. To so lego ali nogi koc-ke za sestavljanje, za mlajše plastične žebličke, lesen vlak, ki se sestavlja, naluknjane kroglice, ki se s paličicami dajo sestaviti v najrazličnej-še like itd. Za najmlajše pa seveda kocke različnih veli-kosti. Deklicam bodo všeč lutke, katerim lahko menjajo oblačila, majhni štedilniki in drugi gospodinjski aparati, s katerimi se bo lahko igrala »mama«. Tudi barvni svinč-

niki in zvezek ali celo majh-na tabla in barvasta kreda so zelo primerno darilo. Kredam dodamo še plastelin. Za fante okoli šestih let bo imenitno darilo majhno orodje, za več-je mogoče kakšen poceni fo-tografski aparat. Otroke bo-ste razveselili tudi z zlatimi ribicami, majhno mucko, psičkom ali kako drugo ži-valco. Slikanice, tudi take, ki se dajo pobarvati in izrezo-vati, so vedno lepo darilo. Knjigo kupimo sploh vedno takrat, kadar smo v zadregi z izbiro primerne darila.

Za večje otroke so seveda primerne tudi smuči, drsalke, sani in drugi športni rekvizi-ti. Večje otroke, take, ki so že krepko v puberteti in že čez, pa razveselimo z obla-čilnimi predmeti. Kapa, brez-rokavnik, pulover, srajca, no-gavice, bluza, kučma, torbi-ca, spalna srajca, moderen obesek, usnjen pas, smučar-ska očala, smučarska torbica, moderen pas za uro, volnen ali svilen šal, prva krema ali prva vodica za po britju, plo-šče, pisan dežnik ter še in še.

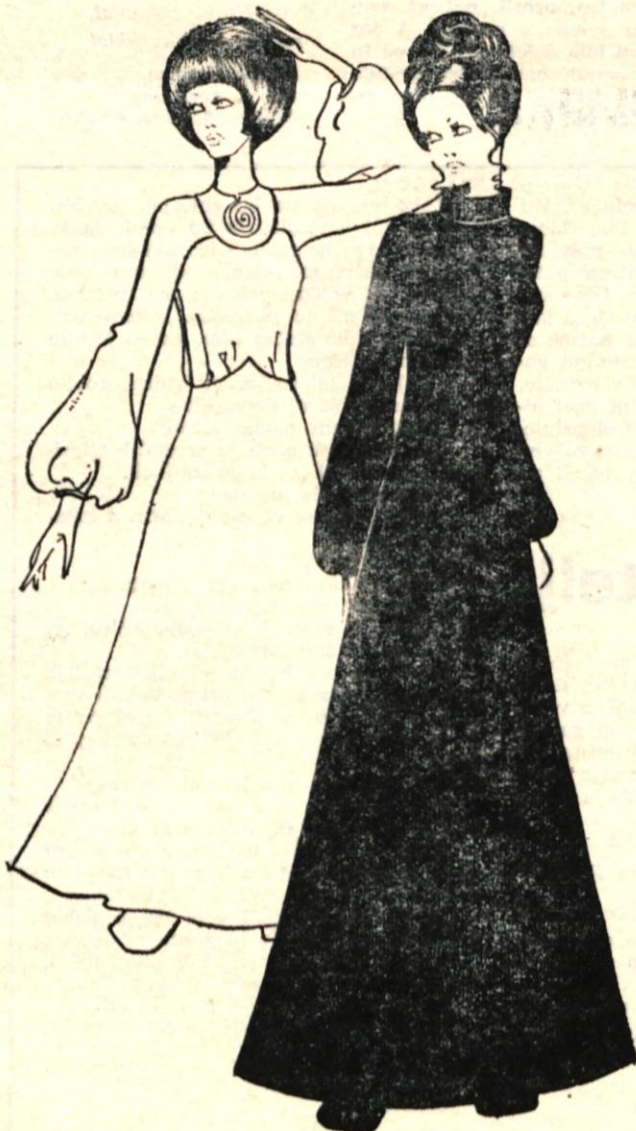
L. M.

Metka M. iz Kranja — V dar sem dobila temno rjav žamet. Rada bi imela obleko za gledališče. Stara sem 25 let, visoka 167 cm in tehtam 60 kg.

Marta — Model na levi ima nekoliko večji izrez. Obleka je v pasu rezana in nabrana. Tudi rokavi se proti zapest-jem širijo, zaključeni pa so s trakom. Obleka je dolga, zapenja pa se zadaj. Rokavi so vstavljeni na zanimiv na-čin.

Druga obleka je princes kroja, zapenja pa se prav ta-ko na hrbtni strani. Rokavi so prav taki kot pri prvem modelu. Stroječ ovratnik je nekoliko odmaknjen od vra-tu.

Zdravnik
svetuje

Vnetje sapnika (2)

Bolezen traja osem do štirinajst dni, v težjih pri-merih celo dlje. Na traja-nje in razvoj boleznijo vplivajo nekateri življenjski pogoji in navade. Posebno kajenje zelo slabša bo-lezen. Vsako zdravljenje je le polovično uspešno, če bolnik med boleznijo ne preneha kaditi. Tudi biva-nje v zakajenem prostoru slabša bolnikovo stanje, kajti vnetja sluznice je ta-ko le še bolj vzdružena. Zato naj bi se bolnikovl svojci in prijatelji vzdr-ževali cigaret, kadar so pri bolniku.

Slabo za bolnika je tudi uživanje alkohola. Pa naj bo to redno uživanje ali pa občasno kot je z alko-holom zdravljeni »preh-lad«. Tudi toplota in suh zrak v centralno ogreva-nih stanovanjih ali z elek-triko gretyh prostorih dra-ži sluznico sapnika.

Zdravljenje vnetja sap-nika je različno. Odvisno je od tega, na kakšni stop-nji je bolezen. Uporablja-mo sredstva za izkašljeva-nje, in-lacije z aerosoli, po potrebi damo bolniku tudi antibiotike.

Bolezen se pojavlja naj-pogostejše spomladi in te-seni, takrat ko je tudi največ »prehladov«. Bole-zen ne izbira glede staro-sti, vendar pa se v najhuj-ših oblikah pojavi prav pri zelo mladih in pa sta-rih ljudeh. Vsak hujši »prehlad« naj bi bolnika opozoril na pravočasno in primerno zdravljenje. Zdravnik bo vedel sveto-vati najbolje.

dr. Gorazd Zavrnik

DIJASKI DOM
V KRANJU
Kidričeva 2.
razpisuje
delovni mesti:

1. VZGOJITELJA
za nedoločen čas
2. VZGOJITELJA
za določen čas (do
31. 8. 1972)

Pogoji: višja izobrazba pe-dagoške smeri in veselje do vzgojiteljskega dela. Rok za prijave je do 31. decembra 1971.

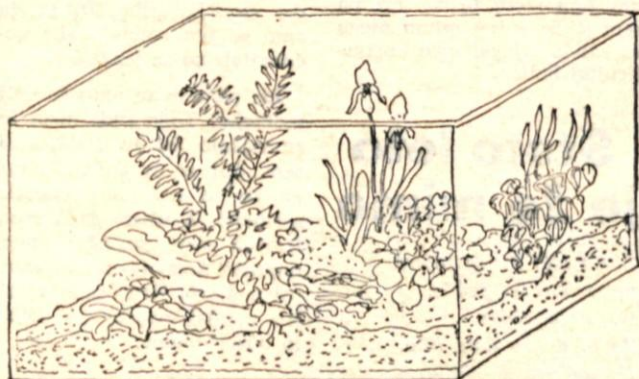
Kotiček za ljubitelje cvetja

Občutljive sobne rastline

PISE:
INZ. ANKA
BERNARD

Občutljive sobne rastline, ki so doma v tropskih gozdovih z veliko zračno vlago in temperaturo od 20 do 30 stopinj razumljivo ne moremo uspešno gojiti v stanovanju. Če je že stanovanje zanje dovolj toplo, pa je gotovo zrak presuh. Kupljene rastline zato hitro propadejo ali pa se pojavi rja, napadajo jih škodljivci, kar vse je znamenje, da jim stano-vajska klima ni pogodna.

Običajno nimamo primerne zaprtega cvetličnega okna, ki bi bilo urejeno kot mali rastlinjak za gojitev teh rastlin. Tako okno ni lahko urediti. Tropskim rastlinam pripravimo primerne pogoje za rast, če jih postavimo v manjše ali večje zaprte steklene posode, na primer v prazen akvarij, lepo stekleno posodo ali bučo ali pa v samostojno stoječo vitrino. Tu si rastline ustvarijo svojo lastno vlažno in toplo klimo tropskega pragozda, saj jim le tako okolje prija. Posode pa ne smemo postaviti na okensko polico kamor pripeka sonce, pač pa na svetel prostor, nizko omarico, pisalno mizo, severno okno in podobno. Posoda je lahko poljubno velika. Posodi primerno izberemo tudi rastline, raje manjše kot prevelike, saj bodo še zrasle.

Na dno moramo dati plast drenaže, kamor odteka odvečna voda, da ne bodo rastline stale v vodi in gnile. Drenažo pripravimo tako, da dobro operemo in prekuhamo rečni pesek ter ohlajenega pomešamo z zdrobljenim lesnim ogljem, nato pa ga nasujemo v posodo v višini 2 do 3 cm. Na to plast nasujemo dobro razkuženo zemljo za lončnice pomešano s šoto. Najbolje je, če kupimo pri vrtnarju TKS zemljo, saj je ne potrebujemo veliko. V tako pripravljeno podlago zasadimo mlade sadike: tropske praproti, uzambarsko vijolico, drpbne peperomije, plazeči fikus, zemeljske orhideje, anturij in podobno. Rastline previdno zalijemo, da ne nastane močvirje, nakar posodo pokrijemo s steklom. Nadaljne zali-vanje ni več potrebno. Posodo odpremo le, če se stene zarose, da izhlapi odvečna vlaga in kadar je treba odstraniti od-cvetele dele rastlin. Bujna rast v vitrini nam predstavlja nadvse zanimivo vegetacijo tropskega pragozda. Poskusite — ne bo vam žal!

Ekskurzija slušateljev Poslovodske šole

Marketing, sodobna prodaja — o vsem tem beremo in poslušamo vsak dan. Vendar spoznavamo, da pri nas še vse premalo vemo o načinih sodobne prodaje. Ker prav končujemo z gradnjo ene najmodernejših veleblagovnic pri nas so se slušatelji Poslovodske šole pri Šolskem centru za blagovni promet v Kranju odločili, da organizirajo strokovno ekskurzijo v Švico, kjer bodo obiskali centre sodobne prodaje. V centrih si bodo ogledali so-

dobni marketing, proučevanje tržišča, sodobne načine propagande itd.

Slušatelji upajo, da bodo od gorenjskih trgovskih podjetij dobili finančno pomoč, ki jim je nujno potrebna za ekskurzijo. Ob tej priliki se vnaprej zahvaljujejo delovnim organizacijam za razumevanje in pričakujejo, da bodo pridobljeno znanje lahko koristno uporabili pri delu na svojih vsakdanjih delovnih mestih.

B. Jalovec

Sprejeli bodo upokojujence

Veletrgovina Zivila Kranj bo danes pripravila v Klubu gospodarstvenikov sprejem za vse nekdane članke kolektiva. Upokojujencev ima sedaj podjetje že prek 60. Pred nedavnim so namreč imeli poslovilno srečanje z desetimi člani kolektiva, ki so letos odšli v pokoj. Vsakemu letošnjemu upokojujencu so izročili nagrado v višini letošnjega popreč-

nega mesečnega osebnega dohodka v podjetju.

Razen tega se je letos kolektiv veletrgovine Zivila Kranj odločil, da sodelavcem, poslovnim partnerjem in prijateljem ne bodo pošiljali novoletnih čestitk. Zresek, ki bi ga sicer porabili za čestitke, bodo raje namenili za gradnjo vzgojno varstvenih ustanov v kranjski občini.

A. Z.

Sindikalno tekmovanje v odbojki

V Kranju je bilo pred kratkim končano tekmovanje ekip 10 sindikalnih organizacij v odbojki. V okviru sindikalnih športnih iger je tekmovanje v tej športni panogi vodila posebna komisija, ki je ekipe razdelila v tri skupine.

V prvi skupini je bila prva ekipa Iskre, druga ekipa prosvetnih delavcev Predvor in tretja ekipa sindikalne organizacije oziroma IKOS. V drugi skupini je vrstni red

takle: 1. Sava, 2. Komunalni zavod za socialno zavarovanje, 3. IBI. V tretji skupini pa je prva ekipa Elektro Kranj, druga osnovna šola Lucijan Seljak, tretja Planika in četrta skupščina občine.

V finalu so se pomerile najboljše ekipe iz posameznih skupin. Po tem tekmovanju je bila prva ekipa sindikalne organizacije Elektro Kranj, druga ekipa Iskre in tretja ekipa Save.

A. Z.

Tečaj za šivanje in vezenje v Škofji Loki

V začetku tedna se je v Škofji Loki začel začetni in nadaljevalni tečaj za krojenje, šivanje in vezenje. Tečaj je pripravljen v prostorih škofojloškega gasilskega do-

ma. Kot vsakokrat, se je tudi tokrat v oba tečaja — začetnega in nadaljevalnega — prijavilo precejšnje število deklet in žena iz Škofje Loke in okoliških krajev.

-Jg

Spomnili se bodo 70-letnikov

Krajevna organizacija socialistične zveze Mošnje v radovljiški občini bo jutri popoldne pripravila srečanje

vseh nad 70 let starih vaščanov oziroma članov socialistične zveze. Srečanje bo v kulturnem domu v Mošnjah.

Čeprav blejsko jezero še ni zamrznilo, imajo na Bledu letos že led. Naravni led so pripravili na prostoru, kjer je v prihodnje predvidena izgradnja umetnega drsališča. — Foto: A. Zalar

Šola za metalurške delavce

Pri Železarsko izobraževalnem centru na Jesenicah so letos poleg tehnične šole, ki se deli na metalurško in strojno stroko ter poklicne šole s celoletno organizacijo pouka, ustanovili šolo za metalurške delavce. V to vpisujejo učence, ki imajo najmanj šest razredov osnovne šole. Ustanovili so jo z namenom, da bi se čimveč ljudi usposobilo za metalurške poklice, saj tega kadra v Železarni Jesenice vse bolj primanjkuje.

Na Železarsko izobraževalnem centru se vsako leto vpiše v tehnično šolo dovolj dijakov in je zanimanje za poklic strojnika ali metalurga zadovoljivo. Vedno več težav pa imajo s slabim vpisom na poklicno šolo. Zanimanje za kovinarske in metalurške poklice upada, kar hudo občutijo v Železarni, obenem pa ostanejo prostori v poklicni šoli neizkoriščeni.

Z na novo ustanovljeno šolo, v kateri bodo izobraževali slušatelje za poklic talilca, valjavca pločevine in trakov, žičarja, upajo, da bodo problem pomanjkanja tega kadra vsaj deloma omilili. Vsi, ki se bodo vpisali, bodo lahko dokončali tudi osnovno šolo.

Pa tudi sicer v Železarni Jesenice skrbijo za kader, saj jim z ugodnim štipendiranjem omogočijo dobre možnosti za šolanje. V Železarni štipendirajo vse dijake poklicne šole. Višina štipendije (od 160 do 540 dinarjev) je odvisna od stopnje študija in od šolskega uspeha. Dijaki, ki prihajajo iz drugih krajev Slovenije, bivajo v domu Železarne, ki lahko sprejme 120 dijakov. Še posebne skrbi pa so deležni dijaki, ki iz-

hajajo iz socialno šibkih družin. Vsem dijakom Železarna oskrbnino v domu dodatno regresira, in sicer znaša oskrbnina 500 dinarjev, dijak plača 160 dinarjev, razliko pa plačuje delno ali v celoti Železarna Jesenice.

Kljub temu, da nudi izredno ugodne pogoje, pa vpis vsako leto bolj upada. Če bi hoteli zadostiti vsem potrebam po kadru, bi se moralo vsako leto vpisati v poklicno šolo Železarske izobraževalnega centra najmanj 120 dijakov. Letos se jih je vpisalo le 51, v prvi razred šole za metalurške delavce pa 18 učencev.

Ze dalj časa organizirajo na Železarsko izobraževalnem centru skupaj s kadrovskim sektorjem v Železarni razna predavanja, tekmovanja, vendar pravega odziva in večjega zanimanja ni.

Na šoli pravijo, da bi bila najboljša rešitev poseben sistem poklicnih šol, kjer bi upoštevali šole s periodično in celoletno organizacijo pouka. Mnenja so, da bi morali sistem poklicnih šol reševati enotno, ne glede na to, kakšna je organizacija pouka. Zdaj že razmišljajo o tem, da bi prihodnje leto uvedli periodično organizacijo pouka.

D. S.

**Solski center
ZP Iskra Kranj
v Kranju, Savska loka 2**

razpisuje prosto delovno mesto za angleški in za slovenski jezik na tehniški elektro in strojni šoli v Kranju.

Za to delovno mesto se zahteva visoka izobrazba. Nastop službe 1. februarja 1972. Prijave sprejema Solski center ZP Iskra Kranj petnajst dni po objavi tega razpisa.

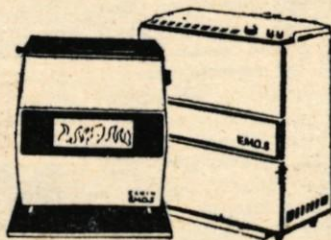

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

**Darila, primerna za praznike,
izberite pri nas!**

**EMO
PEČI**

ENKRATNA PRILOŽNOST!

EMO nagraduje med 8. novembrom in koncem leta vsakega kupca peči na olje EMO-3, EMO-5, EMO-6 ali EMO-8 z garnituro posode. Nagrada vas čaka v trgovini.

MLADINSKA KNJIGA LJUBLJANA

Prodajalna Kranj, Maistrov trg 1

Obiščite nas na novoletnem sejmu v delavskem domu v Kranju od 16. do 26. decembra.

Nudimo vam veliko izbiro slikanic, igrač in drugih ekskluzivnih artiklov za otroke,

- knjige ter razna druga primerna darila za vsakogar
- novoletni nakit in voščilnice

**Cenjenim kupcem želimo srečno
novo leto 1972**

Obrtno podjetje
Instalacije
Škofja Loka

razpisuje prosta delovna mesta:

1. predelavca v pločevinarni

Pogoj: VK ključavničar z najmanj 3 leta prakse ali KV ključavničar z najmanj 8 let prakse za obdelavo pločevine in izdelavo omar elektroopreme ter potrebno strokovnostjo ravnanja z ustreznimi stroji

2. KV ključavničarja

za delo na industrijskih elektroinstalacijah

Pogoj: delavec mora imeti opravljen tečaj in izpit za varjenje

Delovno mesto pod točko 1. je treba zasedeti do 1. februarja, pod točko 2. pa do 1. marca 1972. Podjetje želi, da imajo kandidati pod točko 2 lasten osebni avtomobil zaradi dela na terenu. Osebnih dohodkov so določeni v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov in v pravilniku o delovnih normah.

Kandidati naj prijave z dokazili o strokovnosti in dosedanjih zaposlitvah vložijo v tajništvo podjetja do vštete 30. decembra 1971. Prednost imajo kandidati s stanovanjem v bližini Škofje Loke.

ASTRA

VELETRGOVINA UVOZ—IZVOZ
LJUBLJANA, TITOVA 77
telefon: 315-955 telex: 31248

PRIPOROČA

nakup v svoji poslovalnici v Kranju, Prešernova 10 in
v Ljubljani v sodobni blagovnici na Titovi 79

ODDELEK DARIL: ZLATNINA, URE, SPOMINKI, GALANTERIJA

OTROSKI ODDELEK: KONFEKCIJA IN IGRACE

SPORTNI ODDELEK: ZIMSKA SPORTNA OPREMA

TER VSE IZ NASEGA BOGATEGA ASORTIMENTA

ZENSKO, MOSKO KONFEKCIJO IN KRZNO

Za nakup se vam priporočamo in vam želimo srečno in uspešno novo leto 1972

ASTRA

SLOVENIJALES

komponibilni program MARIEL

Razstava pohištva —
spalnice, dnevne sobe,
kuhinje na novoletnem
sejmu v Kranju, delav-
ski dom od 16. do
26. decembra. Pri na-
kupu pohištva vam nu-
dimo:

5 % popust, dostava
na dom brezplačna,
kredit za garniturno
pohištvo do 10.000 din.

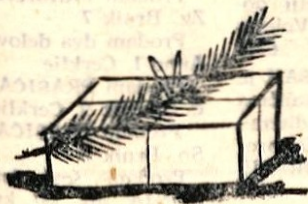
SLOVENIJALES

Potrošniki!

Od 15. do 31. decembra 1971 nudimo
gospodarskim organizacijam in po-
trošnikom pri nakupu daril v vred-
nosti 100 din 5 % popusta. Vsa
darila pakiramo po vaši želji in od-
pošiljamo na zahtevane naslove.
Pohitite z nakupom novoletnih daril
v »Delikatesi« v Kranju.

Se priporoča in vam želi srečno 1972
Trgovina »DELIKATESA«
gost. in trgovsko podjetje
CENTRAL KRANJ

Veliko izbiro novo-
letnih daril vam po
znižanih cenah nudi
trgovina
DELIKATESA
na Maistrovem trgu
v Kranju.

Poslovno združenje
za cestni promet
VEKTOR LJUBLJANA

razglašča delovno mesto

kuharice

za nedoločen ali določen čas, za počitniški
dom na Voglu

Nastop službe takoj.

Kandidatke naj se osebno zglase na direkciji zdru-
ženja Ljubljana, Šmartinska 104/I.

Tovarna prešitih odev
ODEJA

Škofja Loka

razglašča prosto delovno mesto

voznika C kategorije

Pogoji: voznik mora imeti opravljen izpit C katego-
rije, zaposliti se mora s 1. januarjem 1972 in imeti
stanovanje v Škofji Loki.

TOVARNA
OBUTVE
alpina
ŽIRI

Nudimo vam
bogato izbiro
ženske in
moške
obutve ter
smučarskih čevljev

Obiščite naše
prodajalne v Kranju
na Jesenicah in v
Škofji Loki

Priporočamo se za obisk
Vsem cenjenim kupcem želimo
srečno novo leto 1972

Posebno obvestilo za naše delavce, dopustnike iz inozemstva!**Spoštovani dopustniki!**

Ob vašem dopustu v domovini vam izrekamo priskrbo dobrodošlico! Verjetno je dovolj stvari, o katerih želite biti informirani (možnost zaposlitve doma, carinski predpisi, zavarovanje, varčevanje, gradnja stanovanjskih hiš, obrtna dovoljenja itd.) zato so se Socialistična zveza, Zveza sindikatov in Zavod za zaposlovanje odločili, da v zvezi z vsemi problemi, ki jih imate, organizirajo z vami

tovariški razgovor

Za dopustnike iz občine Kranj, Skofja Loka in Trzič bo razgovor v sredo, 29. novembra, ob 15. uri v konferenčni dvorani delavskega doma v Kranju, Trg revolucije 3. Za dopustnike iz občine Jesenice in Radovljica pa bo razgovor v ponedeljek, 27. decembra, ob 15. uri v restavracijski dvorani hotela Jelovica, Bled.

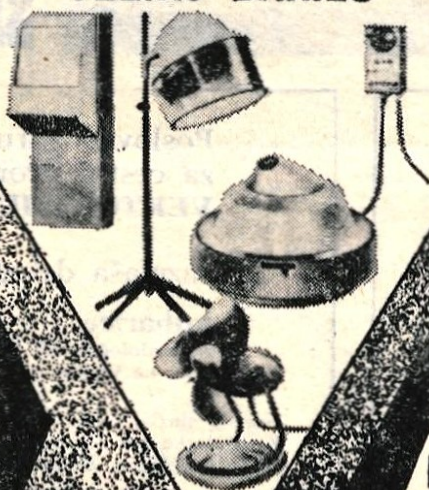
Po razgovoru bo za vse navzoče organiziran kulturni program. Hkrati vas obveščamo, da so uvedene za vas uradne ure na Komunalnem zavodu za zaposlovanje Kranj in njegovih izpostavih v Skofji Loki, Radovljici, na Jesenicah in v Trzihu v času od 15. decembra 1971 do 10. januarja 1972, razen sobot, nedelj in praznikov, vsak dan od 7. do 12. ure, v sredo pa še popoldne od 14. do 16. ure.

Komunalni zavod za zaposlovanje je izdal posebno informacijo o možnostih zaposlitve na Gorenjskem. Na uslugo vam je na zavodu Kranj, vseh Izpostavih zavoda in na sedežu Občinskih sindikalnih svetov.

Na razgovor in tovariško srečanje vas vljudo vabimo!

OK Soc. zveze del. ljudstva
Občinski sindikalni svet
Zavod za zaposlovanje

MALI GOSPODINJSKI APARATI- VELIKO DARILLO

sušilna
havba

sušilec
za roke

vlažilec
zraka

ventilator

ново udobje
in užitek
v vsakem
trenutku

stenska
tehnika

el. rezalni
strojček

el. ročni
mešalec

mlinčka
za kavo
cofim in
mocca

mali oglasi

PRODAM

Prodajam nov kombiniran
MIZARSKI STROJ (7 operacij) 2000 D. Naslov v oglasnem oddelku 6295

Prodajam PRASIČA za zakol. Naklo 101 6330

Prodajam skoraj nove vprežne SANI. Kovor 20, Trzih 6331

Prodajam od 30 do 45 kg težke PRASIČKE. Osterman, Luže 2, Senčur 6332

Prodajam PRASIČE. Srednja vas 36, Senčur 6333

Prodajam električno vodno CRPALKO. Dorfarje 6, Zab-nica 6334

Prodajam PURANE za zakol. Rupa 16, Kranj 6335

Prodajam DNEVNO SOBO. Srednje Bitnje 45 6336

Prodajam po 20 kg težke PRASIČKE. Poljšica 13, Zg. Gorje 6337

Prodajam KRAVO s telikom in sedem mesecev brejo TELICO ali zamenjam za konja. Zapoge 11, Vodice 6338

Prodajam nerabljen STEDILNIK küpersbusch. trajno žarečo PEČ in 4 OKNA. Pilstov Franc, Radovljica, Staneta Zagorja 26 6339

Prodajam PEČ na olje in ELEKTRIČNI STEDILNIK. Stular Franc, Hrastje 80, Kranj 6340

Prodajam PRASIČA za zakol. Lahovče 37 6341

Prodajam majhne mlade KOZE za rejo ali za zakol. Mahne, Podljubelj 7, Trzih 6342

Prodajam motorno SLAMOREZNICO ultra 3 z verigo in puhalnikom ter MLATILNICO z dvojnimi čistilnimi zobmi. Pšata 32, Dob pri Ljubljani 6343

Prodajam sedem let starega KONJA. Naslov v oglasnem oddelku 6344

Prodajam PRASIČA za zakol. Voglje 52 6345

JABOLKA in ZELJE v glavah prodajam in po želji dostavim na dom. Bišt, Velesovo 31, Cerklje 6346

V PITALISCU v HRAŠAH je na razpolago večja količina kurjega GNOJA po 15 din m². Interesenti naj se čimprej javijo v PITALISCU HRAŠE, Smednik 6347

Prodajam PRASIČA za zakol po izbiri in rabljen KONTRABAS. Hotemaže 5, Preddvor 6348

Ugodno prodajam skoraj novo namizno STRUŽNICO, stružne dolžine 180 mm za 1500 din in dve ročni STISKALNICI (knafer) na enem postavku za 1000 din. Cesta Kokrškega odreda 26, Kranj 6349

Prodajam ELEKTRIČNI STEDILNIK in HLADILNIK za 1000 din. Kosic Vida, Dolenceva 6, Kranj (Oreh) 6350

FILATELISTI! Imam 3000 ZNAMK iz raznih tujih držav. Zelo lepi primerki. Cena ugodna. Čater Milan, Kranj, c. Kokrškega odreda 3651

Prodajam sedem tednov stare PRASIČKE. Velesovo 35 6352

Prodajam KOKOSI nesnice, Mlaka 60, Kranj 6353

Pristni DOLENJSKI CVIČEK se dobi v Kranju, Jezerska cesta 8 6354

Poceni prodajam skoraj nove vprežne SANI. Poklukar, Zg. Gorje 67 6355

Prodajam tri KRAVE s telikom ali brez. Razgledna 14, Rečica, Bled 6356

Prodajam 160 kg težkega PRASIČA za zakol. Selo 14, Zirovnica 6357

Prodajam 170 kg težko SVINJO. Tatinec 3, Preddvor 6358

Prodajam šest tednov stare PRASIČKE in suhe DRVA. Zalog 41, Cerklje 6359

Prodajam dobro ohranjen globok OTROŠKI VOZICEK (svetle barve). Kajuhova 34, Kranj ali telefon 22462 6360

Prodajam PRASIČA za zakol. Zbilje 37 6361

Prodajam hrastovo SPALNICO. Ogljed od 14.30 do 15. ure. Šorl Slavka, Kranj, Moše Pi-jade 46 6362

Prodajam 120 kg težko SVINJO za zakol. Lahovče 42 6363

Prodajam motorno ZAGO. SLAMOREZNICO in suha DRVA. Trstenik 25 6364

Prodajam mlado KRAVO pred telitvijo. Sp. Otok 11, Radovljica 6365

Prodajam šest mesecev brejo TELICO. Dolina 1, Trzih 6366

Prodajam 150 kg težkega PRASIČA. Sp. Bela 2, Pred-dvor 6367

Prodajam PUNTE in BAN-KINE. Cerklje 107 6368

Prodajam PRASIČKE. Smart-no 29, Cerklje 6369

Prodajam mesnatega PRASIČA za zakol. Glinje 12, Cerklje 6370

Prodajam PRASIČA za zakol. Zg. Brnik 7 6371

Prodajam dva delovna VOLA. Anno 1, Cerklje 6372

Prodajam PRASIČA za zakol. Češnjek 9, Cerklje 6373

Prodajam PRASIČA za zakol. Sp. Brnik 6 6374

Prodajam šest let starega KONJA ali 500 kg težkega nlemenskega VOLA. Zalokar Martin, Žigantja vas 22, Trzih 6375

Prodajam dva PRASIČA za zakol. Grad 43, Cerklje 6376

Prodajam dva PRASIČA za zakol. Luže 9, Senčur 6377

Prodajam plemenskega VO-LA. Senično 15, Trzih 6378

Prodajam PRASIČKE. Smart-no 28, Cerklje 6379

Prodajam 120-basno KLA-VIR-SKO HARMONIKO hohner (7 registrov). Praprotnik Me-tod, Ljubno 86 a 6380

Prodaj šest tednov stare
PUJSKE. Očanj, Kranj, Parti-
zanska 46 6399
Ugodno prodaj dobro
ohranjeno SPALNICO. Bunc,
Tekstilna ulica 4, Kranj 6407

KUPIM

Kupim dva BIKI, stara po
eno leto. Naslov v oglasnem
oddelku 6368
Kupim gradbeni LES (hlo-
de in trame). Bugar Miha,
Hraše 11, Smlednik 6315

Oddam GARAŽO v najem.
Strahinj 28, Kranj 6373
Oddam v najem triplex GA-
RAŽO v novem naselju Vo-
dovodnega stolpa. Ponudbe
poslati pod »navedite ceno«
6400
Ugodno prodaj ZASTAVO
750, letnik 1965. Naklo 93
6401

STANOVANJA

Vojaška oseba išče začasno
družinsko STANOVANJE v
Kranju. Ponudbe poslati pod
»dobro plačam« 6374
Oddam SOBO dvema mo-
škima. Naslov v oglasnem
oddelku 6375
Iščem SOBO v Kranju. Na-
slov v oglasnem oddelku
6376
Oddam SOBO in KUHINJO
s souporabo kopalnice. Na-
slov v oglasnem oddelku
6402

POSESTI

V bližini Kranja kupim ZA-
ZIDLJIVO PARCELO ali sta-
novanjsko HISO zgrajeno do
tretje gradbene faze. Ponud-
be poslati pod »Tako geto-
vina« 6282
Prodaj zaraščen GOZD pri
Olševku. Kuster Stane, Zlato
polje 3, Kranj 6377
ZAMENJAM vrstno HISO
v bližnji okolici Ljubljane za
enako na Bledu ali bližini.
Ponudbe poslati pod »novej-
ša« 6378
Prodaj enostanovanjsko
HISO. Skvarča, Trboje 84.
Smlednik 6379
Prodaj do prve plošče
zgrajeno HISO. Vprašati v
Cerkljah 160 6403
Kupim staro HISO na Go-
renskem. Možnost adaptaci-
je. Naslov v oglasnem odde-
lu 6404

Proste ure za rekreacijo
na drsališču v športnem
parku med tednom vsak
dan od 10. do 15. ure in
od 16.30 do 19.30, v sobo-
tah in nedeljah: od 10. do
13. ure in od 14. do 19.30

ZAPOSLOTITVE

V dopoldansko VARSTVO
vzamem dva otroka. Naslov v
oglasnem oddelku 6380

Takoj vzamem v službo
NATAKARICO za bife v Skof-
ji Loki. Nedelja in prazniki
prosto. Ponudbe oddati v po-
družnici Glasa v Skofji Loki
pod »7 ur« 6381

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične
z delnim popustom in žalu-
zije naročite pri zastopniku
SPILERJU, Gradnikova 9, Ra-
dovljica, telefon 75-610. Pišite,
pridem na dom. 4557

Obdarujte svoje drage z
DROGESAN kozmetičnimi
kolekcijami.

Kem. kozmet. obrt P. Šin
kovec, Kranj, Prešernova
ul. 19.

Obveščam, da bo 30. de-
cembra ob 8. uri JAVNA
DRAŽBA na občinskem sōd-
šču v Kranju. Prodajala se
bo 1/3 hiše v Kranju, Moša
Pijade (primerno za lokal).
Smrekar Anton, Sorlijeva 20,
Kranj 6328

Upokojenci Puškarne se
najlepše zahvaljujemo
vodstvu podjetja, ki je
pripravilo naše srečanje
in ki so ga pripravili z
nesebično pozornostjo do
nekdanjih sodelavcev.

Vsem v Puškarni želimo
srečno Novo leto 1972,
podjetju pa veliko delov-
nih uspehov!

Cenjene goste obveščamo,
da bo GOSTILNA na ČEPU-
LJAH 31. decembra 1971 ZA-
PRTA. 6382

ZSAM TRŽIČ bo organizi-
ralo tečaj za pridobitev kva-
likacije voznikov motornih
vozil. Tečaj se bo pričel v
polovici januarja. Vse infor-
macije daje in prijave spreje-
ma tajnik Jože Goričan, Tr-
žič, Ročevnica 35 do 10. janu-
arja 1972 6405

GSTALO

Gospo, ki je vzela URO v
Zlatarni in urarni Milan Le-
vičnik okrog 10. decembra z
majhnim belim listkom št.
6102, na drugi strani je bil
žigosan, lepo prosim, naj se
zglasi v trgovini. Milan Levič-
nik 6383

INSTRUIRAM angleščino za
osnovno šolo. Hrastje 1.

Prosimo tovariša, ki sporo-
ča z dopisnico s poštnim ži-
gom Kranj, 3. decembra, da
ima PEC HUSQUARNO, naj
pusti svoj naslov v oglasnem
oddelku Glasa. Lepa nagrada.
6406

PRIREDITVE

MLADINSKI AKTIV MAV-
ČICE prireja v nedeljo ob 17.
uri PLES. Igrajo TURISTI.
Vabljeni! 6025

GOSTILNA ZELENICA pri
OSVALDU Zirovnica prireja
vsako soboto ob 20. uri ZA-
BAVO s PLESOM. Igra an-
sambel METODA PRAPROT-
NIKA s PEVCEM 6286

KUD ZALOG pri Cerkljah
priredi 31. decembra ob 19.
uri SILVESTROVANJE, kjer
bomo v veseli družbi pričaka-
li novo leto. Dobimo se v
dvorani šole v Zalogu. Igrajo
VESELI TRGOVCI. Vabljeni!
6384

GOSTILNA pri JOŽU KU-
RALTU v Sp. Gorjah pri Ble-
du še sprejema rezervacije za
SILVESTROVANJE. Telefon
77-636 6385

MLADINSKI AKTIV MAVČICE

priredi v petek, 31. de-
cembra ob 19. uri

SILVESTROVANJE

za staro in mlado. Igra
narodno zabavni kvintet
fantje izpod Jošta

Vabljeni!

Dežurni veterinarji

Od 24. 12. do 30. 12.: Rus
Jože, Cerklje, telefon 73115;

od 31. 12. 71. do 7. 1. 1972:
Cepuder Bogdan, Kranj, Ka-
juhova 23, tel. 22994;

od 7. 1. 1972 do 14. 1. 1972:
Bedina Anton, Kokrica tel.
23518;

od 14. 1. 1972 do 21. 1. 1972:
Rus Jože, Cerklje, tel. 73115;

od 21. 1. 1972 do 28. 1. 1972:
Cepuder Bogdan, Kranj, Ka-
juhova 23, tel. 22994;

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

Srečko Štricl

bivši poslovodja

Pogreb bo v nedeljo, 26. decembra 1971 ob 15. uri iz mrliške vežice na kranj-
skem pokopališču.

Kolektiv in sind. podružnica trg. podj.
ELITA Kranj

slovenija avto

POSLOVALNICA KRANJ, TITOV TRG 1
POSLOVALNICA KRANJ, CESTA JLA 10

Vsem cenjenim odjemalcem želimo srečno
in uspeha polno novo leto 1972

Zahvaljujemo se za obiske v naših prodaj-
alnah in se še nadalje priporočamo

Zahvala

Ob boleči in prerani izgubi našega dobrega in nenadomestljivega moža, očeta, in svaka

Franca Šetina

iz Trboj

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala dr. Hribniku, g. župniku, sosedom, pevcem, gasilcem in tovarni Tekstilindus opl. II Kranj. Še enkrat vsem, ki ste na kakršenkoli način počastili njegov spomin, iskrena hvala.

Zalujoči: žena Antonija, sin Franci, hčerke Tončka, Anica in Marija z družinami

Zahvala

Ob boleči in prerani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Jožeta Štefeta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem. Vsem iskrena hvala za darovano cvetje, vence in izrečeno sožalje. Posebna hvala osebju bolnice Golnik za vso skrb in pomoč ob težki bolezni. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena, sin in hčerki z družinama, brat in sestre

Retnje, Križe, 21. decembra 1971

Zahvala

Ob izgubi nepozabnega moža in očeta

Jožeta Jerala
Modrijanovega iz Sp. Besnice

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom za pomoč, zdravnikom in strežnemu osebju bolnice Golnik, častitemu gospodu Pavlinu, pevcem, osn. šoli Lucijan Seljak Stražišče in podružnici Besnica. Vsem iskrena hvala za spremstvo na njegovi zadnji poti, za darovano cvetje in izrečeno sožalje.

Zalujoči: žena z otroki, brat in sestre

Sp. Besnica, 21. decembra 1971

Zahvala

Ob boleči in prerani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Janeza Snedica
Sneščevega ata s Sp. Bele

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom in znancem za darovano cvetje, vence in izrečeno sožalje. Se posebno se zahvaljujemo dr. Zgajnarju, gospodu župniku, kolektivu Jelovica, obrat Preddvor, Kmetijski zadruzi Sioga, Vodovodni zadruzi Preddvor, Krajevni skupnosti Bela in organizaciji ZB Bela. Zahvaljujemo se vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti, pevcem z Bele in predstavniku družbenopolitičnih organizacij Bele za poslovilne besede ob grobu.

Zalujoči: žena, sinova Janez in Ciril z družinami, hčerke Lojzka, Manca, Johanca in Tončka z družinami in drugo sorodstvo

Sp. Bela, 20. decembra 1971

V globoki žalosti sporočamo, da je v 74. letu starosti umrla naša dobra mama, žena, sestra in stara mama

Frančiška Jošt roj. Lukanc

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 26. decembra, ob 15. uri izpred hiše žalosti v Strahinju na pokopališče v Naklo.

Zalujoči: mož Peter, otroci Francka, Peter, Joža, Pavel, Marica in Janez z družinami ter drugo sorodstvo

Strahinj, Naklo, Duplje, Rupa, Žablje

nesreče

TRCENJE NA POLEDENELI CESTI

Na cesti prvega reda med Kranjem in Bistrico je v četrtek, 23. decembra, ob pol šesti uri zjutraj začelo na poledeneli cesti zanašati osebni avtomobil, ki ga je vozil Viktor Karu iz Zg. Dupelj. Pri tem je trčil v nasproti vozeči avtomobil Mihaela Konca iz Gorič. V nesreči je bil hudo ranjen voznik Karu, lažje pa voznik Konc in sopotnica. Škode na avtomobilih je za 12.000 din.

TRČIL V TOVORNJAK

V četrtek, 23. decembra, nekaj pred osmo uro zvečer je na cesti drugega reda pri Lahovčah zaneslo v levo osebni avtomobil Alojža Boltežarja iz Mengša. Pri tem je avtomobil trčil v tovarnjak, ki ga je vozil Venčeslav Trafela iz Ptuja. Pri trčenju je bil hudo ranjen voznik Boltežar, sopotnica Jožica Boltežar pa lažje. Prepeljali so ju v ljubljansko bolnišnico. Škode na vozilih je za 11.000 din.

VOZIL PO LEVI STRANI

V petek, 24. decembra, ob pol eni uri zjutraj je na cesti prvega reda med Bistrico in Naklom prišlo do hude prometne nesreče. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Ahmed Delić iz Zagreba je na ravnom delu ceste zapeljal na levo stran in tam trčil v nasproti vozači avtomobil Branka Benedika iz Škofje Loke, Novi svet. V hudem trčenju je voznik Benedik umrl, hudo ranjeni pa so bili sopotniki Roman Eržen, Cvetko Deželak, Vojislav Ramčilo in Maks Šifrer, vsi iz Škofje Loke. Zdravijo se v ljubljanski bolnišnici. Hudo ranjen je bil tudi voznik Ahmed Delić. Škode na vozilih je za 36.000 din. L. M.

Požar

V četrtek, 23. decembra, ob 23.20 je na gospodarskem posloplju Ivana Hudobivnika iz Dvorij št. 39 pri Cerkljah izbruhnil ogenj. Požar so lo-

kalizirali in pogasili kranjski gasilci. Pogorelo je tudi ostrešje nad kuhinjo, garažo in shrambo. Škode je za okoli 10.000. Vzroke požara še ugotavljajo.

Obiščite novo trgovino s prehrabenim blagom in gospodinjskimi potrebščinami na Klancu, Oprešnikova ulica št. 84.

Velika izbira blaga, solidna postrežba, zmerne cene, odprto dnevno od 7. do 11. ure in od 13.30 do 19. ure. Ob nedeljah od 7. do 11. ure.

CENTRAL KRANJ

Zahvala

Ob hudi izgubi drage mame

Justine Peternelj
roj. STRAUS

se zahvaljujem sorodnikom in sosedom za pomoč ob njeni bolezni in smrti. Posebna zahvala gospodu župniku in gospodu organistu za lep cerkveni pogreb. Hvala vsem, ki ste darovali cvetje, jo spremili na zadnji poti in mi izrekli sožalje.

Sin Marjan

Sorica, 23. decembra 1971

Pogovor tedna

Bogdan
Norčič:Prvo
srečanje
z velikani

Na letošnjo novoletno skakalno turnejo bo odšel tudi 18-letni Kranjčan Bogdan Norčič, ki letos prvič nastopa v članski vrsti. V naši državni reprezentanci bosta z Gorenjske še Kranjčana Marjan Mesec in Peter Štefančič. Pred odhodom na Intersport turnejo smo za našo rubriko pripravili pogovor s tem mladim športnikom.

»Prva velika želja je izpolnjena. Dres z državnim grbom bom nosil tudi jaz,« je prišel pripovedovati talentirani skakalec.

● Prvi trener?

»Tekmovati sem začel 1965 in sem izšel iz planiške skakalne šole Kranj. Tandem — Javornik-Sink — ima največ zasluga za moj hitri in nepričakovani vzpon.«

● Prvi največji uspeh?

»V minuli sezoni sem na tekmovanju za Pokal Kranja v Planici premagal vse člane. Hkrati pa sem osvojil tudi naslov državnega mladinskega prvaka. Najbolj pa sem vesel letošnje uvrstitve v reprezentanco za turnejo Intersport.«

● Vzorniki?

»Za vse mlade kranjske skakalce so že več let vzorniki najboljši jugoslovanski skakalci, predvsem Kranjčan Mesec in Štefančič. Moj veliki vzornik pa je Čeh Jiří Raška.«

● Zelje?

»Za začetek sezone je moja največja želja izpolnjena. Težko pričakujem nastopa na skakalnicah novoletne turnee, zlasti pa na 100-metrski skakalnici v Bischofshofnu. Upam, da bom upravičil zaupanje, ki mi ga je dal naš zvezni trener Zdenek Remza.« P. Didić

Zmagalo je boljše orožje

Preteklo soboto je bilo v Ljubljani prvo republiško prvenstvo v streljanju s preizkušeno zračno puško in pištolo, ki se ga je udeležilo skupaj 46 slovenskih tekmovalcev in tekmovalk. Gorenjski strelci, predvsem Kranjčani, že nekaj let nastopajo s takimi rekviziti, zato so pričakovali boljše uvrstitve, kot so jih dosegli na prvenstvu. Pokazalo se je, da imajo ljubljanski strelci novejšo, predvsem pa kvalitetnejšo puško in pištolo. Freljih se je tako uvrstil šele na sedmo mesto,

Peternel pa je bil četrti s pištolo.

Nerazumljivo majhna je bila udeležba članic (3), mladink (2) in mladincev (3). To prav gotovo ni v čast slovenskemu strelstvu, posebno če pomislimo, da bo prihodnje leto v Beogradu evropsko prvenstvo. Ob takšni številčnosti slovenski strelci ne morejo pričakovati, da bi se kdorkoli uspešno potegoval za vstop v jugoslovansko reprezentanco. To mnenje potrjujejo tudi doseženi rezultati.

Rezultati — člani: 1. Brezovnik (Ljubljana) 371 krogov, 2. Otrin (Jesenice) 369, ... 7. Freljih 357, 9. Žagar 354, 10. H. Peternelj 353, 11. Naglič 346, 12. Rozman 344 (vsi Kranj) itd.; članice: 1. Potokar (Ljubljana) 362, 2. Krali (Jesenice) 332, 3. Pretinar (Kranj) 329; mladinke: 1. Klemenc (Ljubljana) 359, 2. Sarič (Kranj) 321.

B. Malovrh

Telovadna
akademija v Kranju

TVD Partizan Kranj bo priredil ob koncu leta telovadno akademijo. Prireditelj bo v ponedeljek, 27. decembra, ob 19. uri v veliki telovadnici osnovne šole France Prešeren.

J. A.

Pokal osvojen po enajstih tekmovanjih

Zmaga strelcev SD Iskra

Strelska družina »Sava« je povabila na 16. tekmovanje v počastitev dneva JLA pet kranjskih strelskih družin. Od leta 1961 še nobeni ekipi ni uspelo, da bi osvojila pokal trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih, da bi ga tako dobila v trajno last. Letos se je to posrečilo ekipi SD »Iskra«, ki je doslej zmagala tudi v letih 1969 in 1970. Tako je vrsti pomembnih uspehov v letošnjem petnajstem letu delovanja dodala še to dragoceno trofejo. Vinko Freljih, ki je član te družine, pa je dosegel najboljši rezultat tekmovanja.

Rezultati — EKIPNO: 1. SD »Iskra« 708, 2. SD »T. Na-

dižar« 659, 3. SD »Sava« 656, 4. SD »S. Kovačič« 643, 5. SD »Br. edinstvo« 630, 6. SD »Slavec Ivo-Jokl« 581; POSAMEZNIKI: 1. Freljih (Iskra)

184, 2. Lombar (S. Kovačič) 181, 3. Rozman 179, 4. Malovrh (oba Iskra) 176, 5. Studen (Sava) 175 itd.

B. Malovrh

Za pokal Vitranc
in evropski pokal 1972

Kranjska gora bo po novoletnih praznikih spet gostiteljica »pisane karavane« najboljših alpskih smučarjev na svetu. Na standardnih progah na Vitrancu se bodo 5. in 6. januarja že enajstič pomerili najboljši slalomisti in veleslalomisti za pokal Vitranc ter prvič v novoustanovljenem evropskem pokalu,

Organizator ima polne roke dela pri pripravi prog. Rok tekmovanja je zgođen — obeta pa, da se bo na vitranjskih strminah zbrala vsa svetovna elita v slalomu in veleslalomu, saj v tem času v Evropi ni pomembnejše tekme — tako da bodo morali progo, da bo zdržala vseh sto tekmovalcev, ki jih pričakujejo v Kranjski gori, utrjevati umetno. Že to nedeljo bodo s pomočjo gasilcev okoliških vasi na progo brizgali vogo.

Poimenske prijave so do slej poslali le Poljaki in Španci. V poljski reprezentanci je prav gotovo najbolj znana oseba bronasta kolajna z zadnjega svetovnega prvenstva v Val Gardeni v kombinaciji Andrzej Bachleda, v

španski pa Aurelio Garcia. Za tekmovanje so vabila poslali dvajsetim državam, med katerimi pa bo kompletna A reprezentanca ZDA in Kanade. Žal pa ne bomo videli vedno najboljših japonskih tekmovalcev, ki že konec decembra odpotujejo v domovino.

Pokroviteljstvo nad letošnjim tekmovanjem je spet prevzela Lesnina, finančno pa jim bodo pomagali Slovenjale, Emona Ljubljana, lokalni hoteli Kompas, Gorenjke in Kvarnerekspress ter kot vsa leta doslej skupščina občine Jesenice.

D. Humer

Smučarski koledar - teki

Smučarji tekači so v nedeljo s prvim tekmovanjem na Pokljuki odprli novo tekmovalno sezono. Njihova najvažnejša prirediteljka sezona bo tudi v tej zimi 6. in 7. januarja v Bohinju, kjer bo tradicionalno FIS tekmovanje. Sicer pa je razpored domačih tekmovanj v tekih naslednje:

DATUM	KRAJ	ORGANIZATOR	NAZIV TEKMOVANJA	UDELEŽBA
26. 12.	Bohinj	SK Bohinj	memorial Tomaža Godca	za vse kategorije
30. 12.	Gorje	TVD Gorje	tek ob baklah	člani in mladinci
2. 1.	Döl	TVD Dol	za srebrno palico	vse kategorije
6.—7. 1.	Boh. Bistrica	Organiz. odbor	teki in štafete	FIS
8. 1.	Lancovo	SK Radovljica	Po stezah part. Jelovice	pionirji
9. 1.	Dražgoše	SK Transturist	Po stezah part. Jelovice	člani in mladinci
15. 1.	Kamnik	SK Kamnik	meddruštvene tekme	vse kategorije
16. 1.	Kočevje	TVD Kočevje	meddruštvene tekme	pionirji
22. 1.	Zlebe	SK Olimpija	Isteničev memorial	vse kategorije
23. 1.	Škofja Loka	SK Transturist	prvenstvo SFRJ	pionirji
23. 1.	Ihan	SK Ihan	meddruštvene tekme	vse kategorije
29.—30. 1.	Igman	SK Sarajevo	Igmanski marš — 30 km	člani
30. 1.	Nemilje	SK Triglav	Beštrov memorial	vse kategorije
6. 2.	Maribor	SK Maribor	prvenstvo SRS	pionirji
12.—13. 2.	Ravne	SK Fužinar	prvenstvo SRS	člani in mladinci
12.—13. 2.	Mavrovo	SK Mavrovo	tek in štafete	člani
19. 2.	Zelezniki	SK Alpes	meddruštvene tekme	vse kategorije
26.—27. 2.	Mrkopal	SK Mrkopal	Memorial 26. zmrznjenih partizanov	državno prvenstvo v biatlonu za člane in mladince
4. 3.	Mojstrana	SD Jesenice	Janšev memorial	vse kategorije
12. 3.	Rateče	SD Jesenice	Rožičev memorial	člani in mladinci

»Pri obravnavanju ključnih vprašanj v občini se organizacija ZKS Skofja Loka ni ustavila le pri opredeljevanju stališč, temveč so njeni predlogi našli odmev v občinski skupščini, združenem svetu, kulturni skupnosti, kratka, v organih, ki so odgovorni za reševanje problemov v občini«, pravi inž. Marko Vraničar, ki je bil v pretekli mandatni dobi sekretar komiteja občinske konference ZKS Skofja Loka. »Občinska organizacija ZKS pa je dokazala, da je za odprto reševanje vprašanj tudi s tem, da jih je obravnavala skupno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Začela je akcijo za pospeševanje kmetijstva v občini, nemalo zaslug ima za ustanovitev kulturne skupnosti in določitev njene vloge, pri pripravah na splošni ljudski odpor, veliko pozornosti je posvetila uresničevanju ustavnih dopolnil itd.«

Priprave na gradnjo šol in vrtcev

(Nadalj. s 1. strani)

Po uresničitvi šolskega gradbenega programa bo v kranjski občini nova 101 učilnica v katerih bo prostora za 3000 otrok. (Sedaj le v osnovnih šolah v kranjski občini 7200 učencev). Z izgradnjo šolskih objektov pa bo novih tudi 11 prostorov za različne namene (rekreacija, šport, družabne prireditve), nadalje bodo nove štiri telovadnice, 9 kuhinj, 29 bivalnih prostorov za šolske in pred-

šolske otroke, šest stanovanj in 7 prostorov za dojenčke.

V primerjavi s sedanjim položajem bo to vsekakor ogromen korak naprej na družbenem področju nasploh, posebno pa pri odpravljanju socialnih razlik, izobrazbenih razlik itd.

Na podlagi razprav o idejnih projektih (upoštevane so bile tudi pripombe občanov in strokovnih služb) so bile letos sklenjene pogodbe s tremi projektantskimi organizacijami za izdelavo glav-

nih projektov. Pred sklenitvijo pogodb je koordinacijski odbor od izvajalcev glavnih projektov zahteval tri osnovne pogoje:

- da je pri projektiranju treba upoštevati republiške normative o gradnji osnovnih šol v Sloveniji in da bodo objekti funkcionalni,

- da bodo zanje izbrani enotni in racionalni materiali in

- da bodo stroški izgradnje teh objektov čim nižji.

Te zahteve sekretariat koordinacijskega odbora ves čas preverja oziroma sodeluje s projektanti.

In da bo odločitev oziroma sprejem projektov res pravičen in čimbolj ustrezen, bodo o predlaganih glavnih projektih pred sprejemom razpravljali povsod na terenu, kjer bodo nove šole oziroma vrtci.

A. Zalar

Otvoritve prenovljenega muzeja v Begunjah in izpopolnjene muzejske zbirke so se udeležili predstavniki družbenopolitičnega življenja radovljiške in nekaterih drugih občin ter nekdanji zaporniki in njihovi svojci. O obnovitvenih delih je na otvoritvi spregovorila tudi direktorica radovljiških muzejev Maruša Avguštin. — Foto: F. Perdan

Prenovljeni muzej v Begunjah

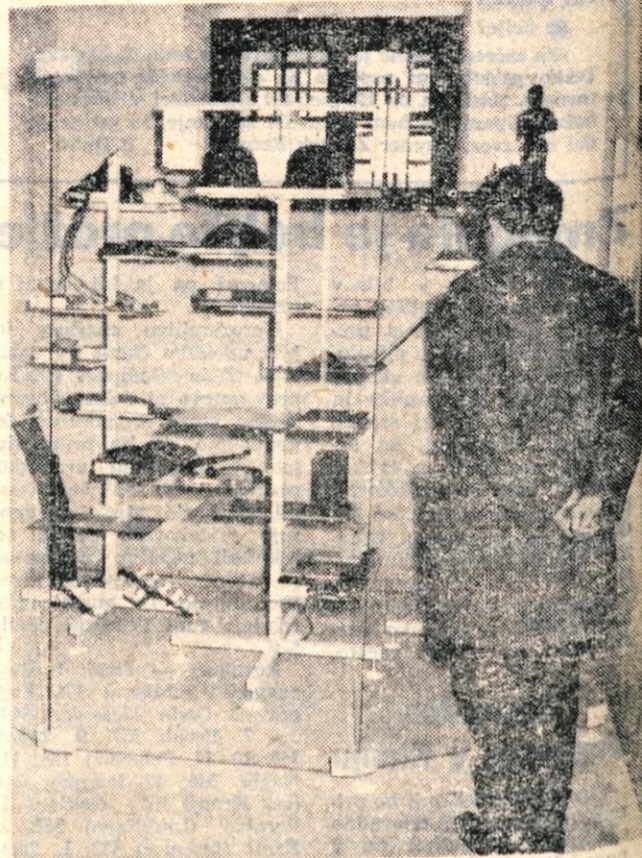
Muzej talcev v Begunjah je dvanajst let po otvoritvi že začel kazati znake staranja. Zato so se muzeji radovljiške občine skupaj z občinsko skupščino in družbeno političnimi organizacijami odločili za obnovo muzeja in izpopolnitev zbirke. Obnovljeni muzej in izpopolnjeno zbirko so po govori predsednika občinske skupščine Stanke Kajdiča, predstavnice radovljiških muzejev Maruše Avguštin in predstavnika občinske organizacije zveze združenj borcev NOV odprli v sredo dopoldne. Otvoritve, kjer je nastopil tudi radovljiški oktet, so se udeležili predstavniki radovljiške in nekaterih drugih občin ter

preživeli zaporniki in njihovi svojci.

Muzej talcev v Begunjah si vsako leto ogleda prek 30 tisoč obiskovalcev, med njimi tudi precej tujcev. Prenovljeni muzej (pri vsebinskem urejanju je sodelovala Mira Mihovčeva, likovno pa ga je uredil Lojze Gostiša), lahko rečemo, je vzorno urejen in

edinstven v Jugoslaviji pa tudi v svetu. Sredstva za obnovo so prispevali republiška in občinska kulturna skupnost, občinski odbor zveze združenj borcev in občinska skupščina Radovljica. Pri obnovi pa so sodelovali tudi strokovni sodelavci republiškega muzeja revolucije.

A. Z.

Pri notranji ureditvi muzeja so med drugim sodelovali tudi strokovni sodelavci republiškega muzeja revolucije. — Foto: F. Perdan

NAROČNIKI

Zaradi tehničnih težav boste barvni stenski koledar za leto 1972 prejeli v prvih dneh novega leta.